

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

ชุมชนปลอดภัยกับการประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทย
เปรียบเทียบประเทศสหราชอาณาจักร

Community safety in respect of implementing the Use of Community-Oriented
Public Police Auxiliaries in Thailand through Comparisons with the United
Kingdom

โดย

รศ.พ.ต.ท.ดร. กฤษณพงศ์ พูตระกูล

ผศ.ดร. อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์

สนับสนุนโดย

สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต

2565

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องชุมชนปลอดภัยกับการประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักรมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร 2) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร 3) เพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการความปลอดภัยในประเทศไทย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้ออกแบบให้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยและประเทศสหราชอาณาจักร ในประเทศไทย ได้แก่ ผู้บริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย นักวิชาการ ภาคประชาสังคม ผู้นำชุมชน และตัวแทนจากสมาชิกในชุมชน เป็นต้น ในประเทศสหราชอาณาจักร ได้มีการเก็บข้อมูลใน 3 พื้นที่ ได้แก่ เกาะเจอร์ซี (Jersey) เมืองดันดี (Dundee) และที่เมืองครัมเบีย (Cumbria) โดยที่เกาะเจอร์ซีมีการเก็บข้อมูลจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หัวหน้าตำรวจอัยการสูงสุด เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับปฏิบัติการ อาสาสมัครตำรวจทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ สมาชิกในชุมชน ที่เมืองครัมเบีย มีการเก็บข้อมูลจากหัวหน้าตำรวจเมืองครัมเบีย หัวหน้าสถานีตำรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับปฏิบัติการ ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ สมาชิกในชุมชน และสัมภาษณ์เชิงลึกนักวิชาการด้านงานตำรวจจากมหาวิทยาลัยดันดี

ได้จัดให้มีการสนทนากลุ่มในประเทศไทยจำนวน 1 ครั้ง โดยการเชิญผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อให้สอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า 1) นโยบายการดูแลความปลอดภัยของชุมชนในปัจจุบันเป็นลักษณะสั่งการจากบนลงล่างแต่เพียงอย่างเดียว สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมน้อยมากในขณะที่ประเทศสหราชอาณาจักรให้ความสำคัญกับสมาชิกในชุมชนในการร่วมกันดูแลความปลอดภัยของชุมชน 2) แนวคิดผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยในการดูแลความปลอดภัยของชุมชน ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะซึ่งแตกต่างกับประเทศสหราชอาณาจักรที่กำหนดไว้ชัดเจน 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลความปลอดภัย มีการกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่โดยโครงสร้างของระบบราชการ ไม่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ในขณะที่ประเทศสหราชอาณาจักรได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งในด้านนโยบายการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม การรับเรื่องร้องเรียน และการตรวจสอบการทำงานของตำรวจ 4) การฝึกอบรมสมาชิกในชุมชนเพื่อดูแลความปลอดภัย ในประเทศไทยมีการกำหนดไว้ในระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่ในทาง

ปฏิบัติยังไม่ค่อยมีการฝึกอบรม ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบเนื่องจากปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ และกำลังคนในระดับพื้นที่ ขณะที่ในชุมชนของประเทศสหราชอาณาจักรมีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนให้สมาชิกในชุมชนมาทำหน้าที่เป็นตำรวจทั้งในรูปแบบที่ได้รับค่าตอบแทนและไม่มีค่าตอบแทน มีการกำหนดระยะเวลาในการฝึกอบรม การติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร 1) นโยบายการดูแลความปลอดภัยในชุมชนของประเทศไทยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งในเชิงโครงสร้างและรูปแบบการบริการงานที่เน้นการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ 2) จำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายเกี่ยวกับพลเรือนที่ทำหน้าที่ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในระดับชุมชนโดยกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนทั้งการคัดเลือก การฝึกอบรม การติดตามประเมินผลการทำงาน 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลความปลอดภัย ควรปรับประยุกต์ใช้แนวคิดที่ประสบความสำเร็จ เช่น ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน และการเฝ้าระวังอาชญากรรมโดยชุมชน เป็นต้น

คำสำคัญ: ชุมชนปลอดภัย อาสาสมัคร ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ การมีส่วนร่วมของชุมชน ประเทศสหราชอาณาจักร

Abstract

This qualitative study aimed to: 1) investigate problems and obstacles in maintaining community security by public police auxiliaries in Thailand in comparison with the United Kingdom, 2) obtain recommendations on community safety maintained by public police auxiliaries, and 3) develop a community model of security management in Thailand.

Data were collected through in-depth interviews with key informants who executives and practitioners from the Royal Thai Police, the Ministry of Justice the Ministry of Interior, academics, civil society, community leaders, and representatives from community members. Data were also collected from British informants from three locations: Jersey, Dundee, and Cumbria. The informants from Jersey included the Home Secretary of Jersey, the Police Chief, the Attorney General, police officers and honorary police at policy and operational level; the informants from Crumbia included the Police Chief, the Head of local police station, Police Community Support Officers (PCSOs), and local community members; and the informants from Dundee included academia from the University of Dundee. A focus group discussion participated by representatives from various agencies was conducted once in Thailand to obtain additional data.

The results revealed that 1) the current community safety policy in Thailand was implemented on the basis of top-down approach with a low level of community participation, but UK community members took part in sustaining public safety. 2) Different from the United Kingdom, the concept of PCSOs in Thailand in regard to the maintenance of community safety was not enacted by law. 3) Despite the determination of public participation in the maintenance of community safety in the strategic plan of the Royal Thai Police, it was not conducive for local community members to participate in crime solution. Meanwhile, local communities in the United Kingdom participated in preventing and resolving crime, receiving complaints, and monitoring operational activities of the police. 4) Community member training in respect of community safety in Thailand is specified in the regulations issued by the Royal Thai Police. However, systematic training, monitoring, and evaluation were carried out very little due to insufficient budget and manpower at the local level. On the contrary, the UK laws were found to allow community members to act as police officers in both paid and non-paid forms. Moreover, the time frame for training, monitoring, and evaluation is clearly determined.

The research recommended, first of all, the reform of the structure as well as the administration of community security policy in Thailand and the implementation of new public management methods. Secondly, laws regarding public police auxiliaries at the local level should be enacted by specifying clear criteria for recruitment, training, as well as evaluation process. Finally, public participation in respect of community policing and crime neighborhood watch should be implemented so as to maintain community safety.

Keywords: Community safety, Volunteers, Police auxiliaries, Community participation, United Kingdom

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
นโยบาย กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	18
การป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน	30
ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทย	38
ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศสหราชอาณาจักร	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
กรอบแนวคิดการวิจัย	57
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	58
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	58
ผู้ให้ข้อมูล	59
สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล	60
การสร้างและทดสอบเครื่องมือ	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การศึกษาวิจัยเรื่องชุมชนปลอดภัยกับการประยุกต์ใช้แนวคิดของผู้ช่วยเจ้าพนักงาน	65
ประเทศสหราชอาณาจักร	66
ประเทศไทย	77
สนทนากลุ่ม (Focus group)	83
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	97
สภาพปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงาน-	97
ตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร	
ข้อเสนอแนะในการดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงาน-	113
ตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร	
ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการความปลอดภัยในประเทศไทย	118
บรรณานุกรม	122
ภาคผนวก	131
อนุมัติจริยธรรมวิจัยในคน	132
ข้อคำถามสำหรับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน	133
ภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศไทยและประเทศสหราชอาณาจักร	136

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบงานตำรวจในประเทศไทยมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในหลายช่วงเวลาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หากย้อนกลับไปศึกษาประวัติศาสตร์ของตำรวจไทย มีหลักฐานที่พอจะอ้างอิงได้ว่าการก่อตั้งเป็นรูปธรรมครั้งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือรัชกาลที่ 4 โดยมีต้นแบบมาจากประเทศอังกฤษ เป็นระบบการบริหารงานแบบรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) เพื่อความมั่นคงในการปกครอง และบริหารประเทศ ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือรัชกาลที่ 5 ได้มีการปฏิรูประบบการบริหารการแผ่นดินครั้งใหญ่เนื่องจากในขณะนั้นอยู่ในยุคของการล่าอาณานิคมจากประเทศตะวันตก จำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานของตำรวจให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ระบบการบริหารงานตำรวจยังคงเป็นแบบลัทธิล่าอาณานิคม (Colonial model) ยังคงเป็นระบบการบริหารงานแบบรวมศูนย์อำนาจ ในลักษณะแบบกึ่งทหาร (Quasi-military model) (Haanstad 2013) โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเช่นเดียวกันคือเพื่อความมั่นคงในการปกครอง และบริหารประเทศ

แต่อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ ในแต่ละช่วงเวลาทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และเทคโนโลยี ส่งผลต่อการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ต้องปรับเปลี่ยนให้เท่าทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แนวคิดตำรวจสมัยใหม่ (Modern policing) ได้ยอมรับว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงลำพังไม่สามารถป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้ประสบผลสำเร็จอีกต่อไป (ฤกษ์พงศ์ พุทธะกุล, 2567) จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดังที่ปรากฏให้เห็นถึงสภาพปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีแนวโน้มที่ทวีความรุนแรง และมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ อาจไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ชุมชนจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม ทั้งในด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การร่วมออกตรวจตรารักษาความปลอดภัยให้แก่ชุมชน การแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย การสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านต่างๆ นอกจากนี้ สมาชิกในชุมชนยังมีบทบาทสำคัญในการประเมินผล การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการจัดการกับปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน (Sherman, 1998) ดังที่ทราบกันดีว่า สมาชิกในแต่ละชุมชนนั้นเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อนโยบายและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

แนวคิดตำรวจยุคใหม่ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนภารกิจของตำรวจเสมือนเป็นหุ้นส่วนที่สำคัญในการทำงานควบคู่ไปกับการปรับเปลี่ยน พัฒนารูปแบบการทำงานให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้น หากการทำงานของตำรวจ ได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชน ประชาชนและภาคประชาสังคม มากกว่ามุ่งเน้นการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็จะช่วยส่งผลดีต่อการรักษาความสงบสุขเรียบร้อยของสังคมโดยรวม (Bayley, 2002) หากเปรียบเทียบกับระบบงานตำรวจในต่างประเทศโดยเฉพาะ

ประเทศที่พัฒนาแล้ว พบว่า ประเทศเหล่านั้น มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับประโยชน์ของประชาชนโดยรวม มีการศึกษา พัฒนาระบบการทำงานของตำรวจ เน้นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาอาชญากรรม มากกว่าการใช้กำลัง และใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่เพียงอย่างเดียว โดยแท้ที่จริงแล้ว ประชาชนและชุมชน คือกำลังสำคัญในการปกป้อง รักษาความปลอดภัยในชุมชน ตำรวจกับชุมชนจึงเป็นการทำงานร่วมกันเชิง ประชาธิปไตยซึ่งต้องการความร่วมมือจากผู้ปกครอง พ่อค้า นักธุรกิจ ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่น มาร่วมกันรับผิดชอบต่อชุมชนของตนเอง ลดความหวาดกลัวต่ออาชญากรรม และยังสามารถพัฒนาคุณภาพ ชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนได้ด้วย สิ่งที่ควรให้ความสำคัญคือการลดความหวาดกลัวต่ออาชญากรรม เพื่อที่จะทำให้ประชาชนกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติและรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

การให้ความสำคัญกับชุมชนในการป้องกัน แก้ไขปัญหายาอาชญากรรมในระดับพื้นที่โดยการบูรณาการ การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับบทบัญญัติของ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2565 มาตรา 7 ที่กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องมีการจัดระบบการบริหาร การปฏิบัติงานด้านการ ป้องกัน และปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัย ของประชาชนให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน โดยต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบาย งบประมาณ และอาสาสมัครตลอดจน ตรวจสอบการปฏิบัติงานตำรวจทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช. กำหนด

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการบังคับใช้กฎหมาย ดูแล รักษาความสงบเรียบร้อย ในสังคม การจะบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความ ร่วมมือ และการสนับสนุนจากชุมชน และภาคประชาชนในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย จัดการ ป้องกัน แก้ไขปัญหายาอาชญากรรม เท้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งสถานการณ์ภายในประเทศ และสถานการณ์ โลกเพื่อการจัดการกับปัญหายาอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในระดับชุมชน จากการเก็บรวบรวม สถิติข้อมูลอาชญากรรม พบว่า อาชญากรรมที่เกิดขึ้นหลายคดีโดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ผู้เสียหายไม่ได้มีการไปแจ้งความ หรือไปแจ้งความแล้วแต่ไม่ได้มีการรับแจ้งความแล้ว นำลงในสารบบของตำรวจจำนวนมาก ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน (สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย, 2563)

จากรายงานผลการศึกษาของคณะกรรมการปฏิรูปตำรวจ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ส่วนใหญ่มีสัดส่วนที่ไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิกในแต่ละชุมชน (คณะกรรมการพัฒนา ระบบงานตำรวจ, 2550; สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, 2560) ซึ่งการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ทำได้ยาก เนื่องจากจะส่งผลต่องบประมาณของประเทศในภาพรวมทั้งในเรื่องเงินเดือน ค่ารักษาพยาบาล สวัสดิการ บำเหน็จ บำนาญ และค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร เป็นต้น ดังนั้น การจัดให้มีอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ (Auxiliary police) หรือผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในระดับชุมชน (Police Community Support Officers: PCSOs) จึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการกับปัญหายาอาชญากรรมในระดับพื้นที่

แนวคิดอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจหรือผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในระดับชุมชนได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศตะวันตกมาเป็นระยะเวลานานแล้วโดยเฉพาะประเทศสหราชอาณาจักร ด้วยหลักคิดที่ต้องการให้สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม และรักษาความสงบเรียบร้อย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นการมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในระดับพื้นที่ (Community Based Area) โดยสมาชิกในชุมชน กลยุทธ์ที่สำคัญประการหนึ่งที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้คือแนวคิดตำรวจผู้รับใช้ชุมชนโดยมุ่งเน้นการทำงานที่ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ใกล้ชิดชุมชนในการดูแลความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย มีการใช้อำนาจด้วยความชอบธรรมมากกว่าการใช้อำนาจตามความพอใจของผู้บังคับบัญชา นอกจากจะส่งผลต่อความเชื่อมั่น และศรัทธาที่มีต่อตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจเองแล้ว แต่ยังก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมในระดับพื้นที่ (O'Neil, de Maillard and van Steden, 2020)

ปัจจุบัน มีการประยุกต์ใช้แนวคิดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในระดับพื้นที่โดยการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยมีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน เช่น อาสาสมัครตำรวจ (อส.ตร.) ตำรวจบ้าน หรือ ตำรวจอาสา เป็นต้น โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการออกระเบียบ และแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดูแลความปลอดภัยสาธารณะ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าว ยังไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกแนวทางการฝึกอบรม การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการทำงาน รวมทั้งค่าตอบแทน และสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ชัดเจน ส่งผลต่อขวัญ และกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ท้ายที่สุดแล้วจึงส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อรักษาความสงบสุขของชุมชน สังคม

ยิ่งไปกว่านั้น อส.ตร. บางนายมีการแฝงตัวเข้ามาเป็นทำงานเป็น อส.ตร. เพื่อก่ออาชญากรรม ดังเช่น ผลการศึกษาวิจัยของณัฐนิชา วัชร และเสกสัน เกรือคำ (2565) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของ อส.ตร. ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า อส.ตร.บางนายไม่เคยได้รับการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ นอกจากการฝึกอบรมทบทวนก่อนปล่อยแถว นอกจากนี้ ความไม่ต่อเนื่องในการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ และระยะเวลาที่มีจำกัด ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของ อส.ตร. และยังพบว่าหนึ่งใน อส.ตร. ที่สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว ได้ใช้รถยนต์ส่วนตัวติดไซเรนเพื่อทำการขนยาเสพติดและถูกจับกุมได้ในเวลาต่อมา

การประยุกต์ใช้แนวคิดอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อให้สมาชิกในชุมชนได้ช่วยกันดูแลป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชนจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก มาตรฐานการฝึกอบรม การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการทำงานเพื่อประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหาอาชญากรรม และความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยต่างๆ ภายในชุมชน และเพื่อมิให้มีการใช้อำนาจไปในทางที่ไม่ถูกต้อง

มหาวิทยาลัยรังสิต ได้มีการประยุกต์ใช้แนวคิดอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อช่วยในการดูแลรักษาความปลอดภัยทั้งภายในมหาวิทยาลัย และพื้นที่โดยรอบในชุมชนโดยจัดตั้งโครงการ

“ตำรวจมหาวิทยาลัย” ซึ่งเป็นโครงการนำร่อง (Pilot project) ของประเทศโดยความร่วมมือกับกระทรวงยุติธรรม กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 สภ. ปากคลองรังสิต หน่วยงานความมั่นคง เทศบาลตำบลหลักหก และสมาชิกในชุมชนเพื่อช่วยกันดูแล แก้ไขปัญหาอาชญากรรม และรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนหลักหก

ดังนั้น การศึกษาชุมชนปลอดภัยโดยการประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทย เปรียบเทียบประเทศสหราชอาณาจักรจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการป้องกัน และการแก้ไขปัญหอาชญากรรมในระดับพื้นที่ (Community Based Area) รวมทั้งทบทวนแนวคิดการทำงานของอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ผลการศึกษาดังกล่าว จะถูกนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และทิศทางการจัดการกับปัญหาอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน และเป็นต้นแบบให้แก่ชุมชนอื่นเพื่อนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ลดปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติต่อไปในอนาคต

2. คำถามการวิจัย

2.1 สภาพปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักรมีอะไรบ้าง?

2.2 ข้อเสนอแนะในการดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร ควรเป็นอย่างไร?

2.3 ชุมชนต้นแบบเพื่อการจัดการความปลอดภัยในประเทศไทยควรมีรูปแบบในการดำเนินการอย่างไร?

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร

3.2 เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร

3.3 เพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการความปลอดภัยในประเทศไทย

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ทำให้ทราบสภาพปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร

4.2 ทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร

4.3 ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการความปลอดภัยในประเทศไทย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องชุมชนปลอดภัยกับการประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทย เปรียบเทียบประเทศสหราชอาณาจักร ได้มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดไว้ดังนี้

2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2 นโยบาย กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.3 การป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.4 ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทย

2.5 ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศสหราชอาณาจักร

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)

การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ เป็นกรอบแนวคิดที่ถูกนำมาใช้ในการบริหารภาครัฐในปัจจุบัน ได้เป็นอย่างดี โดยที่แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ถูกมองว่าเป็นปรัชญาการบริหารที่รัฐบาลนำมาใช้ ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อให้การบริหารภาครัฐมีความยืดหยุ่นและทันสมัย สามารถ แก้ปัญหาการปกครองและปัญหาสังคมที่มีความซับซ้อน และผันผวนมากขึ้น ซึ่งไม่สามารถการแก้ปัญหาได้ด้วย วิธีการของรูปแบบระบบราชการที่มีมาแต่เดิม โดยรากฐานของแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาจากทฤษฎีทาง เศรษฐศาสตร์และการบริหารจัดการภาคเอกชน ตามหลักการของทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ปัจเจกชนเป็นผู้มีเหตุผล ซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการภาครัฐที่มุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ ความมีประสิทธิภาพ และการมีมาตรวัด ส่วนการบริหาร จัดการภาคเอกชนมีอิทธิพลต่อแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ในด้านต่างๆ เช่น การวางแผนกลยุทธ์และแผน ธุรกิจ การทำข้อตกลงว่าด้วยผลงาน การจ่ายค่าตอบแทนตามผลงาน การจัดจ้างบุคคลภายนอกให้เข้ามาปฏิบัติงาน เป็นการชั่วคราวเฉพาะกิจ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานและการให้ความสำคัญต่อการสร้าง ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร (จุมพล หนิมพานิช, 2550)

นอกจากนี้แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานภาครัฐโดยในการดำเนินการบริหารภาครัฐแนวใหม่ที่มุ่งเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์จะใช้วิธีการกระจาย อำนาจไปยังท้องถิ่น มีการสร้างบทบาทความเข้มแข็งและกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงของประชาชน นั่นคือการบริหารจัดการแนวใหม่นี้เป็นการลดบทบาทของภาครัฐลง ลดการใช้จ่ายในกิจกรรมของรัฐลง แต่เพิ่ม

บทบาทของภาคเอกชนให้มากขึ้น นอกจากนี้แล้วการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการของรัฐเป็นกลไกหนึ่งในการปกครองแบบธรรมาภิบาลซึ่งเป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปแบบของการประชาพิจารณ์ (สมพงษ์ เกศานุช และคณะ, 2560)

แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวคิดการบริหารจัดการที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารองค์กรภาครัฐปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทุกประเทศมีแนวโน้มที่จะมีการเปิดเสรีในด้านต่างๆ ทำให้เป็นเศรษฐกิจไร้พรมแดน และมีการแข่งขันในเวทีโลกรุนแรงมากขึ้น สังคมมีการเข้าสู่ยุคแห่งการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการแนวใหม่ที่ยึดหลักธรรมาภิบาลจึงส่งผลให้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ทุกสังคมมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่ต้องเพิ่มศักยภาพและความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองความต้องการของระบบที่เปลี่ยนแปลงไป แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับรองรับทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเหล่านี้

หากนำแนวคิดดังกล่าวมาปรับประยุกต์ใช้ในบริบทประเทศไทย จะเห็นได้ว่าจำเป็นจะต้องมีการปฏิรูป ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารของรัฐเพื่อให้ประเทศสามารถพัฒนาและก้าวไปพร้อมกับสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ที่ผ่านมามีประเทศไทยเผชิญหน้ากับปัญหาการบริหารงานภาครัฐ เช่น ความเสื่อมถอยของระบบราชการที่ล้าสมัยและขาดประสิทธิภาพ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ และไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการต่อประชาชน และการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้นการบริหารประเทศตามแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของไทยเป็นการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานของรัฐให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ที่มีการปรับวิธีการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและเน้นผลการปฏิบัติงาน มีการปรับบทบาทภารกิจและกลยุทธ์โดยให้เอกชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น (บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ และคณะ, 2561) โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือเป็นไปเพื่อประโยชน์ของชุมชนโดยรวม

แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวคิดใหม่กับการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกับหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และในระดับชุมชน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานตั้งแต่โครงสร้างองค์กร การบริหารงาน จนสู่ระดับปฏิบัติซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการควรเป็นการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ (Professional conduct) ควรมีผู้นำที่มีความกระตือรือร้น มีวิสัยทัศน์ มีความสุขุมรอบคอบ และมีการทำงานตามหลักเหตุผล ทนต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ
2. ควรมีการวัดและมีเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. ลดการให้ความสำคัญต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ มาเป็นการควบคุมในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน หรือแม้กระทั่งการรับผิดชอบต่อกิจกรรมของการทำงาน มาเน้นการรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์แทน

4. ปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงานให้มีความคล่องตัว เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานได้อย่างทันทั่วทั้งสามารถแก้ไขปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

5. มีการปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานการทำงานเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่โดยมุ่งเน้นการทำงานโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1.2 แนวคิดทฤษฎีองค์การ

ทฤษฎีองค์การเป็นสาขาวิชาที่ศึกษาโครงสร้างและออกแบบองค์การเกี่ยวกับมิติต่างๆ ขององค์การ (Robbins, 2001) ทฤษฎีองค์การเป็นการศึกษาวิธีการกำหนด หน้าที่ขององค์การว่าส่งผลกระทบต่อบุคลากรที่ทำงานในองค์การอย่างไร และส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างไร นอกจากนี้ ทฤษฎีองค์การเป็นวิธีการที่จะทำความเข้าใจ และวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์การให้ถูกต้อง และลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยอาศัยพื้นฐานสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบและกฎเกณฑ์ในการออกแบบองค์การและพฤติกรรมขององค์การ (Richard, 2010) ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

(1) รูปธรรม (Hardware) เช่น โครงสร้าง รูปแบบ ขนาด กระบวนการ สายการบังคับบัญชา กิจกรรม เป็นต้น และ

(2) นามธรรม (Software) เช่น ค่านิยม พฤติกรรม สิ่งแวดล้อม การสื่อสาร วัฒนธรรมในองค์การ เป็นต้น

ทฤษฎีองค์การอาจแบ่งได้ 4 ทฤษฎี ดังนี้

1) ทฤษฎีการจัดการแบบดั้งเดิม (Classical Organization Theory)

แนวคิดการจัดการในสมัยแบบดั้งเดิมหรือยุคคลาสสิก ได้มีวิวัฒนาการมาจากการปกครองแบบทหารเกิดขึ้นในปลายศตวรรษที่ 19 เปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงสังคมอุตสาหกรรม ทฤษฎีองค์การจึงมี โครงสร้างที่แน่นอน มีกฎเกณฑ์และเวลาอย่างมีระเบียบแบบแผน มุ่งให้ผลผลิตมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ เน้นความรวดเร็วของมนุษย์เสมือนเป็นเพียงเครื่องจักรกล (Mechanistic) มีหลักการว่า “คนเป็นเพียงเครื่องมือที่ ทำให้องค์การไปสู่ความสำเร็จ” ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 แบบ คือ

1.1) การจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) เป็นการจัดการแบบ นำเอาวิธีการศึกษาวิทยาศาสตร์มาวิเคราะห์และแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์การให้ดีขึ้น การศึกษาทางวิทยาศาสตร์ได้เริ่มจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างงานและคนงานโดยการใช้การทดลองเป็นเกณฑ์เพื่อหา มาตรฐานการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยที่คนงานจะถูกพิจารณาว่าต้องการทำงานเพื่อเศรษฐกิจด้านเดียว โดยละเลยการศึกษาถึงแรงจูงใจ อารมณ์ และความต้องการในสังคมของกลุ่มคนงาน เพราะเชื่อว่าเงินตัวเดียวจะล่อ

ใจให้คนทำงานได้ดีที่สุดซึ่งหลักการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ได้กำหนดถึงภารกิจของฝ่ายจัดการนั้นมีอยู่ 4 ประการ ได้แก่

- (1) กำหนดวิธีการทำงานเพื่อให้ได้วิธีที่ดีที่สุดซึ่งเป็นวิธีการทำงานที่ใช้เวลา ทรัพยากร และพลังงานในการทำงานน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีอื่นที่ทำงานในลักษณะ เดียวกัน
- (2) การคัดเลือกคนงานจะต้องมีการนำเอากฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์มาช่วยในการ คัดเลือกเพื่อให้ได้คนที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน
- (3) การพัฒนาคนงานโดยการสอนวิธีการทำงานให้ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์การ จัดการเพื่อที่จะจัดวิธีการทำงานตามหลักความเคยชินให้หมดไปจากคนงานเดิม
- (4) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างฝ่ายบริหารกับคนงาน อันจะนำมาซึ่ง ประสิทธิภาพการผลิตของโรงงาน

1.2) การจัดองค์การแบบระบบราชการ (Bureaucracy Management) ของ แมค เวเบอร์ (Max W., 1947) นักปราชญ์ทางสังคมวิทยาชาวเยอรมันที่มีชื่อเสียงรอบรู้ ในศาสตร์ต่างๆ เช่น วิชา กฎหมาย การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์ และเศรษฐกิจ และได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งการจัดการตามแบบระบบ ราชการ (Bureaucracy Theory) ซึ่งรูปแบบของระบบราชการ (Bureaucracy) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

(1) เป็นสถาบันทางสังคม (Social institute) ที่เป็นสถาบันการบริหารหรือการปกครอง ของรัฐซึ่งถือว่าอยู่ในกระบวนการการปกครอง ประเทศมีหน้าที่ปกป้อง ดูแลรักษาผลประโยชน์บ้านเมือง มีความ มั่นคง ยากต่อการเปลี่ยนแปลง

(2) เป็นการจัดการรูปแบบหนึ่ง ของการจัดองค์การ (Form of organization) เป็นสิ่งที่ สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ได้โดยตั้งสมมติฐานว่า องค์การแบบระบบราชการ เป็นองค์การที่ดีที่สุด และมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัดที่สุด การดำเนินการของระบบให้ยึดหลักการ บริหารที่อาศัยความมีเหตุมีผล และความถูกต้องตามกฎหมายในการปฏิบัติงาน มีการแบ่งงานกันทำอย่างเป็น ทางการตามตัวบทกฎหมาย อาศัยหลักความรู้ความสามารถ (ระบบคุณธรรม) เป็นเกณฑ์ในการบริหารงานบุคคล สามารถพยากรณ์พฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ได้

1.3) การจัดการตามหลักการบริหาร (Administrative Management) ตามแนวคิดนี้ มีความ เชื่อว่า การที่จะทำให้การทำงานขององค์การบรรลุเป้าหมาย จำเป็นต้องมีการกำหนดหน้าที่ของคนผู้ทำหน้าที่เป็น ผู้บริหารและนำเสนอหลักการบริหารงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน นักทฤษฎีกลุ่มที่นำเสนอทฤษฎีการ บริหารตามหลักการบริหารโดยเชื่อว่าการทำให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายได้นั้น สิ่งที่ผู้บริหารจะต้องทำ 3 ประการ ได้แก่

- (1) ต้องมีหน้าที่เกี่ยวกับ การจัดการ (Management functions)
- (2) มีคุณลักษณะพร้อมความสามารถทางร่างกาย จิตใจ แสวงหาความรู้ เทคนิคในการ ทำงาน และประสบการณ์ต่างๆ

(3) ต้องยึดหลักเกี่ยวกับการจัดการ (Management principles) (Fayol, H. 1916)

นอกจากนี้ Luther and Lyndal (1936) ได้มีการเสนอหลักการบริหารที่เกี่ยวกับผู้บริหารซึ่งจะต้องมีหน้าที่สำคัญอยู่ 7 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การประสานงาน การรายงานและการงบประมาณ หรือเรียก สั้นๆ ว่า ‘POSDCoRB’ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงานผลการปฏิบัติงาน (Reporting) และการบริหารงบประมาณ (Budgeting)

2) ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ (Neo-Classical Organization Theory)

ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ (Neo-Classical Organization Theory) เป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากทฤษฎีองค์การสมัยดั้งเดิม พัฒนามาร่วมวิชาการสังคมวิทยา จิตวิทยา ทฤษฎีนี้สนใจโครงสร้างตามแบบแผนและการคิดตามหลักเหตุผล และยังศึกษาเพิ่มเติมว่าทำไมจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้เร็วขึ้น จึงหันมาสนใจคนมากขึ้นในการทำหน้าที่ร่วมกันในองค์การ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการกำหนดการผลิต ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ให้ความสำคัญในด้านความรู้สึกของบุคคลโดยยอมรับถึงอิทธิพลทางสังคมที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน

นักทฤษฎีองค์การสมัยใหม่มีสมมติฐานในการศึกษาลักษณะเฉพาะของบุคคล (Individual) ในองค์การว่า “มนุษย์มีความแตกต่างกันโดยมีพฤติกรรมเป็นพื้นฐาน” เช่น การศึกษาเกี่ยวกับขบวนการอบรมเลี้ยงดูของมนุษย์ (Socialization) เพื่อชี้ให้เห็นว่ามนุษย์มีพฤติกรรมที่แตกต่างกันเพราะการอบรมเลี้ยงดูที่สภาพแวดล้อมแตกต่างกัน นอกจากนี้ ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้แก่

(1) บุคลิกภาพ (Personality) ลักษณะของรูปร่าง หน้าตา กิริยาท่าทาง คำพูด มารยาท

(2) การรับรู้ (Perception) การแปลความหมายของสิ่งที่ได้พบเห็นผ่าน กระบวนการภายในจิตใจ เช่น ความสำนึก ความนึกคิด ความเชื่อ และประสบการณ์ของแต่ละคน

(3) ทศนคติ (Attitude) ความรู้สึกพอใจของแต่ละคน ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ ความนึกคิด และความเชื่อของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันไป

(4) ความต้องการของบุคคล (Needs) ความต้องการแตกต่างกันไปตามอายุ เพศ การสอน การอบรมการเลี้ยงดู เป็นต้น

3) ทฤษฎีองค์การสมัยปัจจุบัน (Modern Organization Theory)

แนวคิดนี้ ได้มุ่งเน้น คิดค้นวิธีการที่จะช่วยให้องค์กรเจริญก้าวหน้าอยู่รอดได้ หลังจากที่ได้มีการนำเอาทฤษฎีองค์การในยุคคลาสสิกและทฤษฎีองค์การยุคพฤติกรรมศาสตร์มาใช้ในการบริหารงาน ซึ่งทฤษฎีทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวต่างก็มีทั้งจุดอ่อนและจุดแข็งในตัวของตัวเอง เช่น ทฤษฎีองค์การในยุคคลาสสิก จะเน้นไปในเรื่องของการกำหนดวิธีการทำงานเพื่อให้ได้วิธีที่ดีที่สุด (One best way) ในการทำงาน เช่น เน้นเรื่องของการจัดโครงสร้างองค์การและหลักการบริหาร โดยไม่ค่อยให้ความสนใจในเรื่องพฤติกรรมการทำงานของคนงาน ส่วนทฤษฎีองค์การในยุคพฤติกรรมศาสตร์ ให้ความสำคัญไปที่คน โดยการมุ่งค้นหาคำตอบโดยการวิเคราะห์ให้ทราบถึงความต้องการของคน และพยายามแสวงหาสิ่งจูงใจที่ตอบสนองความต้องการของคน เพื่อที่จะทำให้คนปฏิบัติงานให้กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทฤษฎียุคพฤติกรรมศาสตร์ก็มีจุดอ่อนที่ไม่ให้ความสนใจในเรื่องของวิธีการทำงาน การจัดโครงสร้างองค์การและหลักการบริหารงาน ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ในการทำงาน

ทฤษฎีองค์การสมัยปัจจุบัน (Modern Organization Theory) จึงได้ทำการศึกษารูปแบบขององค์การปัจจุบัน ได้รับการพัฒนาในช่วง ค.ศ. 1950 โดยยังคงใช้ฐานแนวคิดและหลักการของทฤษฎีองค์การสมัยเดิมและสมัยใหม่มาปรับปรุงพัฒนา และพยายามรวมหลักการทางวิทยาการหลายสาขาเข้ามาผสมผสานที่เรียกว่าสหวิทยาการ (Multidisciplinary approach) เป็นการรวมกันของหลักการทางเศรษฐศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เข้าไว้ด้วยกัน หรือที่เรียกว่าเศรษฐศาสตร์สังคม (Socioeconomic) โดยมองมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึก มีจิตใจ นำความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์มาใช้ นำสิ่งแวดล้อมมาพิจารณาใช้แนวคิดในเชิงระบบ คำนึงถึงความเป็นอิสระ และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก โดยเน้นการวิเคราะห์และสังเคราะห์สิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ปัญหาในการบริหารงานหมดไปอันเนื่องมาจากความสลับซับซ้อนในการบริหารงานมีมากขึ้น

4) ทฤษฎีองค์การยุคหลังสมัยใหม่ (Post Modern)

แนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ (Post Modern) มีความเชื่อว่าโลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา องค์ความรู้ต่างๆ โลกทุกวันนี้ มีความหลากหลาย และแยกส่วนของกลุ่มคนและชุมชนต่างๆ ตามความเชื่อและวัฒนธรรม และมีบริบทที่แตกต่างกันออกไป จึงไม่ควรใช้กฎเกณฑ์หรือทฤษฎีที่เป็นการรวมศูนย์ที่มีลักษณะใช้ได้ทั่วไปครอบคลุมและควบคุมทุกสิ่งจากส่วนกลาง จำเป็นต้องกระจายอำนาจไปตามความหลากหลายของสภาพสังคม ซึ่งในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านจากยุคสมัยใหม่ (Modern) สู่อุคหลังสมัยใหม่ (Post Modern) ในช่วงต้นทศวรรษที่ 1960 มีนักสังคมศาสตร์หลายคนตั้งข้อสังเกตว่า ภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีการเปลี่ยนแปลงจนทำให้ปัจเจกชนสูญเสียอัตลักษณ์ (Identity) ของตนไปเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แนวคิดหลังสมัยใหม่เป็นการวิพากษ์บรรดาทฤษฎีที่เน้นการอธิบายทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งนี้เพราะพวกนิยมนแนวคิดหลังสมัยใหม่เห็นว่า ไม่มีระบบใดเพียงระบบเดียว ที่จะใช้ครอบงำระบบอื่นๆ ได้ (Pease, & Fook, 1999) เพราะมีความเชื่อว่าสังคมนั้นไม่อยู่นิ่ง ยืดหยุ่นและไม่สามารถคาดการณ์ได้ตลอดเวลา สาระสำคัญของแนวคิดนี้ มีดังต่อไปนี้

(1) ใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้โดยใช้ภาษา (Language) เป็นแนวทางในการศึกษาที่มองความจริงเป็นของตัวมันเอง ภาษาก็เช่นกัน เป็นสิ่งที่แลกเปลี่ยน สิ่งที่ต้องอธิบาย

(2) โลกไร้พรมแดน (Globalization) มองว่าทุกสรรพสิ่งในโลกนี้ถือว่าอยู่ในสังคมเดียวกัน ทุกคนในโลกไม่ว่าจะประเทศใดย่อมเป็นสมาชิกสังคมโลกสังคมเดียว

(3) ทุกอย่างมีความแตกต่างเป็นกลุ่มๆ (Segmentalism) ที่อยู่ในสังคม เพราะในปัจจุบันเราต้องพบกับความขัดแย้ง ความแตกต่าง และสิ่งที่คาดการณ์ไม่ได้ตลอดเวลา

(4) ชุมชนจะเป็นแบบวิถีชีวิต (Life-style) ที่ได้อยู่ใกล้กัน แต่จะมารวมตัวกันตามกิจกรรมที่ตัวเองชอบ เช่น ชมรม คนชอบสิ่งเหมือนกัน ความไม่แน่นอนทำให้ไม่สามารถคาดการณ์ได้

(5) มองภาพเป็นส่วนๆ และมองขัดแย้งกัน (Fragmented and inconsistent image) เป็นการสนใจสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมากกว่าอดีต

แนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ (Post Modern) มองว่าสังคมมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือมากกว่าการควบคุมซึ่งแนวคิดดังกล่าว แตกต่างจากแนวคิดทฤษฎีองค์การแบบดั้งเดิม และสมัยปัจจุบัน

การบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามแนวคิดทฤษฎีองค์การ จะพบว่า ระบบการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังเป็นลักษณะของการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง (Centralization) หรือระบบตำรวจแห่งชาติ เช่นเดียวกับประเทศชิลี เอลซัลวาดอร์ อินโดนีเซีย เคนยา มาเลเซีย เนปาล ปาปัวนิวกินี แทนซาเนีย และยูกันดา (คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ, 2550) การบริหารงานแบบรวมศูนย์อำนาจดังกล่าว เป็นการเน้นสายการบังคับบัญชา และอำนาจหน้าที่ (Hierarchy) มีโครงสร้างในรูปแบบการจัดองค์การแบบระบบราชการ ทำให้มีสายการควบคุมบังคับบัญชาที่ยาวเกินไป

หากพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นของการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลางแล้ว จะเห็นได้ว่าในอดีตที่ผ่านมา องค์การตำรวจไทยได้มีการริเริ่มจัดตั้งเป็นสากลมากขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งในขณะนั้นเป็นยุคล่าอาณานิคม (Colonization) ของประเทศตะวันตก มีการหลั่งไหลของชาวต่างชาติ เข้ามายังในประเทศเพื่อติดต่อค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้า การบริหาร การปกครองก็ต้องมีรวบอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง รวมถึงเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อย รูปแบบดังกล่าวได้รับอิทธิพลการบริหารงานมาจากประเทศตะวันตก ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง การบริหารงานตำรวจในขณะนั้นจึงมีลักษณะเรียกได้ว่าเป็นรูปแบบลัทธิล่าอาณานิคม (Colonial model) ที่พิจารณาว่า การรักษาความสงบเรียบร้อย (Keeping the peace) มีความสำคัญมากกว่าการบังคับใช้กฎหมาย (Enforcing the law) (Wilson, 1971)

การบริหารงานตำรวจในแบบฉบับของการล่าอาณานิคมของอังกฤษจะกระทำบนพื้นฐานประโยชน์ของรัฐบาลอังกฤษ มีการสั่งการ รวมศูนย์อำนาจไว้ที่ลอนดอนซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศอังกฤษ โดยส่งคนออกไปยังทวีปต่างๆ เพื่อแสวงหาวัตถุดิบ สินค้า อาหาร และขยายอาณาเขต ดังนั้น ระบบงานตำรวจที่ถูกนำไปใช้ในอาณานิคมของตนเองจึงมีลักษณะบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของหน่วยงานตำรวจเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ มีการยุบรวม จัดตั้งหน่วยงานตำรวจขึ้นใหม่เพื่อให้มีความเป็นสากลมากขึ้น มีการตรากฎหมายตำรวจ 53 ข้อ เพื่อใช้รักษาความสงบเรียบร้อยในพระนคร แต่อย่างไรก็ตาม การพัฒนาระบบงานตำรวจดังกล่าวยังคงได้รับอิทธิพลจากประเทศอังกฤษ การบริหารงานของตำรวจยังคงรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) ไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อประโยชน์ต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและบริหารปกครองประเทศ

ด้วยแนวคิดการรวมศูนย์อำนาจในการบริหารงานดังกล่าว ส่งผลให้สมาชิกในชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาอาชญากรรม และปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน กล่าวคือ ผู้มีอำนาจจากส่วนกลาง จะเป็นผู้กำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทางในการทำงานมากกว่าที่จะรับฟังเสียงสะท้อนจากประชาชนในชุมชน ดังนั้น ในปัจจุบัน หน่วยงานตำรวจของประเทศสหราชอาณาจักรจึงได้มีการจัดตั้งการในลักษณะที่ทำงานร่วมกันกับสมาชิกในชุมชน มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการรับเรื่องร้องเรียน และตรวจสอบการทำงานของตำรวจ คือ มีการจัดตั้งผู้ตรวจการงานตำรวจและอาชญากรรม (Police and Crime Commissioner: PCC) ซึ่งมาจากประชาชน มีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญ คือ การสนับสนุน กำกับ ติดตาม ขับเคลื่อน ทำงานของตำรวจ และการบริการภายในเขตพื้นที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของชุมชน ลดสถิติการเกิดอาชญากรรม รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ และความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับกิจการงานตำรวจซึ่งบุคคลที่ทำหน้าที่ดังกล่าวมาจากการเลือกตั้งโดยคนในพื้นที่ ภายใต้กฎหมาย Police Reform and Social Responsibility Act 2011 (Association of Police and Crime Commissioners, 2023)

2.1.3 ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Police Community Relations Approach)

แนวคิดชุมชนสัมพันธ์ได้มีหลักการที่ต้องการให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทกับงานตำรวจมากยิ่งขึ้นมิใช่เฉพาะแต่เพียงการแจ้งเบาะแส ข้อมูลอาชญากรรม และข้อมูลผู้ต้องสงสัยในพื้นที่เท่านั้นแต่แนวคิดนี้ต้องการแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับกลุ่มคน หน่วยงานภายนอก และองค์กรต่างๆ ให้มีความเข้าใจและร่วมมือการทำงานกับตำรวจมากยิ่งขึ้น ดังเช่นเหตุการณ์ที่ตำรวจได้ใช้อาวุธปืนยิงชาวผิวสีในเมืองนิวยอร์กเมื่อปี ค.ศ.1999 และการก่อการจลาจลที่เมืองโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อปี ค.ศ.2001 โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ใช้อาวุธปืนยิงชาวผิวสีที่ไม่มีอาวุธจนเสียชีวิต เป็นต้น (Ronald, Thomas and Pamela, 2004) หรือแม้กระทั่งกรณี จอร์จ ฟลอยด์ ชายชาวผิวสีถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมโดยใช้เข่ากดบริเวณลำคอ จนกระทั่งนำไปสู่การเสียชีวิต และก่อให้เกิดความไม่พอใจของประชาชนจำนวนมากจนนำไปสู่การก่อเหตุจลาจลในหลายๆ เมือง ในประเทศสหรัฐอเมริกา

อาจกล่าวได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่จะมีความสนใจที่จะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพียงส่วนน้อยเท่านั้น อาจเป็นเพราะเห็นว่าไม่ได้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนเองโดยตรง การฝึกอบรมในโรงเรียนตำรวจก็มักจะมุ่งเน้นไปที่การต่อสู้หรือจัดการกับปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นต่างๆ ที่เป็นที่ทราบกันว่างานของตำรวจก็คือการให้บริการสังคมมากกว่าการจัดการกับปัญหาอาชญากรรมหรือการต่อสู้กับอาชญากร แนวคิดตำรวจแบบเดิมมัก

มุ่งไปที่การรักษาความสงบเรียบร้อยและการบังคับใช้กฎหมายและมองว่าพวกเขาไม่ได้เป็นอิสระจากรัฐบาล พวกเขาต้องทำงานกันเป็นทีม เป็นหมู่คณะเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานที่ได้รับมอบหมาย

แนวคิดชุมชนสัมพันธ์จะมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมโดยเริ่มตั้งแต่การสร้างเชื่อมั่นและศรัทธาให้เกิดขึ้นในตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือ ความเข้าใจ และพร้อมใจที่จะร่วมมือทำงานกับตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมโดยวิธีการต่างๆ เป้าหมายก็เพื่อต้องการให้ชุมชน สังคม เกิดความสงบสุข เป็นระเบียบเรียบร้อยและปลอดภัยจากอาชญากรรม ในประเทศไทยหลักการตำรวจชุมชนถูกนำมาใช้ในลักษณะของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Policing) ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่างๆ เกิดการรวมตัวกัน มีความสัมพันธ์ผูกพันเกี่ยวข้องต่อกัน ร่วมมือประสานการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ และเป็นการดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการเพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชนหรือสังคมนั้นๆ

หลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในประเทศไทยที่แตกต่างจากหลักการตำรวจชุมชนในต่างประเทศ น่าจะเป็นการนำหลักการประชาสัมพันธ์เข้ามาช่วยเป็นจุดเริ่มต้นของงานตำรวจชุมชน เพื่อมุ่งเสริมสร้างความเข้าใจให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินงานของตำรวจ สร้างความมั่นใจในสมรรถภาพบุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ และความตั้งใจจริงของตำรวจ และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของตำรวจในด้านต่างๆ โดยการประชาสัมพันธ์นั้นจะถูกดำเนินการต่อกลุ่มประชาชนเป้าหมายต่างๆ เช่น ข้าราชการ นักศึกษา นักเรียน สหพันธ์แรงงาน เพื่อให้บุคคลแต่ละกลุ่มเหล่านั้นเข้าใจวัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีการ ปัญหา และข้อจำกัดของตำรวจ รวมทั้งให้เกิดความมั่นใจว่าตำรวจจะรักษากฎหมายอย่างมีสมรรถภาพและความเที่ยงธรรมอย่างแท้จริง ในขณะที่การตำรวจชุมชนในประเทศตะวันตกนั้นไม่ได้มุ่งเน้นในด้านการประชาสัมพันธ์ แต่จะเน้นการเข้าถึงประชาชนอย่างใกล้ชิดเพื่อลดความรู้สึกลัวหวาดกลัวภัยของประชาชน

2.1.4 แนวคิดตำรวจผู้รับใช้ชุมชน หรือการตำรวจชุมชน (Community Policing Approach)

ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน หรือการตำรวจชุมชน (Community policing) เป็นปรัชญาและยุทธวิธีตำรวจที่กำลังเป็นที่นิยมใช้ในปัจจุบันของตำรวจทั่วโลกซึ่งในประเทศไทยมีการนำมาใช้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว แนวคิดดังกล่าว มีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน เช่น การตำรวจหมู่บ้าน (Neighborhood Policing หรือ Neighborhood – Oriented Policing) การตำรวจที่เน้นการแก้ไขปัญหา (Problem – Oriented Policing) และการตำรวจชุมชน (Community – Oriented Policing, Community – Based Policing หรือ Community Policing)

แนวความคิดตำรวจผู้รับใช้ชุมชนนั้น ได้เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยของยุคเริ่มต้นของกิจการตำรวจซึ่งเซอร์โรเบิร์ต พีล (Sir Robert Peel) เป็นผู้วางหลักการที่ว่า “ตำรวจคือประชาชนและประชาชนคือตำรวจ”

(The police are the public and the public are the police) ในช่วงปี 1829 แต่ในช่วงต้นศตวรรษที่ 1900 ได้ถูกมองข้ามไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ต่อมาแนวคิดดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้อีกครั้ง เนื่องจากความล้มเหลวและความไม่มีประสิทธิภาพของยุทธวิธีตำรวจแบบเดิม ทั้งนี้การตำรวจชุมชนได้ถูกนำกลับมาใช้เพื่อเพิ่มความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคม ตำรวจชุมชนครอบคลุมหลากหลายวิธีการทั้งในทางปรัชญาและทางการปฏิบัติซึ่งวิธีการต่างๆ นั้นขึ้นอยู่กับความต้องการและการตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ปัจจุบัน การตำรวจชุมชนได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายจากองค์ตำรวจในหลายๆ ประเทศ

การตำรวจชุมชนนั้น เป็นการทำงานเชิงประชาธิปไตย ซึ่งต้องการความร่วมมือจากผู้ปกครอง พ่อค้า นักธุรกิจ ประชาชนและหน่วยงานอื่นๆ ในท้องถิ่น มาร่วมกันรับผิดชอบต่อชุมชนของตนเอง แนวความคิดในการควบคุมอาชญากรรมของตำรวจในยุคตำรวจชุมชนคือ การใช้วิธีการที่สามารถป้องกันอาชญากรรม ลดความหวาดกลัวต่ออาชญากรรม และยังสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนได้ด้วย สิ่งที่สำคัญคือการลดความหวาดกลัวต่ออาชญากรรมเพื่อที่จะทำให้ประชาชนกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติและรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (Oliver, 2000)

องค์ประกอบที่สำคัญของการตำรวจชุมชนมีอยู่ 2 ส่วนคือ ความเป็นมิตรกับชุมชน (Community partnership) และการแก้ไขปัญหา (Problem solving) ซึ่งนำมาซึ่งความสำเร็จของงานตำรวจชุมชน การสร้างความเป็นมิตรกับชุมชนตำรวจจะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับชุมชน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกันอาชญากรรม รวมทั้งการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการปัญหาที่เร่งด่วนของสมาชิกในชุมชน ส่วนการแก้ปัญหานั้นเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากที่ชุมชนได้บอกถึงปัญหาหรือข้อควรคำนึง และร่วมกันหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหาเหล่านั้น

จุดมุ่งหมายของการตำรวจชุมชนคือการลดอาชญากรรมและความวุ่นวายต่างๆ ในชุมชนโดยการศึกษาวเคราะห์ลักษณะของปัญหา แล้วแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม โดยพื้นที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละนายจะต้องมีขนาดเล็กเหมาะสม มีลักษณะทางกายภาพและสังคมที่เฉพาะหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นตำรวจสายตรวจเป็นเจ้าหน้าที่หลักที่จะคอยให้บริการและมีการติดต่อกับประชาชนอย่างใกล้ชิด โดยจะได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ทั้งจากตำรวจหน่วยอื่น หน่วยงานอื่นของรัฐและองค์กรอื่นทางสังคม ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงจะคอยควบคุมดูแลการปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ และเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

ในประเทศไทยหลักการตำรวจชุมชนถูกนำมาใช้ในลักษณะของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Policing) ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่างๆ เกิดการรวมตัวกัน มีความสัมพันธ์ผูกพันเกี่ยวข้องต่อกัน ร่วมมือประสานการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ และเป็นการดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการเพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชนหรือสังคมนั้นๆ

การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะสร้างความไว้วางใจให้แก่ประชาชนได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องดูแลประชาชนทุกคนด้วยความเคารพ เอาใจใส่ เสมอภาคเท่าเทียมกันไม่มีการใช้กำลังโดยไม่จำเป็น

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การแก้ไขปัญหา (Problem solving) อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน ความสำเร็จในการดำเนินการดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อต้องเกิดความไว้วางใจระหว่างตำรวจและชุมชน จึงจะเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร หากชุมชนไม่พอใจการทำงานของตำรวจ ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการป้องกัน จัดการ และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาอาชญากรรมสำคัญในมุมมองของตำรวจกับของชุมชนอาจแตกต่างกัน การได้มีโอกาสพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันจึงเป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จของการจัดการกับปัญหาอาชญากรรม

แนวคิดการตำรวจชุมชนต้องมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาที่เป็นความต้องการ หรือเป็นความกังวลของชุมชนมากที่สุดโดยเห็นความสำคัญของปัญหาชุมชนเป็นเรื่องสำคัญกว่าปัญหาของตำรวจ แนวคิดนี้ สนับสนุนให้สมาชิกในชุมชนได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นมาแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากนั้น ตำรวจต้องทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นให้ได้ขณะเดียวกันก็สนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนได้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจแก้ไขปัญหาที่เป็นความกังวล ห่วงใยของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยทั่วไปแล้ว อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในแต่ละชุมชนจะมีความแตกต่างกันและแต่ละเหตุการณ์ก็จะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน เช่น สถานที่ เวลา เหี่ยวหรือกลุ่มประชาชนที่เป็นเหี่ยว พื้นที่เล็กๆ ในชุมชน หรือเป็นปัญหาของชุมชนทั้งหมด เช่น ปัญหาการลักเล็กขโมยน้อยโดยนักร้องเบา ปัญหาการลักลอบค้าประเวณีในบริเวณสวนสาธารณะ ปัญหาการรวมกลุ่มของเด็กและเยาวชนตามสถานที่สาธารณะ และห้างสรรพสินค้า การรวมกลุ่มเพื่อแข่งรถในทางสาธารณะ เป็นต้น

แนวคิดตำรวจผู้รับใช้ชุมชนเป็นปรัชญาการทำงานของตำรวจแนวใหม่ที่ต้องการสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจกับชุมชนเพื่อที่จะจำแนก ป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความร่วมมือของคนในชุมชน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของทุกคน (Changwon and Monica, 2011) นอกจากนี้ ยังรวมถึงการสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างชุมชนเพื่อขจัดภัยอาชญากรรม แนวคิดนี้ได้รับการยอมรับและถูกนำไปประยุกต์ใช้กับตำรวจเกือบทุกประเทศในโลกแต่อย่างไรก็ตาม บางชุมชนอาจต้องมีการพิจารณาถึงปรัชญา และแนวคิด เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

การทำงานของตำรวจตามแนวคิดการตำรวจชุมชนจะให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันกับชุมชนโดยลดความเป็นระบอบราชการ สายการบังคับบัญชาของตำรวจลง เปลี่ยนรูปแบบจากการมอบนโยบายจากส่วนกลาง (Top-down approach) ไปเป็นการฟังเสียงสะท้อนจากตำรวจในพื้นที่ (Bottom-up approach) เน้นการสร้าง ความไว้วางใจกับคนในชุมชน การออกตรวจโดยการเดินเท้า การจัดตั้งสถานีตำรวจ หรือตุ๋ยามตำรวจในชุมชน แต่อย่างไรก็ตาม แนวคิดดังกล่าวอาจไม่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกประเทศแต่คงพิจารณาถึงการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมต่อไป

Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) (2008) ได้กล่าวถึงหลักพื้นฐานสำหรับแนวคิดด้านการตำรวจชุมชน คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและการให้บริการสามารถเสริมสร้างความชอบธรรมในการทำงานของตำรวจโดยความยินยอมของคนในชุมชน

ก.ตำรวจต้องสามารถเห็นได้ง่ายและเข้าถึงประชาชน

ข.รู้จักและเป็นที่รู้จักของคนในชุมชน

ค.ตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน

ง.รับฟังสิ่งที่ชุมชนกังวล

จ.เกี่ยวข้องและขับเคลื่อนชุมชน

ฉ.รับผิดชอบต่อกิจกรรมและผลลัพธ์จากกิจกรรมที่เกิดขึ้น

หน่วยงานการให้บริการด้านตำรวจชุมชนของประเทศสหรัฐอเมริกา (The Community Oriented Policing Service: COPS) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญ 3 ประการของแนวคิดด้านการตำรวจชุมชน คือ

- 1) การเป็นหุ้นส่วนกับชุมชน
- 2) การจัดรูปแบบองค์กรตำรวจให้เหมาะสม
- 3) การแก้ไขปัญหา

นอกจากนี้ ยังได้มุ่งเน้นการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สมาชิกในชุมชน และกลุ่มต่างๆ ภาคประชาสังคม ผู้ให้บริการ ภาคเอกชน และสื่อมวลชน

การดำเนินการนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อาจดำเนินการโดยยึดหลัก SARA model ซึ่งมาจาก Scanning, Analysis, Response and Assessment

การค้นหา (Scanning) – เพื่อจำแนกปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

การวิเคราะห์ (Analysis) – เพื่อค้นหาอะไรที่เป็นสาเหตุของปัญหา

การตอบสนอง (Response) – เพื่อพัฒนาหาทางออกของปัญหาโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะลดจำนวน

ของปัญหา

การประเมินผล (Assessment) – เพื่อประเมินผลลัพธ์จากการตอบสนองการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

2.2 นโยบาย กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในมิติต่างๆ ดังเช่นมีการกำหนดไว้ในมาตรา 78 ว่ารัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

จากบทบัญญัติดังกล่าวในรัฐธรรมนูญฯ รัฐบาลในขณะนั้นจึงได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศ มีการกำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยในปี พ.ศ.2580 ให้เป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญไว้ 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยกำหนดการขับเคลื่อนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเป็นระยะๆ ละ 5 ปี

จากยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติขึ้นมาโดยมีการจัดทำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) เพื่อให้มีสอดคล้อง รองรับกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มศักยภาพในการบังคับใช้กฎหมาย การอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญา และการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมอย่าง
ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2566ก)

จะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ได้มีการกำหนดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 3 ที่ได้กำหนดให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสากลที่ให้ความสำคัญกับชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงการกำหนดบทบาทให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ ได้เคยมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ตามมาตรา 76 ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ (สถาบันพระปกเกล้า, 2566)

หลังจากมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ต่อมาจึงได้มีการออกพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ.2551 และสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งที่ 248/2554 ลงวันที่ 11 เมษายน 2554 เรื่อง ยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงจัดทำโครงการตำรวจชุมชนขึ้นโดยให้ทุกสถานีตำรวจส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ปฏิบัติงานร่วมกับเครือข่ายชุมชน ลักษณะปฏิบัติการในการป้องกันอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยให้แก่ชุมชน และท้องถิ่น เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการป้องกันอาชญากรรม จะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แต่กระนั้นก็ตาม ถึงแม้ดูเหมือนว่าจะมีการให้ความสำคัญกับชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในระดับพื้นที่ ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ยังคงเป็นผู้มีบทบาท หน้าที่รับผิดชอบหลักในการป้องกันอาชญากรรม สืบสวนติดตามจับกุมคนร้าย จัดการจราจร และรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน

2.2.2 พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2565 ที่ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2565 นั้น กฎหมายฉบับดังกล่าว ได้ให้ความสำคัญกับชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการงานตำรวจ กล่าวคือ มาตรา 6 ได้เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการจัดการจราจรภายในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

มาตรา 6 สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชา ของนายกรัฐมนตรี และมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ
- (2) ดูแล ควบคุม และกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น
- (3) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา
- (4) รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน และความมั่นคงของราชอาณาจักร
- (5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (6) ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
- (7) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจ ตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการจัดการจราจรภายในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดความผิดทางอาญาขึ้นสำหรับการกระทำใดเป็นการเฉพาะ และตกอยู่ภายใต้หน้าที่และอำนาจของข้าราชการตำรวจ หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติตาม (3) (4) หรือ (5) จะตราพระราชกฤษฎีกาโอนหน้าที่และอำนาจตาม (3) (4) หรือ (5) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดทาง

อาญาดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นใด ก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ข้าราชการตำรวจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ้นจากหน้าที่และอำนาจดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น และให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566ข:4)

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติฯ มาตรา 6 วรรคสาม ได้กำหนดให้สามารถตราพระราชกฤษฎีกาโอนหน้าที่และอำนาจตาม (3) (4) หรือ (5) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดทางอาญาดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นใดโดยให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

กรณีดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า อำนาจ และหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน และความมั่นคงของราชอาณาจักรในระดับชุมชนสามารถดำเนินการได้โดยหน่วยงานอื่นนอกเหนือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งหากพิจารณาในประเด็นดังกล่าวแล้ว จะพบว่า มีการกำหนดให้มีหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยนอกเหนือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่สามารถมีได้หลายหน่วยงานเฉกเช่นในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นอีกประมาณ 18,000 หน่วยงาน ในจำนวนนี้ เป็นหน่วยงานตำรวจมหาวิทยาลัย 861 แห่ง ซึ่งในแต่ละแห่ง มีจำนวนนักศึกษาที่ต้องดูแลมากกว่า 2,500 คน (U.S. Department of Justice, 2016)

นอกจากนี้ ในประเทศสหรัฐอเมริกายังมีตำรวจเอกชนอื่นซึ่งถูกว่าจ้างโดยหน่วยงานเอกชนที่มีใช้หน่วยงานของรัฐโดยมีหน้าที่หลักเพื่อดูแลความปลอดภัยในแต่ละเขตพื้นที่ เช่น ศูนย์การค้า ย่านที่พักอาศัย สวนสาธารณะ และหน่วยงานทางการศึกษา เป็นต้น (Stenning, 2000; Wakefield, 2008; Jones and Newburn, 1999) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการลดความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ซึ่งการมีตำรวจเอกชนเดินปรากฏกาย ออกตรวจตราในเขตพื้นที่ ส่งผลให้สถิติอาชญากรรมลดลง (Evans and Emily, 2007)

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2565 มาตรา 7 ได้มีการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่สถานีตำรวจเพื่อใช้ในการดูแลรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยในชุมชนโดยไม่ต้องนำส่งคลัง ดังที่ได้กำหนดไว้

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดระบบการบริหาร การปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัยของประชาชนให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน โดยต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายงบประมาณ และอาสาสมัคร ตลอดจนการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานตำรวจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช. กำหนด

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่สถานีตำรวจใด ให้ใช้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจและกิจการในสถานีตำรวจนั้น โดยไม่ต้องนำส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน

(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2566:4)

ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติฯ ฉบับดังกล่าว มีเจตนารมณ์ต้องการให้อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัยของประชาชนให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน แต่กระนั้นก็ตาม ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช. กำหนดซึ่งปัจจุบันยังมิได้มีการออกระเบียบเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายฉบับดังกล่าว

นอกจากนี้ หาก ก.ต.ช. มีการออกระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครก็คงเป็นไปในลักษณะแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ แต่คงมิได้ให้อำนาจอาสาสมัครที่จะมีอำนาจ หน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดในชุมชน

2.2.3 ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา 87 (1) ที่ได้กำหนดว่ารัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้ออกระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 เพื่อให้ประชาชนเข้ามาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอัตรากำลังไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่

การส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการงานตำรวจในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจลักษณะปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และจัดการจราจรในพื้นที่รับผิดชอบระดับสถานีตำรวจ เป็นไปตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 ดังกล่าวข้างต้น โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2551 (นับแต่วันประกาศ) และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2551 การดำเนินการดังกล่าว เป็นไปในลักษณะอาสาสมัครตำรวจบ้าน (อส.ตร.) และอาสาจราจร (อส.จร.)

หากพิจารณาความหมายของ อส.ตร. หรือที่มักเรียกโดยย่อว่า “ตำรวจบ้าน” คือ ประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนที่สมัครใจเข้ามาปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจ และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจการตำรวจเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชนในชุมชน หรือหมู่บ้าน ซึ่งหากดูความหมายตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติฯ ได้ให้นิยามไว้ว่า อส.ตร. หมายความว่า แนวร่วมประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจลักษณะปฏิบัติการเพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ในขณะที่ อส.จร.หมายถึง แนวร่วมประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจลักษณะปฏิบัติการ เพื่อสนับสนุนการจัดการจราจร (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2566ก:2)

แต่อย่างไรก็ตาม การทำงานของทั้ง อส.ตร. และ อส.จร. ซึ่งมาจากประชาชนซึ่งมีภูมิสำเนาในพื้นที่ยังคงประสบปัญหาหลายประการทั้งเรื่องหลักเกณฑ์การคัดเลือก แนวทางการพัฒนาการฝึกอบรม การติดตามประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบ และค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น (กฤตภาส ธนวัฒนันทกุล, 2559; กิตติพงษ์ นิภาพร, 2561) ดังนั้น ภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ซึ่งต้องการได้รับการสนับสนุนจาก อส.ตร. และ อส.จร. ดูเหมือนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่โดยสมัครใจไม่มีหลักเกณฑ์

บังคับให้ต้องทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่โดยเฉพาะหากอาสาสมัครเหล่านั้นติดภารกิจไม่สามารถร่วมออกตรวจได้ หรือมีธุระส่วนตัวต่างๆ ก็จะมีผลต่อการวางแผนการออกตรวจ และเฝ้าระวัง ป้องกันเหตุต่างๆ ในชุมชน

ตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก อส.ตร.ดังนี้

- 1) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 2) เป็นผู้มิมีภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ประจำเขตพื้นที่สถานีตำรวจ
- 3) เป็นผู้มิมีสัญชาติไทย และมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ หรือชาวต่างชาติที่สมรสกับคนไทย และมีถิ่นที่อยู่อาศัยอันเป็นปกติในเขตพื้นที่สถานีตำรวจ
- 4) เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีอาชีพมั่นคง
- 5) ไม่เป็นผู้บกพร่องในทางศีลธรรมอันดี หรือมีพฤติกรรมอันควรสงสัยว่าพัวพันเกี่ยวข้องกับ การทำผิดกฎหมาย หรือมีอิทธิพลสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม
- 6) ได้รับการรับรองจากบุคคลที่เชื่อถือได้หรือตำรวจรวม 3 คน ว่าเป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อยและเชื่อถือได้
- 7) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ได้รับการยกย่องหรือเป็นที่นับถือของประชาชนในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน/ท้องถิ่น
- 8) สนใจและมีความตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือชุมชน/ท้องถิ่น

นอกจากจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก อส.ตร. แล้วนั้น ระเบียบฯ ดังกล่าว ยังได้กำหนดให้ สถานีตำรวจมีบทบาท หน้าที่ ที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม ได้แก่

- 1) ให้สถานีตำรวจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนคัดเลือกบุคคลที่สนใจเป็นสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน โดยใช้หลักเกณฑ์ การคัดเลือกสมาชิกหมู่บ้านละ 5 - 10 คน
- 2) ให้สถานีตำรวจจัดทำโครงการฝึกอบรมให้มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
- 3) อาสาสมัครตำรวจบ้านที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ มอบวุฒิบัตรและบัตรประจำตัวอาสาสมัครตำรวจบ้านตามแบบทำเยียบ พร้อมทั้งออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ

4) ให้สถานีดำรวจจัดฝึกทบทวนในเชิงปฏิบัติการแก่สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน ปีละ 1 ครั้ง และชักซ้อมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน

นอกจากนี้ ระเบียบฯ ดังกล่าวยังได้กำหนดให้สถานีดำรวจต้องจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน และอุปสรรค ปัญหา ข้อขัดข้องทุก 6 เดือน

กรณี อส. โดยได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายเพื่อ.ตร.มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกเช่นเดียวกับ อส.จร. เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานด้านการจราจรโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายดังนี้

- 1) เยาวชนจากสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดำรวจ
- 2) พนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนของบริษัท ห้างร้านต่างๆ
- 3) เจ้าหน้าที่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- 4) หน่วยสารวัตรทหารในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดำรวจ
- 5) ผู้นำชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่น
- 6) บุคคลที่สมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่และอุทิศเวลาให้แก่ชุมชนที่ตนพักอาศัย หรือสามารถช่วยเหลือทางราชการได้ตามสมควร

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของ อส.จร. เมื่อเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมและทดสอบความรู้ของหลักสูตรอาสาจราจรแล้ว จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็น อส.จร. โดยให้หน่วยงานหรือสถานีดำรวจเป็นผู้จัดการฝึกอบรม จัดทำทะเบียนประวัติ กำหนดหมายเลขประจำตัว และทำหน้าที่ดังนี้

- 1) การตรวจ ควบคุม และการจัดการจราจรบริเวณที่มีการจราจร ติดขัด คับคั่ง ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน หรือกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอ เว้นแต่กรณีไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่อยู่ในที่นั้นก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยลำพัง
- 2) ดูแล การหยุดรถ จอดรถ การข้ามทาง ในบริเวณที่มีการฝ่าฝืนกฎหมายจนการจราจรไม่สะดวก เพื่อให้การจราจรมีความสะดวก และปลอดภัย
- 3) ชี้แจง ตักเตือน แนะนำ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ผู้ขับรถใช้ถนนทราบถึงระเบียบวิธีการที่ถูกต้องและปฏิบัติตามวินัยจราจร
- 4) รายงานการกระทำผิดของผู้ขับรถ การชำรุดเสียหายข้อขัดข้องของเครื่องหมายและสัญญาณจราจรให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป
- 5) แจ้งอุบัติเหตุการจราจรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยมิชักช้า

ตารางสรุป อส.ตร./อส.จร.และประเด็นการวิเคราะห์

รายละเอียด	อส.ตร./อส.จร.	ข้อพิจารณา
อายุ	มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์	ไม่ได้กำหนดอายุขั้นสูงสุดไว้
การคัดเลือกเข้าทำงาน	-เป็นผู้มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่สถานีตำรวจ -เป็นผู้มีความประพฤติดี	มีการกำหนดไว้ในระเบียบฯ ก่อนข้างจะเป็นนามธรรม ไม่มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่ชัดเจน เช่น การสอบคัดเลือก
การฝึกอบรม	มีการกำหนดไว้ในระเบียบฯ แต่ไม่มีการกำหนดไว้ชัดเจน	ควรมีแผนการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล และมีการติดตามประเมินผลทุกคนเป็นรายเดือน
งบประมาณในการฝึกอบรม	ไม่ได้กำหนดแหล่งที่มาไว้ชัดเจน	ควรมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนโดยกฎหมาย
การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย	โดยสมัครใจ ไม่มีบทลงโทษหากไม่ต้องการปฏิบัติหน้าที่	ควรมีการกำหนดให้ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย หากฝ่าฝืน มีโทษตามระเบียบ
ค่าตอบแทน	ไม่มีค่าตอบแทนที่ชัดเจน	ควรกำหนดให้มีค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือน ค่าล่วงเวลา สวัสดิการโดยกฎหมาย
การติดตามประเมินผลการทำงาน	แต่ละสถานีตำรวจเป็นผู้กำหนดซึ่งยังไม่ชัดเจน	ควรมีระบบการประเมินผลการทำงานเป็นรายบุคคลเป็นรายเดือน และรายปี
ผู้ประเมินผลการทำงาน	เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมาย	ควรกำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมประเมินโดยมีหลักเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน
ระยะเวลาการทำงาน	2 ปี	ควรกำหนดเป็นสัญญาจ้าง มีระยะเวลาการต่อสัญญาทุก 2 ปี หรือระยะเวลาการต่อสัญญาอาจสั้นลงหากมีการฝ่าฝืนกฎระเบียบ หรือกฎหมาย

นอกจากนี้ ระเบียบฯ ดังกล่าว ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของพนักงานรักษาความปลอดภัยของเอกชน มีการกำหนดให้พนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชน ให้การสนับสนุนกิจการตำรวจในการรักษาความปลอดภัยและรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน/ท้องถิ่นเพื่อสร้างเครือข่ายแนวร่วมสนับสนุนตำรวจในการรักษาความปลอดภัย ให้กับประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นโดยกำหนดวัตถุประสงค์ และบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสร้างเครือข่ายแนวร่วมสนับสนุนตำรวจในการรักษาความปลอดภัย ให้กับประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น
- 2) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนและธุรกิจการรักษาความปลอดภัยในการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยในสังคม

บทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ

- 1) เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตามกฎหมาย
- 2) แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้าย คดีอาญาทั่วไป และคดียาเสพติด
- 3) ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนที่มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยให้กับบุคคลและสถานที่

นอกจากนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการกำหนดให้สถานีตำรวจเชิญผู้ประกอบการธุรกิจรักษาความปลอดภัยที่มีสำนักงานอยู่ในเขตพื้นที่มาร่วมประชุม หรือ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมืออย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และให้สถานีตำรวจประสานกับผู้ประกอบการธุรกิจรักษาความปลอดภัย จัดอบรมให้ความรู้ให้แก่พนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนในเขตพื้นที่เพื่อให้ช่วยเหลือ สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจ

จะเห็นได้ว่า การให้อาสาสมัครได้เข้ามาช่วยเหลือกิจการงานตำรวจทั้งในด้านการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และการอำนวยความสะดวกการจราจรในแต่ละพื้นที่ เป็นแนวคิดที่ดีที่ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน แต่อย่างไรก็ตาม ระเบียบฯ ดังกล่าว ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือก การฝึกอบรม การติดตามประเมินผล และให้แต่ละสถานีตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบในประเด็นต่างๆ ดังกล่าวเป็นหลัก นอกจากจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของอาสาสมัครแล้ว ยังพบว่า บางนายได้ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เป็นไปตามหลักยุทธวิธีตำรวจ และอาสาสมัครบางนายเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายโดยการใช้อำนาจเกินขอบเขต (รมย์สิทธิ์ วีริยาสร, 2556)

2.2.4 ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

หลังจากที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เข้ามาบริหารปกครองประเทศ ได้ให้ความสำคัญกับชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ แก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ จึงได้มีการออกคำสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนช่วยสนับสนุนภารกิจของตำรวจทั้งในด้านการงบประมาณ และการสนับสนุนโครงการต่างๆ โดยได้มีประกาศ คสช. ฉบับที่ 111/2557 ลง 21 กรกฎาคม 2557 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ ซึ่งในคำสั่งดังกล่าว ได้มีการแก้ไข มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการปฏิบัติการกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการป้องกัน และปราบปรามการกระทำผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพ เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น และชุมชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคเอกชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา 7 ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดระบบการบริหารการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัยของประชาชนให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน โดยต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคเอกชนมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบาย งบประมาณ และอาสาสมัคร ตลอดจนการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตำรวจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช.กำหนด

การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรภาคเอกชนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรภาคเอกชนนั้น

(สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559: 24)

ต่อมาพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ในฐานะประธาน กรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ ได้มีประกาศระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดระบบการบริหาร การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม การกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัย ของประชาชนให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน พ.ศ. 2559 โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ

ข้อ 4 เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจในการป้องกันและปราบปรามการ กระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความ ปลอดภัยของประชาชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นไปโดยเหมาะสม กับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและชุมชนให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด หัวหน้าสถานีตำรวจ มีหน้าที่เชิดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคเอกชน มาร่วมให้ข้อคิดเห็นใน เรื่องนโยบายแผน หรือโครงการ ตามภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้างต้น

ข้อ 5 ในการจัดทำแผนหรือโครงการตามข้อ 4 ผู้บัญชาการตำรวจนคร บาล ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด หัวหน้าสถานีตำรวจ อาจขอรับการ สนับสนุนงบประมาณ อาสาสมัคร วัสดุ ครุภัณฑ์ หรืออื่นๆ จากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรภาคเอกชนได้ตามความจำเป็นและ เหมาะสม โดยเสนอแผนหรือโครงการต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ องค์กรภาคเอกชนที่จะขอรับการสนับสนุน

(สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ, 2559: 3)

หากพิจารณาถึงแนวคิดการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม สอดคล้องกับแนวคิดกิจการงานตำรวจ สมัยใหม่ (Modern policing) ที่เน้นการกระจายอำนาจให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง เนื่องจากแต่ละพื้นที่ แต่ละชุมชน มีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน ลดการใช้รูปแบบการบริหารงานแบบรวมศูนย์อำนาจ ที่ส่วนกลาง (Centralization) และลดการสั่งการแบบบนลงล่าง (Top-down approach)

แต่กระนั้นก็ตาม ในการดำเนินการตามกฎหมาย และระเบียบฯ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ยังคงมีปัญหา และอุปสรรคหลายประการ กล่าวคือ ระบบการบริหารงานของสำนักงานตำรวจ แห่งชาติยังเน้นการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ผู้มีอำนาจที่ส่วนกลาง มิใช่เป็นการกระจายอำนาจ (Decentralization) (Poonthakool and Meeaphiam, 2022; Haanstad, 2013) ขณะที่แนวคิดตามหลักกฎหมาย และระเบียบฯ ดังกล่าวที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความสำคัญในการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานร่วมกันกับชุมชนที่เป็นไปในลักษณะกระจาย อำนาจ (Decentralization)

ดังนั้น หากผู้บังคับบัญชาที่ส่วนกลาง ไม่เข้าใจสภาพปัญหาของแต่ละชุมชน และไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสมาชิกในชุมชน ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการปัญหา อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ นโยบายและข้อสั่งการต่างๆ ก็จะเน้นไปตามความคิด และความพึงพอใจของ ผู้บังคับบัญชามากกว่าเสียงของประชาชนในชุมชน ยิ่งไปกว่านั้น หากจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ ในชุมชนมีไม่เพียงพอ ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนประชากร ย่อมทำให้การตรวจตราดูแลความปลอดภัยเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง ส่งผลต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน

2.3 การป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.3.1 แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม

แนวคิดตำรวจยุคใหม่ได้ให้ความสำคัญของการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนภารกิจของ ตำรวจเสมือนเป็นหุ้นส่วนที่สำคัญในการทำงานควบคู่ไปกับการปรับเปลี่ยน พัฒนารูปแบบการทำงานให้เท่าทันกับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (กฤษณพงศ์ พุตระกูล, เอนก เหล่าธรรมทัศน์ และเสกสรรค์ เครือคำ, 2555) ดังนั้น หากการทำงานของตำรวจ ได้รับความร่วมมือจากชุมชน ประชาชนและภาคประชาสังคม ก็จะช่วยส่งผลดีต่อ ความสงบสุขเรียบร้อยของประชาชนและสังคมโดยรวม หากเปรียบเทียบกับระบบงานตำรวจในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว พบว่า ประเทศเหล่านั้นมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับประโยชน์ของประชาชนโดยรวม มีการศึกษา พัฒนาระบบการทำงานของตำรวจ เน้นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา อาชญากรรมมากกว่าการใช้กำลัง และใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่เพียงอย่างเดียว (Angel, 1971; Bayley, 2002) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ และประชาชนในชุมชนเพราะภารกิจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมิใช่อยู้อยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจ เพียงฝ่ายเดียว แต่แท้จริงแล้ว ประชาชนและชุมชนคือกำลังสำคัญในการปกป้องรักษาความปลอดภัยในชุมชน ตำรวจกับชุมชนจึงเป็นการทำงานร่วมกันเชิงประชาธิปไตยซึ่งต้องการความร่วมมือจากผู้ปกครอง พ่อค้า นักธุรกิจ ประชาชนและหน่วยงานอื่นๆ ในท้องถิ่น มาร่วมกันรับผิดชอบต่อชุมชนของตนเอง ลดความหวาดกลัวต่อ อาชญากรรม และยังสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนได้ด้วย สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ

คือการลดความหวาดกลัวต่ออาชญากรรมเพื่อที่จะทำให้ประชาชนกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติและรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (Oliver, 2000) ดังนั้น บทบาทการทำงานของตำรวจและชุมชนจะเป็นไปในลักษณะที่เท่าเทียมกัน สอดประสาน และร่วมแรงร่วมใจในการทำงานเพื่อให้ชุมชนเกิดความผาสุก

สภาพชุมชนในปัจจุบันมีลักษณะขยายตัว เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นลักษณะชุมชนเมืองมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อสภาพสังคมไร้ระเบียบ (Social disorganization) การนำแนวคิด และปรัชญาการทำงานของตำรวจสมัยใหม่ (Modern policing) ด้วยความเชื่อที่ว่าหากตำรวจกับประชาชนทำงานร่วมกันโดยใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ย่อมจะสามารถแก้ไขปัญหอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้น หน่วยงานตำรวจจะต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสุจริตชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณชุมชนนั้นด้วยโดยมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำในการจัดลำดับความสำคัญของการแก้ไขปัญหาในชุมชน (Trojanowicz and Bucqueroux, 1990) จากหลักคิดดังกล่าว ทำให้ตำรวจต้องปรับกลยุทธ์ในการทำงาน เช่น การป้องกันอาชญากรรมที่แนวคิดเดิมมักจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจออกตรวจตรา และรอรายงานเหตุแล้วเข้าไประงับเหตุ ได้มีการปรับเปลี่ยนการทำงานโดยให้มีตำรวจชุมชน กำหนดมอบหมายความรับผิดชอบในการทำงานโดยให้ไปสัมผัสใกล้ชิดกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความรู้สึกเชื่อมั่น ไว้วางใจต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชน หากประชาชนมีความไว้วางใจในตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วจะนำไปสู่การเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานกับตำรวจ และความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีถูกกล่าวถึงมาเป็นระยะเวลานานแล้ว ดังจะเห็นได้จากแนวคิดตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Community policing) เริ่มมีขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อช่วงปี ค.ศ.1960-1969 เป็นผลมาจากปัญหาการประท้วง และความไม่สงบเรียบร้อยในหลายพื้นที่ของประเทศ จุดมุ่งหมายของแนวคิดนี้เพื่อต้องการให้ตำรวจทำงานใกล้ชิดชุมชนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน โดยมีหลักคิดสำคัญว่าตำรวจไม่สามารถป้องกันอาชญากรรมโดยลำพัง (Bayley, 1994: 59) ขณะที่นักวิชาการที่สนับสนุนแนวคิดตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้ให้แนวคิดที่ว่าชุมชนต้องทำงานด้วยกันกับตำรวจในการพัฒนาวิธีการ หรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม (Sadd and Grinc, 1994)

แนวคิดเกี่ยวกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้มีการนำมาใช้ในประเทศไทยโดยถูกพิจารณาว่าเป็นเทคนิคการทำงานของตำรวจที่ช่วยลดขั้นตอนของระบบราชการ นอกจากนี้ ระบบงานตำรวจได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนมากกว่าการจับกุมผู้กระทำความผิดโดยถือว่าเป็นทางเลือกสุดท้ายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เท่านั้น วิธีการนี้ถูกนำมาใช้เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างตำรวจกับชุมชน โดยทั่วไปแล้ว หลักคิดของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะปรับเปลี่ยนทัศนคติ และค่านิยมของตำรวจ เน้นเรื่องจริยธรรมตำรวจมากขึ้นกว่าการปฏิบัติงานตำรวจในระบบเก่าที่ปฏิบัติในลักษณะปกติ และหลายครั้งมีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบเพิ่มช่องว่างระหว่างตำรวจกับชุมชน

2.3.2 การเฝ้าระวังอาชญากรรมโดยชุมชน (Crime Neighborhood Watch)

แนวคิดการเฝ้าระวังอาชญากรรมโดยชุมชน เป็นแนวคิดที่ถูกใช้อย่างแพร่หลายในประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และหลายๆ ประเทศในตะวันตก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการป้องกันอาชญากรรม โดยความร่วมมือกันระหว่างคนในชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีการนำมาตรการ เทคนิคและวิธีการต่างๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งตามแนวคิดดังกล่าว เป็นการลดช่องโอกาสในการกระทำผิดของ คนร้ายและเป็นการสนับสนุนให้มีการสร้างความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างสมาชิกในชุมชน จากการ ศึกษาวิจัยพบว่า ชุมชนที่มีการนำแนวคิด Crime Neighborhood Watch มาประยุกต์ใช้ ส่งผลให้อาชญากรรม ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนทั่วไปที่ไม่ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ (Changwon and Monica, 2011)

การเฝ้าระวังอาชญากรรมโดยชุมชนมีรูปแบบที่นิยมใช้แตกต่างกัน ได้แก่ การคัดเลือกสมาชิกใน ชุมชนเพื่อชักชวนเข้าร่วมการเฝ้าระวังอาชญากรรมในชุมชน มีการสอบถามสมาชิกในชุมชนผู้ซึ่งมักจะอยู่บ้านเพื่อให้ ช่วยกันเฝ้าดู สังเกต กิจกรรม หรือพฤติกรรมที่ผิดปกติในชุมชน การประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกในชุมชนได้ร่วมกันป้องกัน อาชญากรรมในชุมชนโดยอาจมีการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ หรืออาจแปลเป็นภาษาอื่นหากสมาชิกในชุมชนเป็นคน จากต่างท้องถิ่นแล้วเข้ามาทำงานในชุมชนโดยนำไปเผยแพร่ในสถานที่สาธารณะต่างๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า ย่านธุรกิจ แหล่งโรงงานอุตสาหกรรม สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เป็นต้น

นอกจากนี้ สมาชิกในชุมชนต้องมีการขจัดเงื่อนไขทางกายภาพที่น่าจะส่งผลต่อการเกิด อาชญากรรม เช่น ที่ดินที่มีหญ้าขึ้นรก การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณบ้าน การตัดแต่งกิ่งไม้ไม่ให้รกทึบ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมในพื้นที่โดยตรวจสอบกับรายงานของทางตำรวจ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสำรวจการรับรู้ของคนในชุมชนเกี่ยวกับอาชญากรรม เพื่อแสวงหาแนวทางลดความหวาดกลัวภัยจากอาชญากรรม ของคนในพื้นที่ มีการเน้นย้ำสมาชิกในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการตามแนวคิดการเฝ้าระวังอาชญากรรมโดยชุมชน เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ ต้องไม่กระทำเสมือนว่าตนเองเป็นตำรวจแต่มีหน้าที่กระตุ้น เตือน สังเกต ดูแล สมาชิก ในชุมชน และรายงานเหตุผิดปกติที่เกิดขึ้นแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว โดยอาจมีการให้ ความรู้บิดา มารดา ผู้ปกครอง เพื่อนำไปถ่ายทอดให้แก่บุตรหลาน กรณีหากพบเหตุร้ายระหว่างเดินทางจากโรงเรียน กลับมาบ้าน

2.3.3 บทบาทของชุมชนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม:กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนหลักหก หมู่บ้านเมืองเอก

มหาวิทยาลัยรังสิตตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนหลักหก หมู่บ้านเมืองเอก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พื้นที่ของมหาวิทยาลัยรังสิตและชุมชนโดยรอบ อยู่ในความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรปากคลองรังสิต ได้มีการ ดำเนินการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและสังคมอย่างต่อเนื่อง มีการแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมคือ 1) จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งในและนอกเครื่องแบบ ออกตรวจตราในหมู่บ้านเมืองเอกโดยเฉพาะในสถานที่และใน ช่วงเวลาที่เคยเกิดเหตุและเป็นจุดอ่อนแหลมเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม 2) เพิ่มมาตรการการสืบสวนจับกุมคดี ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 3) ฝึกอบรมทบทวน อาสาสมัครตำรวจชุมชน ซึ่งเป็นประชาชนที่เข้ามาช่วยเหลืองาน

ของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน 4) มีการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อใช้ในการติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) เพื่อนำมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรม และสืบสวนติดตามจับกุมคนร้าย และ 5) การจัดทำโครงการจัดระเบียบสังคมบริเวณรอบมหาวิทยาลัยรังสิต (Rangsit Safety Zone) โดยร่วมกับสมาชิกภายในชุมชน

นอกจากนั้น ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ และให้มีการสร้างช่องทางในการติดต่อสื่อสาร ติดต่อบริษัทงานโดยผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (Line) นอกจากนี้มหาวิทยาลัยรังสิตก็ได้มีการจัดโครงการที่เคยจัดทำขึ้นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการตาข่ายประตอซึ่งเป็นความร่วมมือกับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้าง รวมถึงผู้ขับขี่รถรับส่งสาธารณะภายในหมู่บ้านเมืองเอก เพื่อช่วยสอดส่องพฤติกรรมผู้ต้องสงสัยที่จะเข้ามาก่ออาชญากรรมภายในชุมชน รวมถึงสอดส่องพฤติกรรมผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดภายในพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาของ อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์ และคณะ (2555) เรื่องปัญหาอาชญากรรมในชุมชนเมืองเอกได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สำคัญ เช่น

1) ควรให้มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาร่วมกันทะนุบำรุงสภาพแวดล้อมโดยรอบมหาวิทยาลัยให้น่าอยู่ รวมถึงควรจัดให้มีกลุ่มนักศึกษาที่เป็นอาสาสมัครป้องกันภัยอาชญากรรมโดยรอบมหาวิทยาลัย โดยอาจให้มีการประสานงานกับสถานีตำรวจในพื้นที่ ให้มีการทำการฝึกให้กับนักศึกษาที่มีจิตอาสาดังกล่าว เพื่อพัฒนาเป็นกลุ่ม “อาสาสมัครป้องกันภัย มหาวิทยาลัยรังสิต” ร่วมออกตรวจพื้นที่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจรวมถึงเป็นผู้สอดส่องความผิดปกติในพื้นที่ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้อีกทางหนึ่งด้วย

2) หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และผู้นำชุมชน ควรรณรงค์ให้มีการปรับภูมิทัศน์ภายในหมู่บ้านเมืองเอก ให้ทุกคนได้ตระหนักว่าผู้อาศัยทุกคนต้องช่วยกันดูแล ซึ่งเทศบาลไม่สามารถดูแลได้เต็มที่ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นิติบุคคล ที่หมายถึงองค์กรเอกชนที่จะต้องดูแลและบริหารจัดการตามกฎหมาย โดยเฉพาะกรณีพื้นที่ที่รกร้างจากต้นไม้ต้นหญ้า หรือสวนสาธารณะและสวนสุขภาพที่ขาดการดูแลนั้น เป็นหน้าที่ของนิติบุคคลที่จะบริหารจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นเอง เช่น หมู่บ้านเมืองเอกโครงการ 1 เดิมเป็นของ บริษัท ยูนิเวสท์ พรอพเพอร์ตี้ จำกัด ซึ่งในปัจจุบันบริษัทนี้ไม่มีตัวตนและโอนพื้นที่ตรงนี้ให้ผู้อื่นไปแล้วทำให้เทศบาลไม่สามารถเข้ามาดูแลแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเต็มที่ จึงขอให้ผู้อาศัยร่วมกับเทศบาลช่วยกันดูแลต่อไปเป็นต้น

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหาค่าความทับซ้อนของพื้นที่ส่วนกลางของหมู่บ้านในโครงการกับการส่งมอบพื้นที่สาธารณะ ปัญหาดังกล่าว เป็นปัญหาสำคัญของชุมชนเมืองเอกมาเป็นระยะเวลานานกว่าทศวรรษที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ มีเพียงหมู่บ้านเมืองเอกโครงการ 4 โครงการเดียวที่ทำการจัดตั้งนิติบุคคลได้สำเร็จ ซึ่งเป็นที่คาดหวังของสมาชิกในชุมชนในการดูแลความปลอดภัยและจัดระเบียบเรียบร้อยต่างๆ ภายในชุมชน มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคอยควบคุมการเข้า ออกของรถยนต์

แต่อย่างไรก็ตาม กลับพบว่า ชาวบ้านบางส่วนยังไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งนิติบุคคลดังกล่าว มีการกล่าวหาถึงความไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานของนิติบุคคลในด้านต่างๆ ส่งผลให้เจ้าของบ้านจำนวนหลายหลังไม่ยินยอมเสียค่าส่วนกลาง เพราะได้ปล่อยบ้านของตนให้แก่ผู้อื่นเช่า มิได้พักอาศัยในบ้านหลังดังกล่าวเอง

เกิดความขัดแย้งของสมาชิกภายในชุมชน ส่งผลให้ฝ่ายที่เห็นด้วยกับการจัดตั้งนิติบุคคลในพื้นที่โครงการอื่น กลับกลายมาคัดค้าน ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งนิติบุคคลขึ้น

2.3.4 การป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในต่างประเทศ

1) ประเทศแคนาดา

ได้มีการจัดการความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมืองโดยเฉพาะในเมืองขนาดใหญ่โดยให้สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ดังเช่น เมืองโตรอนโต ที่ชุมชนแซนด์ โรเมโนว (San Romanoway community) ได้มีการเติบโตอย่างรวดเร็วเนื่องจากการอพยพของผู้คนจากที่ต่างๆ เช่น แคริเบียน, แอฟริกา และเอเชีย มีการสื่อสารกันโดยใช้ภาษาต่างกันถึง 76 ภาษา มีเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เกือบ 3,000 คน จากผู้อพยพมาใหม่ซึ่งได้เช่าอพาร์ทเมนต์ 4,400คน ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาโดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของปัญหาอาชญากรรม ในปี ค.ศ.2000 มีการสำรวจสถิติการเกิดอาชญากรรมในชุมชนดังกล่าวโดยเฉพาะบริเวณใกล้มหาวิทยาลัยยอร์ก (York University) พบว่า อาชญากรรมเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าเมื่อเปรียบเทียบกับสถิติการเกิดอาชญากรรมของประเทศซึ่งอาชญากรรมส่วนใหญ่เหล่านั้น กระทำโดยเด็กและเยาวชนทั้งการทำร้ายร่างกาย การใช้อาวุธปืน และการใช้อาวุธมีด เป็นต้น (Schneider, 2010)

คนในชุมชนได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้น จึงได้มีการจัดตั้งสมาคมที่เรียกว่า The San Romanoway Revitalization Association และประสานกับศูนย์ป้องกันอาชญากรรมแห่งชาติ (National Crime Prevention Center) กระทรวงยุติธรรม และภาคเอกชนเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งหมด 300,000 ดอลลาร์แคนาดา เป็นระยะเวลา 3 ปี มีการจัดโครงการต่างๆ ขึ้นในชุมชนเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม เช่น มีกิจกรรมที่สร้างสรรค์สำหรับเด็ก และเยาวชน มีการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบภายในชุมชนทั้งเรื่องแสงไฟฟ้าส่องสว่าง การตัดแต่งต้นไม้ มีกิจกรรมหลังเลิกเรียน และกิจกรรมทางด้านสังคม โดยภาคเอกชนได้มีบทบาทหลักในการดำเนินโครงการต่างๆ ดังกล่าวเพื่อสนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชน มีการปรับปรุงสนามเด็กเล่น พื้นที่ว่างเปล่า ให้โอกาสการจ้างงานแก่เยาวชน และคนตกงาน เป็นต้น

นอกจากนี้ บริษัทต่างๆ ในชุมชนยังได้มีการสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือกันในรูปแบบต่างๆ เช่น บริจาคเงินจำนวน 75,000 ดอลลาร์แคนาดาเพื่อฝึกงานให้แก่เยาวชนและให้โอกาสเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม บริจาคคอมพิวเตอร์และการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในศูนย์คอมพิวเตอร์ชุมชน บุรณีสนามกีฬา สนามเทนนิส มีการจัดหลักสูตรการเล่นเทนนิสให้ฟรีแก่สมาชิกในชุมชน หลังจากการดำเนินโครงการผ่านไป 3 ปี พบว่า สถิติอาชญากรรมลดน้อยลงทั้งอาชญากรรมที่ใช้ความรุนแรง และอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ประชาชนในชุมชนมีความรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น

2) ประเทศแอฟริกาใต้

ประเทศแอฟริกาใต้ ได้ให้ความสำคัญกับภาคเอกชนในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการความปลอดภัยของชุมชน มีการจัดหลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมที่ชื่อทิสซา ทูโต้ (Tissa Thuto) ซึ่งเกี่ยวข้องกับนักเรียน คุณครู บิดา มารดา และชุมชน มีการรวมผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านการกีฬา การใกล้เคียง การแก้ไขความขัดแย้ง การให้คำปรึกษาวัยรุ่นแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ให้ช่วยเหลือเหยื่อ หรือผู้ที่ถูกทารุณกรรม เป็นต้น แต่ละฝ่ายได้ช่วยกันคิดหลักสูตรเฉพาะเพื่อฝึกอบรม ทรัพยากร และทักษะการพัฒนา ด้วยแนวคิดดังกล่าว ศูนย์ศึกษาความรุนแรงและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้มีการฝึกอบรมผู้ปกครอง คุณครูในโรงเรียนของรัฐในการจัดให้คำปรึกษาแก่เด็ก และเยาวชนในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน

นอกจากนี้ ยังมีการให้ความช่วยเหลือด้านการจัดการความขัดแย้ง การจัดการความบอบช้ำ เยียวยาทางจิตใจแก่เหยื่ออาชญากรรม การป้องกันการแพร่กระจายของ HIV/AIDS มีการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยระดับโรงเรียนบางหลักสูตรมีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง คุณครู และเด็กนักเรียน การให้คำปรึกษาที่ดีขึ้นเพื่อให้ตรงกับความต้องการของเด็ก เป็นต้น หลักสูตรทิสซา ทูโต้ (Tissa Thuto) ได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนกว่า 500 แห่งใน 3 จังหวัด องค์กรท้องถิ่นได้มีการนำความรู้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหามหาชน มีการสร้างความตระหนัก และเห็นความสำคัญของปัญหาในชุมชน การสร้างความไว้วางใจแก่สมาชิกในชุมชน เป็นต้น การดำเนินการในการจัดหลักสูตรดังกล่าว ภาคเอกชนได้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการผลักดันและเป็นผู้สนับสนุนที่สำคัญเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในท้องถิ่น

3) ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

หน่วยงานภาครัฐ และเจ้าหน้าที่ตำรวจฟิลิปปินส์ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม โดยในแต่ละสถานีตำรวจจะมีการให้ประชาชนลงทะเบียนเป็นอาสาสมัครชุมชน ซึ่งมีประชาชนเข้าร่วมแตกต่างกันไปตามพื้นที่ ตัวอย่างเช่น สถานีตำรวจเมืองมาริกินามีอาสาสมัครดูแลเมือง Bantay-Bayan/City Watch Volunteers จำนวน 3,550 คนและอาสาสมัครชุมชน Barangay Tanod (Community Watch) จำนวน 255 คน โดยอาสาสมัครเหล่านี้ จะรวมทำงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละสถานีตำรวจโดยได้มีการแบ่งโซนสถานีตำรวจย่อยซึ่งเรียกว่า Police Community Precinct เพื่อดูแลความปลอดภัยในพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง และบริการประชาชนในพื้นที่

นอกจากนี้ การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จากรัฐบาลท้องถิ่น เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์ไม่เพียงพอ รัฐบาลท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน ช่วยเหลือตำรวจในพื้นที่อย่างมาก โดยรัฐบาลท้องถิ่นจะคอยสนับสนุนอุปกรณ์ในการทำงานของตำรวจ เช่น อาวุธปืน รถยนต์สายตรวจ รถจักรยานยนต์ วิทยุสื่อสาร โล่ เกราะ เสื้อเกราะกันกระสุน และอุปกรณ์อื่นๆ และส่วนหนึ่งของอุปกรณ์เหล่านี้จะได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์ แต่ก็ไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในพื้นที่ จึงต้องขอรับสนับสนุนจากรัฐบาลท้องถิ่น ยิ่งไปกว่านั้น รัฐบาลท้องถิ่นยังมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การควบคุมสั่งการ

ตำรวจพื้นที่ในการปฏิบัติการตรวจตราในพื้นที่หรือเข้มงวดกวัดขันอาชญากรรมบางประเภท โดยเป็นอำนาจที่กำหนดไว้ในกฎหมาย Republic Act No.6975 of 1990 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการพึ่งพากันระหว่างตำรวจกับรัฐบาลท้องถิ่น (Section 62, Republic Act No.8551 of 1998) (ปิยะ อุทาโย กฤษณพงศ์ พุตระกูล และคณะ, 2559)

การดูแลความปลอดภัยในพื้นที่เอกชนโดยเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ฟิลิปินส์เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีความสำคัญกับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย โดยการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจะเป็นหน่วยงานเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตจากรัฐแล้วเท่านั้น ในขณะที่หลายประเทศเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจะต้องผ่านการฝึกอบรมโดยตำรวจ เช่น อินโดนีเซีย เป็นต้น เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในตัวเมืองใหญ่ โดยเฉพาะในบริเวณตามห้างสรรพสินค้า โรงแรมที่พัก ธนาคาร ร้านขายยา สถานที่สำคัญ หรือแม้กระทั่งร้านขายของชำรายทั่วไป โดยลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในฟิลิปปินส์คือ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสามารถมีอาวุธปืนประจำกายได้ทั้งปืนสั้นและปืนยาวในระหว่างปฏิบัติหน้าที่

4) ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีหมู่เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยกว่า 17,508 เกาะ ครอบคลุม 33 จังหวัดและเขตปกครองพิเศษซึ่งตั้งอยู่บนเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดีย และเป็นสะพานเชื่อมระหว่างทวีปเอเชียกับออสเตรเลียด้วยสภาพภูมิประเทศดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐต้องอาศัยความร่วมมือกับชุมชนในการดูแลความปลอดภัยสาธารณะ ตำรวจในแต่ละภูมิภาคได้มีการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในแต่ละภูมิภาคโดยเฉพาะเมืองใหญ่ ซึ่งจะให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่มีอยู่ทั่วไปตามโรงแรม ศูนย์การค้า ลานจอดรถ สวนสาธารณะ และสถานที่สำคัญในเมืองใหญ่ ก่อนที่จะสามารถเป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในอินโดนีเซียทุกคนจะต้องผ่านการฝึกอบรมจากตำรวจ ซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย โดยจะมีการฝึกอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและการฝึกเผชิญเหตุในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การปล้นทรัพย์ การชิงทรัพย์ เหตุระเบิด เป็นต้น ทำให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมีความสามารถที่จะจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ เบื้องต้นก่อนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะมาถึงสถานที่เกิดเหตุและเป็นคนที่คอยระวังป้องกันเหตุอาชญากรรมต่างๆ แทนเจ้าหน้าที่ตำรวจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในแต่ละเมืองจะมีจำนวนมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ

การทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจกับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในกรุงจาการ์ตาเป็น ตัวอย่างที่ดีของความร่วมมือนี้ โดยทั่วกรุงจาการ์ตามีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมีประมาณ 300,000 - 400,000 คน แต่มีตำรวจเพียง 32,000 กว่านาย และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเหล่านี้ได้รับการฝึกเจ้าหน้าที่ตำรวจและได้รับประกาศนียบัตรรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วจึงสามารถทำงานเป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ ดังนั้นการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในเมืองจาการ์ตารจึงเป็นลักษณะของการทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจและผู้จัดการด้านรักษาความปลอดภัยของอาคารสถานที่ต่างๆ โดยสามารถพบเห็นเจ้าหน้าที่รักษาความ

ปลอดภัยได้ทั่วไปในกรุงจาการ์ต้า ไม่ว่าจะเป็นทางเข้าโรงแรม ร้านอาหาร ร้านกาแฟ โรงภาพยนตร์ ศูนย์การค้า สวนสาธารณะ สถานที่ราชการ หรือแม้กระทั่งบริษัทเอกชนทั่วไป

5) ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศขนาดเล็กแต่เป็นประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรสูงสุดในกลุ่มประเทศอาเซียน สังคมมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพราะมีคนงานชาวต่างชาติได้เข้ามาทำงานและพักอาศัยในชุมชนจึงส่งผลให้เกิดคตินี้ต่างๆ เพิ่มขึ้น ประเทศสิงคโปร์ได้ใช้ระบบการบริหารงานตำรวจแบบรวมศูนย์อำนาจเนื่องจากเป็นประเทศขนาดเล็กแต่เป็นการบริหารงานแบบกิจการงานตำรวจสมัยใหม่ มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยสาธารณะร่วมกับหน่วยงานของรัฐ มีการจัดตั้งอาสาสมัครชุมชน และให้องค์กรธุรกิจเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในการป้องกัน และเฝ้าระวังเหตุต่างๆ เพื่อลดปัญหาอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นซึ่งดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์กรตำรวจของประเทศสิงคโปร์ได้พัฒนาความร่วมมือระหว่างตำรวจกับประชาชนโดยใช้แนวคิดของตำรวจชุมชน มีการจัดตั้งกลุ่มและจัดทำโครงการร่วมกับชุมชน เช่น

1) กลุ่มเพื่อนบ้านเฝ้าระวัง (Neighbourhood Watch Groups) และพื้นที่เพื่อนบ้านเฝ้าระวัง (Neighbourhood Watch Zones) มีประชาชนที่พักอาศัยในพื้นที่ต่าง ๆ จำนวนมาก มีส่วนร่วมในพื้นที่เพื่อนบ้านเฝ้าระวัง ผู้พักอาศัยในพื้นที่ได้เป็นหูเป็นตาให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ

2) โครงการความปลอดภัยและความมั่นคงชุมชน (Community Safety and Security Programme) เป็นแผนปฏิบัติการหนึ่งซึ่งจัดทำขึ้นโดยประชาชนผู้พักอาศัย ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อนำปัญหาด้านความปลอดภัยสาธารณะหรือความกังวลด้านความมั่นคงขึ้นมาหารือ และแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา

นอกจากนี้ ตำรวจชุมชนได้ร่วมมือกับคนงานชาวต่างชาติ ซึ่งเข้ามาทำงานและพักอาศัยในประเทศ สิงคโปร์เป็นจำนวนมาก เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนหน่วยงานภาครัฐ และตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม พร้อมทั้งให้คำแนะนำแก่คนงานต่างชาติในพื้นที่พักอาศัยในด้านต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเบาะแสต่างๆ ระหว่างตำรวจกับสมาชิกชุมชนในทุกกลุ่ม (ปิยะ อุทาโย, ปรีดา สถาวร, วีรพล กุลบุตร, กฤษณพงศ์ พุตระกูล และ กฤษณะ พัฒนเจริญ, 2559)

อาจกล่าวได้ว่า หน่วยงานตำรวจของประเทศสิงคโปร์ได้สร้างความเชื่อมั่นระหว่างตำรวจกับประชาชนโดยแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน 3 ระดับ คือ

1. การระดมกำลังในชุมชนเพื่อสนับสนุนงานตำรวจ (Community Mobilisers) ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันอาชญากรรม เช่น ประชาชนเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครตรวจตราป้องกันเหตุ และเป็นตัวแทนกลุ่มแรงงานต่างชาติเพื่อร่วมกันป้องกันอาชญากรรม เป็นต้น

2. การให้การสนับสนุนของชุมชน (Community Advocates) สนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนได้ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนป้องกันอาชญากรรมในชุมชนในรูปแบบหลากหลาย เช่น กลุ่มเยาวชน ตำรวจแห่งชาติสิงคโปร์ (National Police Cadet Corps) และกลุ่มประชาชนเฝ้าระวังในชุมชน เป็นต้น

3. การเพิ่มอำนาจให้แก่ชุมชน (Empowered Community) เป็นการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อเพิ่มอำนาจให้แก่สมาชิกในชุมชนเพื่อรู้จักการป้องกันตนเองจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ความรู้แก่เด็ก และเยาวชนในโรงเรียน การแสดงนิทรรศการในสถานที่ต่างๆ และการให้ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ เป็นต้น

2.4 ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทย

ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่กล่าวถึงบทบาท อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจเป็นการเฉพาะ รวมทั้งยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับระบบการคัดเลือก การฝึกอบรม การกำหนดค่าตอบแทน และจำนวนชั่วโมงการทำงานรายสัปดาห์ รายเดือน เฉกเช่นในประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา หรือสิงคโปร์ การทำหน้าที่ของราษฎรในฐานะผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจจึงเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 ในลักษณะอาสาสมัครตำรวจบ้าน หรือ อส.ตร.

หากพิจารณาบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของอาสาสมัครในลักษณะปฏิบัติการ ตามระเบียบฯ ข้อ 8 ได้กำหนดไว้ดังนี้

- 1) เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- 2) เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อย การบริการ และอำนวยความสะดวกด้านการจราจร
- 3) แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้าย คดีอาญาทั่วไป และคดียาเสพติด
- 4) ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งจุดตรวจ จุดสกัดในพื้นที่
- 5) ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน รวมทั้งเป็นเครือข่ายของฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในท้องที่
- 6) นอกเหนือจากข้อ) 1) ถึง (5) อำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

โดยปกติแล้วนั้น เจ้าพนักงานของรัฐเท่านั้นที่มีอำนาจที่จะทำการจับบุคคลที่กระทำความผิดหรือต้องหาว่ากระทำความผิด แต่อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีกฎหมายให้อำนาจราษฎรที่จะทำการจับบุคคลได้โดยเฉพาะหากพบเห็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าและเป็นความผิดที่ระบอบอยู่ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2499 ในเรื่องอำนาจการจับกุมกรณีความผิดซึ่งหน้า มีการกำหนดให้อำนาจราษฎรในการจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นไปในฐานะราษฎรคนหนึ่ง (มาตรา 79) หรือเมื่อเจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายจับขอความช่วยเหลือเพื่อจัดการตามหมายจับนั้น แต่จะบังคับให้ผู้ใดช่วยโดยอาจเกิดอันตรายแก่เขาไม่ได้ (มาตรา 82)

เจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีการบัญญัติเรื่องอำนาจการจับของราษฎรไว้เพื่อต้องการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมเพราะหากรอเจ้าหน้าที่ตำรวจมาถึงที่เกิดเหตุเพื่อทำการจับกุม คนร้ายก็อาจจะหลบหนีไปแล้ว และขณะเดียวกันก็ต้องการให้ราษฎรมีความเสี่ยงเกินไปหากเห็นว่าการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดนั้นมีความเสี่ยงต่อชีวิตเกินไป

กรณีอำนาจการจับของ อส.ตร.ในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงานที่พบเห็นการกระทำความผิดซึ่งหน้านั้น กล่าวได้ว่า ความผิดซึ่งหน้า คือ ความผิดที่เห็นกำลังกระทำ หรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีเวลาสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสุดๆ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฯ มาตรา 80 วรรคหนึ่ง (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2552)

อย่างไรก็ดี ความผิดอาญาดังที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฯ ให้ถือว่าความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งหน้า กรณีดังนี้ (มาตรา 80 วรรคสอง (1) และ (2)) (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2566ข)

- (1) เมื่อบุคคลหนึ่งถูกไล่จับตั้งผู้กระทำโดยมีเสียงร้องเอะอะ
- (2) เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทนจะทันที่ทันใดหลังจากการกระทำผิดในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุ นั้น และมีสิ่งของที่ได้อาจจากการกระทำความผิด หรือมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีร่องรอยพินิจเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

บัญชีแนบท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฯ ความผิดในกฎหมายลักษณะอาญาที่มาตรา 79 อ้างถึงซึ่งราษฎรมีอำนาจจับได้โดยไม่ต้องมีหมาย ได้แก่

ประทุษร้ายต่อพระบรมราชตระกูล (มาตรา 97 และ 99)

ขบถภายในพระราชอาณาจักร (มาตรา 101 ถึง 104)

ขบถภายนอกพระราชอาณาจักร (มาตรา 105 ถึง 111)

ความผิดต่อทางพระราชไมตรีกับต่างประเทศ (มาตรา 112)

ทำอันตรายแก่ธงหรือเครื่องหมายของต่างประเทศ (มาตรา 115)

ความผิดต่อเจ้าพนักงาน (มาตรา 119 ถึง 122 และ 127)

หลบหนีจากที่คุมขัง (มาตรา 163 ถึง 166)

ความผิดต่อศาสนา (มาตรา 172 และ 173)

ก่อการจลาจล (มาตรา 183 และ 184)

กระทำให้เกิดภัยอันตรายแก่สาธารณชน กระทำให้สาธารณชนปราศจากความสะดวกในการไปมา และการส่งข่าว และของถึงกัน และกระทำให้สาธารณชนปราศจากความสุขสบาย (มาตรา 185 ถึง 194, 196, 197 และ 199)

ปลอมแปลงเงินตรา (มาตรา 202 ถึง 205 และ 210)

ข่มขืนกระทำชำเรา (มาตรา 243 ถึง 246)

ประทุษร้ายแก่ชีวิต (มาตรา 249 ถึง 251)

ประทุษร้ายแก่ร่างกาย (มาตรา 254 ถึง 257)

ความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพ (มาตรา 268, 270 และ 276)

ลักทรัพย์ (มาตรา 288 ถึง 296)

ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และโจรสลัด (มาตรา 297 ถึง 302)

กรรโชก (มาตรา 303)

จะเห็นได้ว่า อำนาจการจับของราษฎรคนหนึ่ง มีน้อยกว่าอำนาจของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ดังนั้น หากความผิดนั้นไม่ได้ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นั้น ก็ไม่มีอำนาจจับแม้จะเห็นบุคคลนั้นกำลังกระทำความผิด เช่น การดื่มสุรากันในที่สาธารณะแล้วส่งเสียงเอะอะโวยวาย การขับขี่แข่งขันรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะ การจอดรถในที่ห้ามจอด การฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร และการกระทำอนาจาร เป็นต้น

จากแนวคิดด้านการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ หากปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยเกิดขึ้นในชุมชนถึงแม้จะเป็นเรื่อง เล็กๆ น้อยๆ ถ้าไม่รีบดำเนินการแก้ไข ปัญหาเหล่านั้นก็จะลุกลามบานปลายกลายเป็นปัญหาใหญ่ขึ้นจนยากจะเยียวยาแก้ไข (Bursik, 1988; Schneider, 2010; Wilson and Kelling, 2016) นอกจากนี้ หากเกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้นแล้ว ย่อมก่อให้เกิดความสูญเสียต่อตัวเหยื่อทั้งในกรณีการถูกทำร้ายร่างกายจนได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือเสียชีวิต และการถูกล่วงละเมิดทางเพศ เช่น การข่มขืนกระทำชำเรา และการถูกทำร้ายร่างกายแล้วข่มขืน เป็นต้น

ดังนั้น หาก อส.ตร. พบเห็นการพบเห็นการกระทำผิดเล็กๆ น้อยๆ หรือความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยต่างๆ ภายในชุมชน ยังคงไม่มีอำนาจดำเนินการใดๆ ตามกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้

จึงทำได้แต่เพียงประสานแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดำเนินการตามกฎหมายซึ่งหากเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่มีกำลังไม่เพียงพอ หรือติดภารกิจอื่น ย่อมส่งผลต่อความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของสมาชิกในชุมชน

2.5 ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศสหราชอาณาจักร

พลเรือนซึ่งทำหน้าที่สนับสนุน ช่วยเหลืองานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชนในประเทศสหราชอาณาจักร ถือเป็นต้นแบบให้แก่หลายประเทศในการนำแนวคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้โดยอาจมีชื่อเรียก บทบาท หน้าที่ และอำนาจที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะที่คล้ายกันคือพลเรือนที่ทำหน้าที่เป็นตำรวจทั้งในลักษณะที่เป็นงานบางเวลา (Part time) หรือเป็นงานอาสาสมัคร (Volunteer) แต่เนื่องจากในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาชุมชนปลอดภัยกับการประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักรโดยมีการออกแบบในการเก็บข้อมูลในประเทศอังกฤษ และที่เกาะเจอร์ซีย์ จึงจะขออธิบายถึงลักษณะ และรูปแบบของพลเรือนในการทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังต่อไปนี้

2.5.1 พลเรือนที่สนับสนุนการทำงานของตำรวจในประเทศสหราชอาณาจักร

ในประเทศสหราชอาณาจักรมีการใช้แนวคิดกิจการงานตำรวจแบบเน้นการแก้ไขปัญหาในชุมชนมากกว่าการมุ่งเน้นต่อสู้กับอาชญากร หรือที่มักคุ้นเคยกับการใช้คำว่า “Soft policing” โดยการใช้แนวคิดที่มุ่งเน้นการปรากฏกายของเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ตรวจตรา ดูแลความปลอดภัยภายในชุมชน เป็นไปตามกฎหมายการปฏิรูปตำรวจในประเทศอังกฤษและเวลส์ (The Police Reform Act for England and Wales of 2002) (Ariel, Weinborn and Lawrence, 2016) ด้วยกฎหมายฉบับดังกล่าว จึงทำให้มีการกำหนดให้มีพลเรือนที่ทำหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชน ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชน (Police Community Support Officers: PCSOs) ซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่สวมใส่ชุดที่มีลักษณะเหมือนกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่เครื่องแบบด้านหลังจะเขียนว่า “POLICE COMMUNITY SUPPORT OFFICER”

การกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชน (PCSOs) มีเหตุผลที่สำคัญ คือ เนื่องจากต้องการเน้นการปรากฏกายของเจ้าหน้าที่ที่สามารถมองเห็นได้ง่าย เข้าถึงได้ และให้ความคุ้นเคยกับชุมชน จากการศึกษา พบว่า การปรากฏกายของเจ้าหน้าที่ในการตรวจตราในที่สาธารณะซึ่งมีลักษณะที่เห็นเด่นชัดสามารถช่วยลดการเกิดอาชญากรรม แต่อย่างไรก็ตาม การปรากฏกายดังกล่าว ต้องทำในพื้นที่ที่ถูกกำหนดไว้ โดยเฉพาะหรือพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดอาชญากรรมสูง (Sherman and Eck, 2002)

โดยปกติแล้ว PCSOs จะทำงานประมาณ 36 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ได้รับการจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนขึ้นอยู่กับในแต่ละเขตพื้นที่ เช่น กองบัญชาการตำรวจนครบาลกรุงลอนดอน ให้ค่าตอบแทนประมาณ

30,000 ปอนด์ต่อปี ซึ่งยังไม่รวมสิทธิประโยชน์อื่น (Metropolitan Police Bureau, 2023) หน้าที่หลักของพวกเขา คือการตรวจตราภายในชุมชนโดยการปรากฏกาย และการให้บริการชุมชนในลักษณะเป็นความเชื่อมโยงระหว่าง เจ้าหน้าที่ตำรวจกับชุมชน และมีหน้าที่ที่สำคัญ ได้แก่

- การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความปลอดภัย
- การเข้าถึงและทำความรู้จักกับคนในพื้นที่เพื่อสร้างความไว้วางใจ
- การทำงานเชิงรุกกับโรงเรียน สถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อสร้างความไว้วางใจกับเด็ก เยาวชน และโอกาสในการสร้างปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น
- ทำหน้าที่ตำรวจในการเชื่อมโยงกับกลุ่มต่างๆ ในชุมชน สมาคมผู้เช่า สโมสรของเยาวชน และกลุ่มศาสนาต่างๆ
- สนับสนุนการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่โดยการรวบรวมข้อมูลด้านการข่าวเพื่อส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ
- สนับสนุน ช่วยเหลือในงานเทศกาลต่างๆ เพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย
- ตอบสนองต่อเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการแจ้งเตือนเรื่องความมั่นคง ปลอดภัย
- การเยี่ยมเยียน พบปะประชาชนในแต่ละบ้าน
- การออกไปสั่งให้เสียค่าปรับกรณีพบการกระทำความผิดเล็กๆ น้อยๆ

นอกจากนี้ PCSOs ยังมีหน้าที่สำคัญในการช่วยเหลือ ดูแลเครือข่ายถนนต่างๆ ให้สามารถใช้งานได้อย่างสะดวก ปลอดภัย รวมทั้งการป้องกันอาชญากรรม พฤติกรรมต่อต้านสังคมในระบบขนส่งสาธารณะ และตามสถานขนส่งต่างๆ รวมทั้งการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่จราจรในด้านต่างๆ เช่น อุบัติเหตุจราจร การทุบกระจก การฝ่าฝืนการจอดรถในที่ห้ามจอด การควบคุมความเร็วรถ การรายงานเหตุจราจรต่างๆ

แต่อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชนมีอำนาจที่แตกต่างกันมากกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Johnston 2006) กล่าวคือเจ้าหน้าที่สนับสนุนการทำงานตำรวจในระดับชุมชนไม่มีอำนาจจับกุมเหมือนเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่สามารถพกพาอาวุธ เครื่องช็อตไฟฟ้า มีอำนาจที่สามารถทำได้บางกรณีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดเล็กน้อย เช่น การเปรียบเทียบปรับบุคคลที่ขับขี้อักรยานบนทางเท้า การทิ้งกันบูรี การขีดเขียนฝาผนัง การถ่ายอุจจาระของสุนัขที่เจ้าของไม่ได้มีการเก็บ และการยึดบูรีหรือยาสูบจากบุคคลที่อายุต่ำกว่า 16 ปี เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรณีการเก็บรวบรวมภาพจากกล้องวงจรปิดในที่ต่างๆ เพื่อเป็น

พยานหลักฐานทางคดี อาจกล่าวได้ว่า PCSOs ไม่มีอำนาจที่สำคัญเหมือนตำรวจทั่วไป เช่น ไม่สามารถจับกุม หยุด หรือควบคุมตัวผู้ต้องสงสัย หรือใช้กำลังในการจับกุมผู้กระทำความผิด

ภาพแสดงเจ้าหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชน(ซ้าย) และเจ้าหน้าที่ตำรวจ(ขวา)

ที่มา: Ariel, B., Weinborn, C. and Lawrence, W. S.(2016)

PCSOs มีระบบการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ ส่วนใหญ่เป็นการฝึกอบรมในห้องเรียน วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เป็นการแนะนำให้รู้จักกับบทบาท หน้าที่ของการสนับสนุนการทำงานของตำรวจ และเพิ่มพูนทักษะองค์ความรู้ในส่วนงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

- การใช้วิทยุ
- การออกตรวจตรา
- การเขียนรายงาน
- การจัดการ รวบรวมพยานหลักฐาน
- การรวบรวมข้อมูลด้านการข่าว
- การจัดการกับสถานที่เกิดเหตุ
- การใช้กำลัง
- ทักษะการติดต่อสื่อสารและการแก้ไขปัญหา
- สิทธิมนุษยชน การพิทักษ์ ความตระหนักด้านการติดต่อกับผู้เปราะบาง
- ความรุนแรงภายในครอบครัว บุคคลสูญหาย และพฤติกรรมต่อต้านสังคม
- ความตระหนักถึงความหลากหลายด้านเชื้อชาติ ศาสนา เพศ วัฒนธรรม และการลดความมีอคติ
- การตรวจสอบการจราจร การออกใบสั่งเพื่อให้เสียค่าปรับ

- ความปลอดภัยด้านสุขภาพและการประเมินความเสี่ยง
- ความปลอดภัยสาธารณะ และความปลอดภัยส่วนบุคคล
- การช่วยชีวิตกรณีฉุกเฉิน

หลังจากการฝึกอบรมในช่วงแรก จะมีการทดสอบ และประเมินผลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลในภาพรวมเพื่อที่จะมอบหมายให้ทำงานในพื้นที่ที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีแผนการฝึกอบรมต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายดังกล่าว ในช่วงปีแรกของการทำงาน จะเป็นช่วงการทดลองงาน พัฒนาทักษะ ความสามารถเพื่อให้ถึงมาตรฐานการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

2.เจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษ (Special constables)

เจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษเป็นงานตำรวจแบบอาสาสมัครซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดูแลความปลอดภัยภายในชุมชน มีอำนาจเหมือนกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งในการทำหน้าที่ดังกล่าว มีการทำงาน 200 ชั่วโมงต่อปี หรือประมาณ 16 ชั่วโมงต่อเดือน ขึ้นอยู่กับหน่วยงานตำรวจในพื้นที่ซึ่งทำงานด้วย บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบที่สำคัญ เช่น

- ตอบสนองต่อการโทรเข้าหมายเลขฉุกเฉิน 999
- สายตรวจเดินเท้าและสายตรวจจักรยาน
- จัดการกับพฤติกรรมต่อต้านสังคม
- ดูแลความปลอดภัยบนท้องถนน
- สอบถามข้อมูลตามบ้านเรือน
- ช่วยสนับสนุนการทำงานเพื่อให้มีความมั่นคง ปลอดภัยสาธารณะทั้งในชุมชนและเหตุการณ์สำคัญต่างๆ
- นำเสนอพยานหลักฐานต่อศาล
- มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังอาชญากรรมในพื้นที่จุดเสี่ยงต่างๆ เช่น การดื่มแอลกอฮอล์ การกระทำผิดต่างๆ ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในที่สาธารณะ เป็นต้น
- นำเสนอ ให้ข้อคิดเห็น มาตรการการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

การทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษในบางพื้นที่ เช่น ลอนดอน จะได้รับสิทธิประโยชน์บางประการ เพื่อเป็นการจูงใจให้พลเรือนมาช่วยงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น การเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะฟรีในลอนดอน ถึงแม้จะมีใช้ช่วงเวลาการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งการใช้บริการรถไฟใต้ดิน (Tube) รถประจำทาง เรือ นอกจากนี้ ยังได้รับส่วนลดภาษีท้องถิ่น ส่วนลดต่างๆ จากร้านค้า การรับบริการ เป็นต้น

เจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษซึ่งได้ทำงานมาครบจำนวน 200 ชั่วโมง และได้รับสถานะการเป็นสายตรวจได้เองตามลำพัง (Independent Patrol Status:IPS) มีสิทธิที่จะสมัครและได้รับการคัดเลือกเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากประสบการณ์ของการทำหน้าที่ตำรวจ (Metropolitan Police Bureau, 2023)

การฝึกอบรม

การทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษ จะได้รับการฝึกอบรมในส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- การหยุด การตรวจค้น
- การทำการจับกุม
- การใช้การสื่อสารทางภาษา
- การทำอะไรให้ตัวเอง และผู้อื่นปลอดภัย

ระหว่างการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกจะถูกฝึกให้รู้จักการประเมินความเสี่ยงในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจจะต้องเผชิญในขณะปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้จะมีการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น ขั้นตอนในการทำงานความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ ทักษะ และเทคนิคในการช่วยชีวิตกรณีฉุกเฉิน การฝึกอบรมใช้เวลา 23 วัน ในเวลา 13 สัปดาห์ หรืออาจจะเป็นการอบรมแบบต่อเนื่องวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ประมาณ 4 สัปดาห์ครึ่ง ซึ่งผู้ที่ผ่านการคัดเลือก สามารถเลือกช่วงเวลาการฝึกอบรมที่ตนเองสะดวกได้ หลังการเข้ารับการฝึกอบรม จะได้รับทักษะที่เพิ่มขึ้น เช่น การตัดสินใจ การสื่อสาร การทำงานแบบมีอาชีพ และความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกให้ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษจะได้รับการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำงาน แผนการพัฒนาความก้าวหน้า และการดูแลระหว่างทำงาน รวมทั้งเข้าร่วมสมาคมสนับสนุนเจ้าหน้าที่ (Staff Support Associations: SSA) เพื่อให้การสนับสนุนการใช้ชีวิตในการทำงาน

เจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษจะสวมใส่เครื่องแบบเหมือนกันกับตำรวจซึ่งรวมทั้งหมวก วิทย์ กล้องประจำตัวเสื้อเกราะ และอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยอย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น มีอำนาจจับกุมเหมือนกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ รูปแบบของพลเรือนที่เข้าทำหน้าที่ดังกล่าว จะทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างตำรวจกับชุมชนซึ่งมีความหลากหลาย ส่งผลให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของตำรวจ และเข้าใจตำรวจมากขึ้นเนื่องจากทำงานด้วยความซื่อสัตย์ต่อตนเอง (Integrity) ยุติธรรม (Fairness) และเคารพ (Respect) ในความแตกต่าง

เจ้าหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชน (Police Community Support Officers: PCSOs) และเจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษ เป็นเทคนิคที่ให้พลเรือนเข้าร่วมทำงานกับตำรวจ เป็นการลดช่องว่างระหว่างตำรวจกับประชาชน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่เหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการตรวจตรา ดูแลความปลอดภัยภายในชุมชน ย่านธุรกิจ และพื้นที่ที่สำคัญ จากการศึกษาวิจัย พบว่า แนวคิดดังกล่าว ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อตำรวจ ประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัย ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมเนื่องจากการติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการกับสมาชิกในชุมชน ตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาของชุมชน ส่งผลต่อสถิติการเกิดอาชญากรรมที่ลดน้อยลง (Tuffin, Morris and Poole, 2006) การปรากฏกายให้เห็นเด่นชัดของเจ้าหน้าที่ในการเดินตรวจตรายังเป็นสัญญาณจากรัฐว่ากำลังแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอย่างจริงจัง (Innes, 2004)

แต่อย่างไรก็ตาม จากการติดตามประเมินผลการเดินตรวจตราโดยเจ้าหน้าที่อาจจะมีผลจำเป็นที่จะต้องทำอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน และความเชื่อมั่นของประชาชน แต่อาจจะยังไม่เพียงพอ ถ้าปราศจากการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน และการเข้าไปร่วมแก้ไขปัญหาภายในชุมชน (Quinton and Morris, 2008)

2.5.2 ตำรวจอาสาเกาะเจอร์ซี

เกาะเจอร์ซี เป็นดินแดนปกครองตนเองตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 13 ภายใต้อธิปไตยของประเทศสหราชอาณาจักร (Crown Dependency) แต่ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของประเทศสหราชอาณาจักร (Miles, 2007) ตั้งอยู่ในหมู่เกาะแซนเนลบริเวณช่องแคบอังกฤษ และอยู่ใกล้เคียงกับชายฝั่งนอร์ม็องดี ประเทศฝรั่งเศส มีเมืองหลวงชื่อกรังเซนต์เฮลเยอร์ (Saint Helier) การปกครองตนเองของเจอร์ซีส่งผลด้านการบริหารงาน และกระบวนการยุติธรรม ซึ่งแตกต่างจากประเทศสหราชอาณาจักร หนึ่งในลักษณะที่มีความแตกต่างที่สำคัญ คือ ระบบตำรวจกิตติมศักดิ์ (Honorary Police system) หรือระบบตำรวจอาสาซึ่งมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน อันที่จริงแล้ว เกาะเจอร์ซีมี 12 เขตพื้นที่ที่แบ่งเป็นแบบเขตศาสนา (Parish) สมาชิกจะถูกคัดเลือกและทำงานแบบอาสาสมัคร (Honorary Police, 2022) หรือเปรียบเทียบกับผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยที่มักจะเรียกว่า “ตำรวจอาสา” แต่เนื่องจากบุคคลที่ทำหน้าที่ดังกล่าวที่เจอร์ซีจะแต่งเครื่องแบบเหมือนกันกับตำรวจ มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยภายในชุมชน คุณภาพชีวิต การทำงานร่วมกันของคนในชุมชน ด้วยลักษณะดังกล่าว จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นตัวอย่างที่มีลักษณะเด่นระหว่างระบบงานตำรวจอย่างไม่เป็นทางการซึ่งถูกผสมผสานเชื่อมโยงกับโลกยุคปัจจุบัน

ประวัติและความเป็นมาของระบบตำรวจอาสาที่เกาะเจอร์ซีมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือและค้นคว้าจำนวนไม่มาก (Miles, 2007) เนื่องจากนักวิจัยที่ผ่านมามักมุ่งเน้นในการศึกษาธรรมเนียมของระบบงานตำรวจตามเขตศาสนา มากกว่าประวัติศาสตร์การทำงานของตำรวจอาสา แต่อย่างไรก็ตาม มีหลักฐานพออ้างอิงได้ว่า

ระบบงานตำรวจใน 12 เขตพื้นที่ศาสนา (Parish) ถูกจัดตั้งขึ้นในศตวรรษที่ 12 หรือก่อนหน้านั้นซึ่งมีที่มาจาก กองทัพ แต่แทนที่จะมีการพัฒนารวมเป็นชุมชนเดียว แต่ละเขตพื้นที่ศาสนามีการปกครองตนเอง มีอำนาจที่จะ ควบคุม ดูแลเหตุการณ์ต่างๆ ภายในเขตปกครองของตนเอง ซึ่งระบบดังกล่าวถือว่ามีประสิทธิภาพในการรักษา ความสงบเรียบร้อยทั่วทั้งเกาะเจอร์ซี ซึ่งถือว่าเป็นชุมชนที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก (Raynor and Miles, 2004:5) จนกระทั่งเมื่อปี ค.ศ. 1952 ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานตำรวจขึ้นครั้งแรกชื่อว่า The States of Jersey Police (SOJP) เพื่อตอบสนองกับ สภาพสังคม และสภาพปัญหาอาชญากรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง สะท้อนให้เห็นว่าแนวคิด ตำรวจอาสาได้มีประสิทธิภาพในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในช่วงหลายศตวรรษ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการ จัดตั้งหน่วยงานตำรวจขึ้นอย่างเป็นทางการ ระบบงานตำรวจกิตติมศักดิ์ก็ยังคงมีการปกครองดูแลกันเอง มีการ ทำงาน ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับชุมชนในบางแง่มุม ดูเหมือนมีอำนาจมากกว่าตำรวจที่แต่งตั้งจากรัฐ (Mawby, 2007:220) เช่น ปัจจุบันหน่วยงานตำรวจในเกาะเจอร์ซีไม่สามารถแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ใด แต่ข้อกล่าวหา ดังกล่าวจะต้องถูกแจ้งโดยเซนติเนียร์ (Centenier) ของแต่ละเขตศาสนา ดังนั้น ตำรวจอาสายังคงมีบทบาทสำคัญ ในกิจการงานตำรวจที่เกาะเจอร์ซี

ช่วงปี ค.ศ.1990-2000 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในเรื่องของการปกครองตนเองและอำนาจของ ตำรวจอาสาในเจอร์ซี กล่าวคือ ในปี ค.ศ.2000 มีการแต่งตั้งหัวหน้าตำรวจคนใหม่จากรัฐในการกำกับ ดูแล และ บริหารหน่วยงานตำรวจ (the States of Jersey Police Service) ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีการปรับเปลี่ยน รูปแบบในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยทั้งในเรื่องของยุทธศาสตร์ และการทำงานเชิงรุก แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าตำรวจอาสาจะมีส่วนสำคัญในการทำงานกับตำรวจ แต่ก็ไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์ และแผน กลยุทธ์ซึ่งส่งผลให้ไม่เกิดการพัฒนากิจการงานตำรวจที่เกาะเจอร์ซีเท่าที่ควร จากการศึกษาของรัทเธอร์ฟอร์ด (Rutherford, 2002) พบว่า การจำกัดบทบาทของตำรวจอาสาในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมาจากความแตกต่างใน การจัดการกับปัญหาอาชญากรรม กล่าวคือ เป็นการตอบสนองต่อปัญหาอาชญากรรมในลักษณะแบบตั้งรับมากกว่า เน้นการทำงานเชิงรุกซึ่งถูกระบุไว้ในแผนการพัฒนากลยุทธ์ ด้วยเหตุผลดังกล่าว อาจส่งผลต่อความร่วมมือและ การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและตำรวจอาสาที่เจอร์ซี

โครงสร้างองค์กรของตำรวจอาสา

พลเรือนที่มีอายุระหว่าง 20-70 ปี มีความประสงค์จะทำหน้าที่ตำรวจอาสา สามารถสมัครใจได้ และจะถูกคัดเลือกโดยสมาชิกในเขตพื้นที่ศาสนานั้น แต่มีเงื่อนไขว่าต้องพักอาศัยภายในเขตพื้นที่ศาสนานั้นใน ช่วงเวลาที่ตัวเองได้รับการคัดเลือกมาทำหน้าที่ (Miles, 2007) ระบบการคัดเลือกตำรวจอาสดังกล่าวถือได้ว่าเป็น รูปแบบที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องยาวนานนับศตวรรษ (Mawby, 2007) จากการศึกษาของ Raynor & Miles

(2004: p.27) พบว่าจากศตวรรษที่ 19 เจ้าหน้าที่ตำรวจอาสาถูกเลือกจากพลเรือนที่มีคุณงามความดีเป็นที่ประจักษ์ โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ดังนั้น พลเรือนที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ศาสนาจะถูกปกป้อง ดูแล จากตำรวจอาสา โดยปราศจากการมุ่งหวังความก้าวหน้าหรือค่าตอบแทนเป็นรางวัล โดยลักษณะดังกล่าว ส่งผลต่อความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างตำรวจอาสาและพลเรือนในแต่ละเขตพื้นที่ และนำไปสู่ประสิทธิภาพการทำงาน ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย (Miles, 2004).

ในยุคสมัยปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ตำรวจอาสาส่วนใหญ่จะถูกเลือกโดยที่ประชุมของเขตศาสนายกเว้น เซนติเนียร์ (Centenier) จะถูกเลือกโดยพลเรือนที่พักอาศัยในเขตศาสนานั้นๆ และยังคงต้องพักอาศัยภายในเขตพื้นที่นั้นในช่วงระยะเวลาที่ตนเองได้รับการคัดเลือกมาทำหน้าที่

ตำรวจอาสาสามารถแบ่งได้เป็น 4 ชั้นยศซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องของหน้าที่ อำนาจ และการปกครองตนเอง แบ่งได้ดังนี้

1.หัวหน้าตำรวจอาสา (Connétable) คือ หัวหน้าตำรวจอาสา และผู้ดูแลตำรวจอาสาในเขตพื้นที่ศาสนา (The principal officer of the respective parish and the head of the Honorary Police) (Raynor & Miles, 2004:28) พวกเขาได้รับการคัดเลือกจากพลเมืองที่อาศัยอยู่ในเขตศาสนานั้นโดยมีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 3 ปี และมีโอกาสที่จะได้รับเลือกอีกครั้งเมื่อครบระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในครั้งแรก นอกจากนี้ ต้องมีการสาบานตนก่อนเข้ารับตำแหน่งเพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชนในเขตศาสนาและนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรม (Miles, 2004: 135) บทบาทของหัวหน้าตำรวจอาสาเป็นรูปแบบที่ได้รับอิทธิพลมาจากพระมหากษัตริย์ของอังกฤษในศตวรรษที่ 14 ดังที่เรเนอร์และไมล์ได้กล่าวไว้

“เขตศาสนาเป็นการจัดโครงสร้างแบบทหาร มี หัวหน้าตำรวจอาสา (Connétable) ซึ่งสั่งการ เซนติเนียร์ (Centenier) ผู้ซึ่งกำกับดูแล ตำรวจอาสารุ่นเยาว์ (Vingtenier)”

(Raynor & Miles, 2004:28)

หน้าที่รับผิดชอบของหัวหน้าตำรวจอาสา คือการรายงาน และนำตัวผู้กระทำความผิดไปศาล การประชุมตำรวจอาสาของเขตพื้นที่ศาสนาในความรับผิดชอบ และการกำกับดูแลตำรวจอาสาเหล่านั้น รวมทั้งรับผิดชอบกิจการงานตำรวจให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ชุมชนในเขตศาสนานั้นมีความปลอดภัย ในปี ค.ศ. 2012 ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างบางประการ หน้าที่รับผิดชอบเหล่านี้ได้ถูกโอนย้ายไปยังหัวหน้าตำรวจที่ได้รับเลือกจาก เซนติเนียร์ (Centenier)

ปัจจุบันนี้ หัวหน้าตำรวจอาสา ยังคงกำกับดูแลตำรวจอาสาในเขตพื้นที่ศาสนาของพวกเขาแต่ความรับผิดชอบเหล่านี้เป็นลักษณะแบบจารีตประเพณีมากกว่าในทางปฏิบัติ (MacRae, 2021) พวกเขาสามารถจัดการเรื่องร้องเรียนที่มีต่อตำรวจอาสา ร่วมในนโยบายประจำปีกับหัวหน้าตำรวจ และเลือกหัวหน้าตำรวจจากเซนต์นีเยร์ถึงแม้บทบาทของ หัวหน้าตำรวจอาสา ดูเหมือนจะลดลงตั้งแต่มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างตำรวจอาสาในปี ค.ศ.2012 แต่เขายังคงมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับกิจการงานตำรวจในเขตศาสนา

2. เซนต์นีเยร์ (Centenier)

ก่อนปี ค.ศ.2012 เซนต์นีเยร์ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยของหัวหน้าตำรวจอาสา โดยปกติแล้วเซนต์นีเยร์มักมาจากตำรวจอาสาที่มีอาวุโส (Miles, 2004) ซึ่งได้รับการคัดเลือกโดยพลเรือนในเขตพื้นที่ศาสนานั้น โดยการคัดเลือกจากสาขาอาชีพที่แตกต่างกัน มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 3 ปี เป็นการทำงานในลักษณะแบบอาสาสมัครให้การสนับสนุน ช่วยเหลือหัวหน้าตำรวจ (Raynor & Miles, 2004) หน้าที่รับผิดชอบหลักของเซนต์นีเยร์ยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการสืบสวนเบื้องต้นในคดีอาญา (Parish hall enquiries) ในการพิจารณาและตัดสินใจว่ามีหลักฐานเพียงพอหรือไม่ในการฟ้องคดีก่อนที่จะถูกนำขึ้นสู่การพิจารณาในชั้นศาลทั้งคดีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดของเด็ก เยาวชน และการกระทำผิดเล็กน้อยโดยผู้ใหญ่ รวมทั้งการการทำหน้าที่แทนหัวหน้าตำรวจอาสากรณีไม่อยู่

ภายในเขตพื้นที่ของศาสนา หัวหน้าตำรวจอาสาและเซนต์นีเยร์มีอำนาจในการจับกุม มีสิทธิของการเข้าไปในสถานที่โดยปราศจากหมายค้นเพื่อที่จะค้นหารั้วที่สูญหาย หรือป้องกันการกระทำความผิด และรักษาความสงบเรียบร้อย (Miles, 2004:5) ในอดีตที่ผ่านมา แต่ละเขตพื้นที่ศาสนาจะมีเซนต์นีเยร์เพียงคนเดียว แต่ต่อมามีจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น จึงมีจำนวนเซนต์นีเยร์เพิ่มขึ้นด้วย (Raynor & Miles, 2004)

ถึงแม้ว่าก่อนปี ค.ศ.2012 หัวหน้าตำรวจอาสาจะมีบทบาทสำคัญในหน่วยงานแต่เซนต์นีเยร์ก็มีบทบาทที่สำคัญเกี่ยวกับด้านปฏิบัติการ ดังที่มายด์ (Miles, 2007) ได้กล่าวไว้ว่าการดูแล รักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่ การสืบสวนคดีอาชญากรรมเป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญของเซนต์นีเยร์ทั้งการจัดทำรายงาน การเข้าไปยังสถานที่เกิดเหตุ การมีหน้าที่เรียกผู้ชันสูตรพลิกศพที่เกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตแบบทันทีทันใดภายในเขตพื้นที่เพื่อพิสูจน์หาสาเหตุการตาย เซนต์นีเยร์ยังต้องติดต่อกับญาติของผู้เสียชีวิตอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับความสูญเสียที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ เซนต์นีเยร์ยังมีหน้าที่ในการจัดการความขัดแย้งภายในครอบครัว อุบัติเหตุทางถนน การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือว่ามีความสำคัญยิ่งในการทำงานกับตำรวจอาสา หากเปรียบเทียบ

บทบาทกับหัวหน้าตำรวจอาสา (Connétable) หน้าที่ของหัวหน้าตำรวจอาสาจะมีความรับผิดชอบในเชิงการบริหารมากกว่า แต่ในขณะที่เซนทิเนียร์จะรับผิดชอบในเชิงปฏิบัติการ

ตั้งแต่ปี ค.ศ.2012 เซนทิเนียร์ได้รับอำนาจมากขึ้นในตำรวจอาสาและมีหน้าที่รับผิดชอบมากขึ้น ปัจจุบัน เซนทิเนียร์ของแต่ละเขตพื้นที่ศาสนาจะรับผิดชอบตำรวจอาสาในเขตพื้นที่นั้นทั้งหมด (MacRae, 2021) พวกเขายังมีอำนาจในการแจ้งข้อกล่าวหาผู้กระทำความผิด ให้ประกันตัว สืบสวนคดี รวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นทางคดี และการฟ้องคดีต่อศาลซึ่งพวกเขาได้รับการฝึกอบรมจากสำนักงานกฎหมาย (Law Officers' Department)

3.ตำรวจอาสารุ่นเยาว์ (Vingtenier)

ตำรวจอาสารุ่นเยาว์ คือ ตำรวจอาสาที่มีชั้นยศต่ำกว่าเซนทิเนียร์และทำหน้าที่ส่วนใหญ่เกี่ยวกับการบริหาร และงานที่เกี่ยวกับค่าปรับ การเงินต่างๆ หน้าที่ดังกล่าวอาจย้อนกลับไปตั้งแต่ศตวรรษที่ 15 และมีการสนับสนุนการทำงานของเซนทิเนียร์ในรูปแบบต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น ตำรวจอาสารุ่นเยาว์จะทำหน้าที่บันทึกการสืบสวนเบื้องต้นในการแสวงหาความจริง การหาข้อมูล การข่าว และกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัชั้นศาล (Miles, 2007) นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่การเปรียบเทียบปรับ การคิดอัตราค่าปรับต่างๆ (Raynor & Miles, 2004) ขณะที่เซนทิเนียร์ และหัวหน้าตำรวจอาสา มีอำนาจในการจับกุมผู้ต้องสงสัย การเข้าตรวจค้นในสถานที่ต่างๆ ตำรวจอาสารุ่นเยาว์สามารถทำได้เพียงแต่ในกรณีฉุกเฉินเท่านั้น หรือเมื่อได้รับคำสั่งให้ทำ

แต่อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ.1804 ได้มีการให้อำนาจตำรวจอาสารุ่นเยาว์และเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้ต้องสงสัยในเขตที่ตนเองรับผิดชอบซึ่งอยู่ภายในเขตศาสนาของตำรวจอาสา ในขณะที่เซนทิเนียร์และหัวหน้าตำรวจอาสา มาจากการได้รับคัดเลือกจากทั้งเขตศาสนาแต่ขณะที่ตำรวจอาสารุ่นเยาว์จะได้รับคัดเลือกเพียงแต่จากในเขตพื้นที่หรือชุมชนที่ตนเองทำงานเท่านั้น (MacRae, 2021) ในสมัยปัจจุบัน พวกเขายังคงทำงานภายใต้การกำกับดูแลของเซนทิเนียร์ในการได้รับมอบหมายงาน และความรับผิดชอบ หน้าที่ส่วนใหญ่ก็จะเกี่ยวกับกิจการงานตำรวจทั่วไปในเขตศาสนานั้นๆ

4.ตำรวจอาสาปฏิบัติการ (Officier de Connétable)

ตำรวจอาสาปฏิบัติการเป็นระดับชั้นยศที่ต่ำที่สุดของตำรวจอาสาในเกาะเจอร์ซี บทบาทที่สำคัญคือ มีหน้าที่ช่วยงานเซนทิเนียร์กับงานด้านการบริหารที่เป็นปกติประจำวัน และกิจการงานตำรวจในเขตพื้นที่ศาสนา รวมถึงการปิดถนนสำหรับงานแต่งงาน งานศพ (Miles, 2004) ตำรวจอาสาระดับปฏิบัติการจะทำงานบนพื้นฐานการกำกับดูแลโดยเซนทิเนียร์และรายงานตรงไปยังพวกเขา (MacRae, 2021) อาจกล่าวได้ว่า ตำรวจอาสาปฏิบัติการเป็นหัวใจการทำงานของตำรวจอาสาเพราะทำหน้าที่สนับสนุนงานทุกหน้าที่ของหน่วยงาน รวมทั้งการ

ทำงาน ประสานความร่วมมือกับตำรวจอาสารุ่นเยาว์ อาจกล่าวได้ว่า ตำรวจอาสาปฏิบัติการมีอำนาจที่จำกัดแต่พวกเขา มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติการกึ่งในแต่ละวันของตำรวจอาสา

บทบาทในยุคสมัยใหม่ของตำรวจอาสา

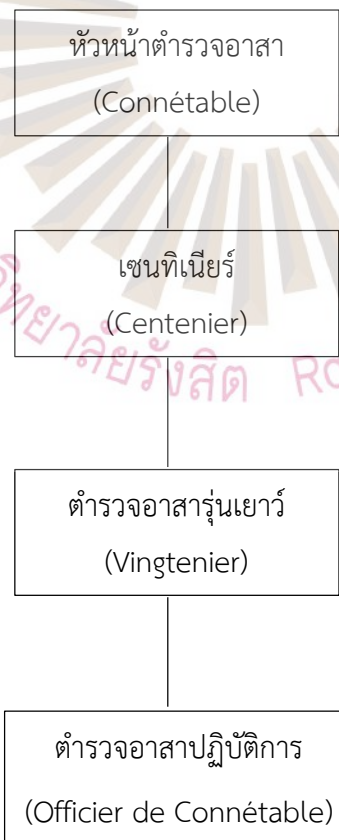
ปัจจุบันนี้ ตำรวจอาสาทำงานด้วยกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเกาะเจอร์ซีย์ หน้าที่ความรับผิดชอบของทั้งสองหน่วยงานมีลักษณะที่เด่นแตกต่างกัน มีความซ้ำซ้อนกันเพียงเล็กน้อย (MacRae, 2021) ตำรวจอาสาเกี่ยวข้องกับกิจการงานตำรวจในระดับชุมชน มีลักษณะงานที่ไม่ค่อยเป็นทางการ ไม่ได้มีการฝึกอบรมด้านการบริหารงาน ยุติธรรมแต่พวกเขาจะมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในเขตพื้นที่ และการละเมิดกฎหมาย (Rutherford, 2002) การคงอยู่ของตำรวจอาสาที่มีความจำเป็นที่จะเติมเต็มงานของตำรวจให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะด้านความต้องการของชุมชน (MacRae, 2021)

แต่อย่างไรก็ตาม มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานตำรวจของเจอร์ซีย์ (The State of Jersey Police) และตำรวจอาสา ในปัจจุบัน ตำรวจอาสาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของอัยการสูงสุด โดยปกติแล้ว อัยการสูงสุดมีหน้าที่รับผิดชอบในการฟ้องคดีอาญาทั้งเกาะเจอร์ซีย์โดยทำงานร่วมกับตำรวจอาสา นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ที่จะต้องให้คำแนะนำ แนวทางปฏิบัติตามระเบียบวินัยของเจ้าหน้าที่ การกำกับดูแลเซนทีเนียร์ที่เกี่ยวกับบทบาทการฟ้องคดีความร่วมมือระหว่างอัยการสูงสุดและตำรวจอาสาถือว่าช่วยในการประสานความร่วมมือระหว่างทั้งตำรวจอาสาและหน่วยงานตำรวจของเจอร์ซีย์ในอนาคต (MacRae, 2021)

อาจกล่าวได้ว่า ตำรวจอาสาเติมเต็มบทบาทของหน่วยงานตำรวจในด้านต่างๆ จากเว็บไซต์ของหน่วยงานตำรวจในเจอร์ซีย์ได้กล่าวถึงบทบาทของตำรวจอาสาที่ช่วยในการดูแลความปลอดภัยบนท้องถนน และช่วยปรับปรุงให้ดีขึ้น (States of Jersey Police, 2022) นอกจากนี้ ตำรวจอาสายังเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่สำคัญต่างๆ เช่น เทศกาลเฉลิมฉลอง งานรื่นเริงต่างๆ ซึ่งหน้าที่เหล่านี้มีความสำคัญเนื่องจากหน่วยงานตำรวจของเจอร์ซีย์ยังมีขนาดเล็ก การสนับสนุนการทำงานของตำรวจอาสาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งการออกตรวจตราตอนกลางคืน การสนับสนุนการทำงานผ่านระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) การตรวจสอบใบขับขี่ การค้นหามุคคดียุทธศาสตร์ซึ่งตำรวจอาสาจะมีเครือข่ายในระดับชุมชน โดยปกติแล้ว ตำรวจอาสาจะมีหน้าที่รับผิดชอบในการตัดสินใจว่าคดีใดควรจะนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และเมื่อไหร่ กล่าวคือ เซนทีเนียร์จะมีบทบาทสำคัญในเรื่องดังกล่าวเพื่อลดจำนวนคดีที่เข้าสู่ชั้นตำรวจ และกระบวนการยุติธรรมซึ่งทำให้ทั้งหน่วยงานตำรวจอาสา และหน่วยงานตำรวจมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุป ตำรวจอาสาเป็นรูปแบบกิจการงานตำรวจที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำหน้าที่ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจโดยทั่วไป เป็นตัวอย่างที่ดีของตำรวจผู้รับใช้ชุมชนแบบดั้งเดิมหรือแบบโบราณซึ่งมีการนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้มากกว่าหลายร้อยปีโดยปราศจากการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ เจ้าหน้าที่ตำรวจอาสาคือสมาชิกในเขตศาสนาผู้ซึ่งมีความคุ้นเคย และได้รับความไว้วางใจโดยคนในชุมชนนั้นๆ การเป็นสมาชิกในชุมชนของเกาะเจอร์ซีทำให้ตำรวจอาสาสามารถสืบสวนด้วยความคุ้นเคยกับคนในพื้นที่ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างไม่เป็นทางการ ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่ศาสนานั้น ปัจจุบันนี้ บทบาทของตำรวจอาสาและเจ้าหน้าที่ตำรวจมีการผสมผสาน เติบโตซึ่งกันและกันมากกว่าจะเป็นการแข่งขันซึ่งเป็นการสร้างรากฐานที่สำคัญของความร่วมมือในอนาคต ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างสองหน่วยงานบนพื้นฐานความแตกต่างด้านกลยุทธ์ และวิธีการทำงาน สามารถแก้ไขได้โดยกระบวนการพัฒนาความร่วมมือที่ชัดเจนขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จ โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกันที่จะทำให้ชุมชนของเกาะเจอร์ซีมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

สามารถสรุปโครงสร้างของตำรวจอาสาที่เกาะเจอร์ซีได้ดังแผนผังด้านล่าง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐพงศ์ ปัญญากาญจน์ (2560) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมด้านยาเสพติดโดยพื้นที่ศึกษาคือ หมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยต้องการศึกษาว่าความผูกพันกับชุมชนและปัจจัยอื่น ๆ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมด้านยาเสพติดหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยระบุว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมด้านยาเสพติดในการศึกษาวิจัยนี้หมายถึง การเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับยาเสพติด การเป็นอาสาสมัครรักษาความปลอดภัยในชุมชน และการเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้านยาเสพติด รูปแบบการวิจัยที่ใช้เป็นเชิงปริมาณโดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 272 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความผูกพันกับชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมด้านยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากเมื่อคนเรารู้สึกรักหรือผูกพันกับสิ่งใดก็จะรู้สึกหวงแหนและต้องการดูแลสิ่งนั้น ด้วยเหตุนี้การผูกพันต่อพื้นที่ของตนเองก็จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่าต้องปกป้องดูแล ทำให้เกิดความร่วมมือในกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมของชุมชน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าหากชุมชนใดมีสภาพแวดล้อมชุมชนที่ดี ก็มักจะมีความร่วมมือต่อการป้องกันอาชญากรรมของชุมชนเป็นอย่างดี

ชนาวรรณ แยมเพริศศรี และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2562) ดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรชัยพลกษณ์ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งในการศึกษาวิจัยนี้มีตัวแปรตามคือ ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคลและครอบครัว ระดับชุมชน และระดับความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำหรับตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทั่วไปเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารด้านอาชญากรรม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรชัยพลกษณ์ จังหวัดนนทบุรี มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมทั้งระดับบุคคลและครอบครัว ระดับชุมชน และระดับความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมระดับครอบครัวและชุมชน 3 ข้อแรกที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ 1) ท่านอบรมบุตรหลานอย่าให้หลงเชื่อหรือไปไหนกับคนแปลกหน้าโดยเด็ดขาด 2) ในเวลากลางคืนท่านได้ตรวจดูให้แน่ใจก่อนเปิดประตูให้ผู้ใดเข้ามาในบ้านหรือที่พักอาศัย และ 3) ท่านและคนในครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลเรื่องความเรียบร้อยของกลอนประตู หน้าต่าง ก่อนนอน และก่อนออกจากบ้านทุกครั้ง

ด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมระดับชุมชน 3 ข้อแรกที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ 1) ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมปรับภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมภายในชุมชนและบริเวณใกล้เคียง 2) ท่านมีส่วนร่วมให้คำแนะนำการติดตั้งไฟฟ้าตามจุดต่างๆ ที่สำคัญหรือบริเวณที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม และ 3) ท่านได้ณรงค์ให้สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านทำการป้องกันอาชญากรรม สุดท้าย การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมระดับความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ 3 ข้อแรกที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ 1) ท่านได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเมื่อมีความจำเป็นต้องออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยเป็นเวลานานหลายวัน เพื่อขอความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ช่วยตรวจตราดูแล 2) ท่านมีส่วนร่วมเข้าโครงการป้องกันอาชญากรรม เช่น โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

โครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจ และ 3) ท่านได้แจ้งข้อมูลแหล่งมั่วสุมหรือบุคคลที่มีแนวโน้มจะก่ออาชญากรรมในหมู่บ้านหรือชุมชนของท่านและร่วมวางแผนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม

ปกาศิต เจริมรด (2562) ดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม และหาแนวทางการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สำหรับด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ข้อที่ได้คะแนนสูงสุดคือ ท่านร่วมตัดสินใจในการประชุมเพื่อหาแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน ถัดมา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ข้อที่ได้คะแนนสูงสุดคือ ท่านได้ช่วยเหลืออาหารหรือน้ำดื่ม เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เข้าเวรยามหรือรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน สุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ข้อที่ได้คะแนนสูงสุดคือ การปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ในส่วนของแนวทางการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ผู้วิจัยเสนอแนะว่าคนในชุมชนควรตระหนักถึงความสำคัญในการสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน และควรปลูกฝังความมีจิตอาสาในการช่วยเหลือกันป้องกันอาชญากรรม

อภิญา พาทิไพเราะ และเชษฐ รัชดาพรณานิกุล (2562) ดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของชุมชนดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้รูปแบบการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้นำชุมชน และอาสาสมัครที่มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชนดอนเจดีย์ จำนวนทั้งสิ้น 16 คน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของชุมชนดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เป็นการดำเนินงานโดยตำรวจชุมชนสัมพันธ์ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม โดยมีการนำหลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการหลายรูปแบบ เช่น สายตรวจเดินเท้า สถานีตำรวจชุมชนและศูนย์ประสานงานชุมชน เป็นต้น การปฏิบัติของทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนในชุมชนดอนเจดีย์มีทั้งในระดับตำรวจผู้บริหารและผู้บริหารโดยตำรวจผู้บังคับบัญชาจะสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้นำชุมชนด้วยการออกตรวจเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการเข้าไปสนับสนุน ชุมชนทำให้ ประชาชนเกิดความไว้วางใจและเห็นถึงความตั้งใจจริงของตำรวจในระดับผู้บังคับบัญชามากยิ่งขึ้น ซึ่งตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะฝังตัวอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลานาน เพื่อให้เข้าใจชุมชนอย่างแท้จริง มีการร่วมกันระบุปัญหาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชน รวมถึงการตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ที่ประชาชนต้องการ เช่น การติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดภายในชุมชน เป็นต้น

ประภาพร วรรณศรี และทัชชกร แสงทองดี (2563) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่บางอ้อ กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยต้องการศึกษาระดับการมีส่วน

ร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม และเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่บางอ้อ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความแตกต่างรายด้านพบว่า ด้านที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกันอาชญากรรม รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเข้าช่วยเหลือการป้องกันอาชญากรรม และด้านสนับสนุนกิจการตำรวจ ตามลำดับ และเมื่อผู้วิจัยได้เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่บางอ้อ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ประชาชนที่มีอายุที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมแตกต่างกัน โดยกลุ่มประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมต่ำกว่าประชาชนกลุ่มอายุ 25-40 ปี และ 41 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

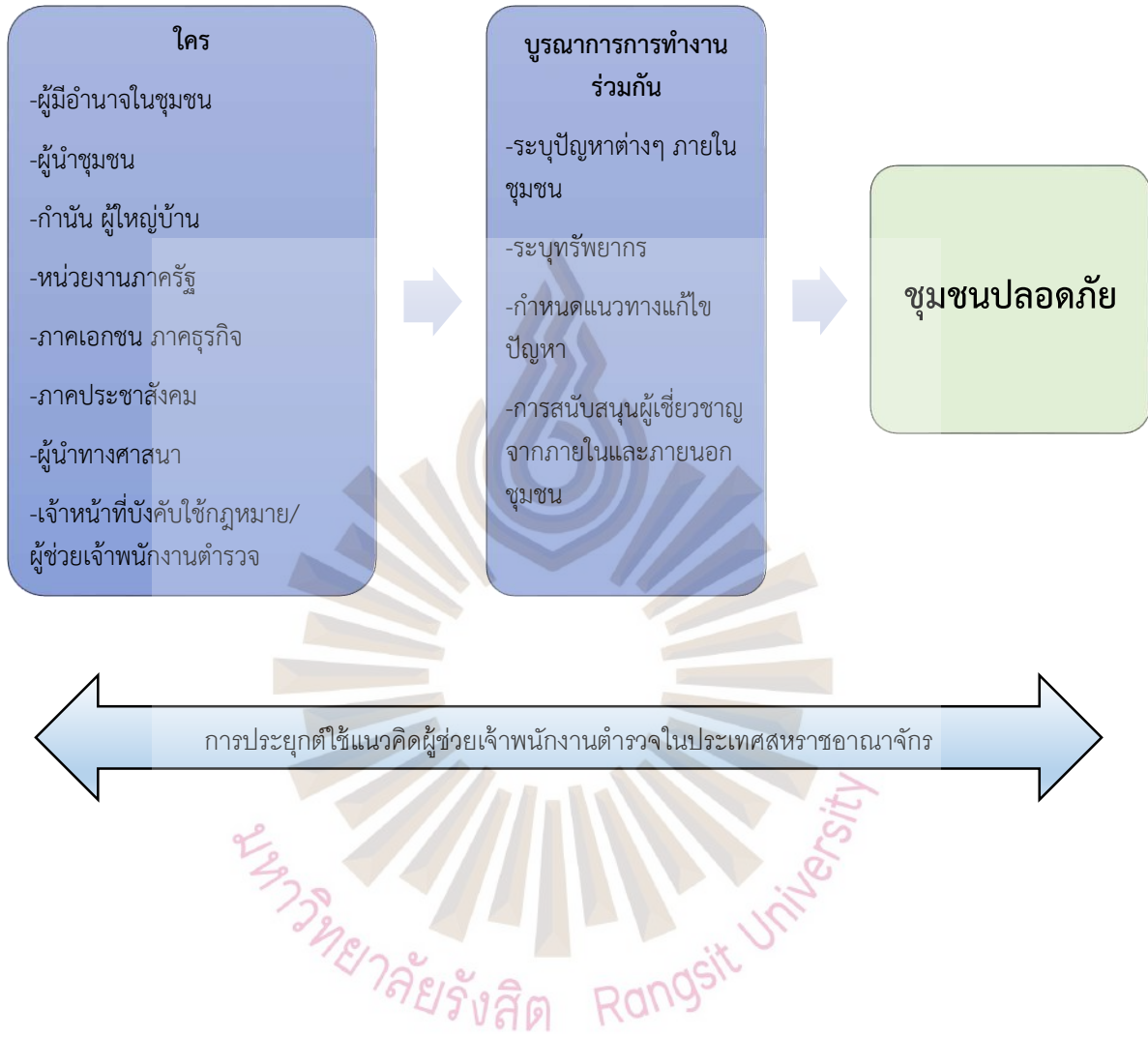
วีระ วรวัชพันธุ์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 2) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ และ 3) ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 135 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ระบุว่าเมื่อพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีอาชญากรรม จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อย่างเต็มที่โดยคิดว่าเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติ ทั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประสบภัยจากโจรผู้ร้าย การให้ความร่วมมือของผู้นำชุมชนเพื่อเป็นการป้องกันภัยจากโจรผู้ร้าย ส่วนใหญ่ระบุว่าได้มีการปฏิบัติในจำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ การจัดเวรยาม การเฝ้าระวังประนีประนอมข้อพิพาท การควบคุมบุคคลกลุ่มเสี่ยง การแจ้งเบาะแสของคนร้าย และจัดตั้งกฎหรือระเบียบของหมู่บ้าน 2) ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยให้สนใจข่าวสารในเรื่องที่เกี่ยวกับการเกิดอาชญากรรมมาก สร้างความมั่นใจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจให้แก่คนในชุมชน และสนับสนุนให้คนในชุมชนให้ความร่วมมือกับตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมมีประสิทธิภาพ และได้ผลดีมากขึ้น 3) สภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้นำชุมชนได้ให้ความร่วมมือกับภาคราชการในกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมน้อยกว่าเท่าที่ควร เพราะการปฏิบัติดังกล่าวมีความเสี่ยงต่ออันตรายสูงหรือเป็นการปฏิบัติที่มีความยุ่งยาก

ณัฐนิชา วัชร และเสกสัณ เครือคำ (2565) ได้ศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านในเขตพื้นที่ สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านในเขตพื้นที่ สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร และ 2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 กลุ่ม ประกอบด้วย อาสาสมัครตำรวจบ้านจำนวน 6 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 2 คน และประชาชนจำนวน 2 คน ซึ่งมาจากการเลือกแบบเจาะจง จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านมี 6 ปัญหาหลักที่สำคัญ ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการขาดแคลนกำลังพลที่เป็นคนรุ่นใหม่และขั้นตอนการคัดเลือก 2) ปัญหาด้านการขาดแคลนงบประมาณและอุปกรณ์ที่จำเป็น 3) ปัญหาด้านการฝึกอบรมและการเตรียมความพร้อม 4) ปัญหาด้านการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น การเปลี่ยนแปลงโยกย้ายตำแหน่งงานของผู้บังคับบัญชาคนใหม่ 5) ปัญหาด้านการปฏิบัติงานร่วมกับคนในชุมชนและผู้นำชุมชน เช่น การขาดทักษะการสื่อสารกับวัยรุ่น และ 6) ความเสื่อมเสียชื่อเสียงขององค์กรตำรวจจากการกระทำความผิดของอาสาสมัครตำรวจบ้านบางส่วน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้มีการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านไว้ 7 แนวทาง ประกอบด้วย 1) รัฐบาลไทยหรือสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ควรมีการเพิ่มจำนวนของอาสาสมัครตำรวจบ้านโดยเฉพาะการสนับสนุนให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น 2) ควรมีการเพิ่มเกณฑ์การคัดเลือกอาสาสมัครตำรวจบ้านในเรื่องของอายุ 3) ควรมีการจัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์ และ เครื่องมือที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้กับอาสาสมัครตำรวจบ้านอย่างเพียงพอ 4) ควรจัดให้มีการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการและต่อเนื่อง 5) ควรมีการเปิดโอกาสให้อาสาสมัครตำรวจบ้านได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มากขึ้น 6) ควรจัดให้มีการประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านในทุกเดือน 7) ควรมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาสาสมัครตำรวจบ้าน ผู้นำชุมชน และคนในชุมชน

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มีการออกแบบการศึกษาวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative study) มีการศึกษาข้อมูล เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อย และการดูแลความปลอดภัยในระดับชุมชนโดยอาสาสมัครและสมาชิกในชุมชนในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย หน่วยงานความมั่นคง ร่วมกับชุมชนต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ มีการศึกษาเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการกับปัญหาอาชญากรรมในระดับชุมชน รวมทั้งศึกษาระเบียบ และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้ออกแบบให้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) มีการใช้แบบสัมภาษณ์ควบคู่ไปกับการสังเกต โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยและประเทศสหราชอาณาจักร ดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศไทย มีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) ผู้บริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้บริหารของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 ผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย นักวิชาการ ภาคประชาสังคม ผู้นำชุมชน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลักหก ผู้นำชุมชนและตัวแทนในชุมชน เป็นต้น จากนั้น จัดสนทนากลุ่มในประเทศไทยจำนวน 1 ครั้ง โดยการเชิญผู้ให้ข้อมูลสำคัญและตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็น เสนอแนะเพื่อให้สอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ณ ประเทศสหราชอาณาจักร (United Kingdom) ได้มีการเก็บข้อมูลใน 3 พื้นที่ ได้แก่ เกาะเจอร์ซีย์ (Jersey) เมืองดันดี (Dundee) และที่เมืองครัมเบีย (Cumbria) โดยพบปะกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หัวหน้าตำรวจ และอัยการสูงสุดที่เกาะเจอร์ซีย์ (Jersey) ผู้บริหารองค์กรตำรวจเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ สมาชิกในชุมชน ที่เมืองครัมเบีย และสัมภาษณ์เชิงลึกนักวิชาการ ผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทำงานของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในระดับชุมชนมาเป็นระยะเวลานาน ณ มหาวิทยาลัยดันดี (University of Dundee) ทั้งนี้

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเทศสหราชอาณาจักร เนื่องจากข้อจำกัดด้านการศึกษาวิจัยในการอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูล จำเป็นต้องติดต่อนัดหมายผ่านที่ปรึกษาของคณะผู้วิจัย เป็นการนัดหมายแบบล่วงหน้า มีการใช้วิธีการคัดเลือกแบบบอกต่อ (Snowball sampling) แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณ

การเดินทาง และระยะเวลาในการศึกษาวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศสหราชอาณาจักรจึงใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ ตั้งแต่ 22 กุมภาพันธ์ 2566 ถึงวันที่ 5 มีนาคม 2566

3.2 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วางแผนสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) โดยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้บริหารของกระทรวงยุติธรรม และกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศไทยและประเทศสหราชอาณาจักรโดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเทศไทย

- 1) ระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติที่รับผิดชอบงานด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 1 ท่าน
- 2) ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 ซึ่งกำหนดนโยบายด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 1 ท่าน
- 3) รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี ซึ่งรับผิดชอบงานด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 1 ท่าน
- 4) ผู้อำนวยการแผนงานป้องกันอาชญากรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม จำนวน 1 ท่าน
- 5) ผู้บริหารซึ่งรับผิดชอบงานด้านการรักษาความปลอดภัยสาธารณะ กระทรวงมหาดไทย จำนวน 1 ท่าน
- 6) รองผู้กำกับการป้องกันปราบปราม สภ.ปากคลองรังสิต จำนวน 1 ท่าน
- 7) สารวัตรป้องกันปราบปราม สภ.ปากคลองรังสิต ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมไม่ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 1 ท่าน
- 8) ผู้บังคับหมู่สายงานป้องกันปราบปราม สภ.ปากคลองรังสิต ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมไม่ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 2 ท่าน
- 9) อาสาสมัครชุมชนซึ่งทำหน้าที่ป้องกันอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่ สภ. ปากคลองรังสิต และมีประสบการณ์การทำงานด้านการป้องกันอาชญากรรมไม่ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 2 ท่าน

- 10) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลักหก ซึ่งกำหนดนโยบาย และแนวทางในการป้องกัน
แก้ไขปัญหอาชญากรรม จำนวน 1 ท่าน
 - 11) ผู้นำชุมชนซึ่งพักอาศัยในชุมชนหลักหก อ.เมืองปทุมธานี อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 2 ท่าน
 - 12) ตัวแทนภาคประชาชนซึ่งทำงานด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหอาชญากรรมในชุมชน
จำนวน 2 ท่าน
 - 13) นักวิชาการซึ่งมีประสบการณ์การศึกษา วิจัยด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วม
ของชุมชนไม่ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 1 ท่าน
- รวมจำนวน 17 คน

ประเทศสหราชอาณาจักร

- 1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเจอร์ซี (Jersey) 1 ท่าน
 - 2) ผู้บัญชาการตำรวจเกาะเจอร์ซี และหัวหน้าตำรวจระดับกลาง รวมจำนวน 2 ท่าน
 - 3) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหอาชญากรรมภายในชุมชนที่เจอร์ซี
และที่ครัมเบีย รวม 5 ท่าน
 - 4) ตำรวจอาสาที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหอาชญากรรมภายในชุมชนที่เจอร์ซี
จำนวน 6 คน และผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับชุมชนที่เมืองครัมเบีย 3 ท่าน รวม 9 ท่าน
 - 5) สมาชิกในชุมชนที่ช่วยเหลือ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในชุมชนเกี่ยวกับการป้องกัน
แก้ไขปัญหอาชญากรรมที่เจอร์ซี ดันดี และที่ครัมเบีย แห่งละ 1 ท่าน รวม 3 ท่าน
 - 6) นักวิชาการผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทำงานของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในระดับชุมชนมาเป็น
ระยะเวลานาน ณ มหาวิทยาลัยดันดี จำนวน 1 ท่าน
- รวมจำนวน 21 คน
- รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสิ้น 38 คน

3.3 สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย คณะผู้วิจัยมีการวางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ในประเทศไทยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปทุมธานีแต่ด้วยข้อจำกัด
ด้านงบประมาณ และระยะเวลา คณะผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการดูแลชุมชนให้ปลอดภัยของตำรวจ
มหาวิทยาลัยในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองเอก ต.หลักหก อ.เมือง จ.ปทุมธานี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการจัดทำโครงการนำร่องใน

การดูแลชุมชนโดยสมาชิกในชุมชนซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสมาชิกในชุมชน

นอกจากนี้ มีการเก็บข้อมูล ณ ประเทศสหราชอาณาจักร (United Kingdom) ใน 3 พื้นที่แบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ เจอร์ซีย์ (Jersey) เมืองดันดี (Dundee) และที่เมืองครัมเบีย (Cumbria)

3.4 การสร้างและทดสอบเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) เป็นการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง คำถามเป็นลักษณะแบบปลายเปิด แต่ละคำถามจะตามมาด้วยประเด็นที่จะซักถามต่อเพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ผู้บริหารหน่วยงานระดับสูง และระดับกลางของหน่วยงาน ผู้นำชุมชน/แกนนำหรือสมาชิกในชุมชน

- 1) ภูมิหลัง ได้แก่ อาชีพ ตำแหน่งงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว
- 2) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย แผนงาน เพื่อดูแลความปลอดภัยระดับชุมชน
- 3) ปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยในชุมชน
- 4) การรับสมัคร คัดเลือก ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน
- 5) ปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ ทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ การปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจ แกนนำและสมาชิกในชุมชน
- 6) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในแต่ละด้านตามที่ได้กล่าวมาในข้างต้น

ชุดที่ 2 เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ

- 1) ภูมิหลัง ได้แก่ อาชีพ ตำแหน่งงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว
- 2) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน
- 3) การฝึกอบรม และแผนการฝึกอบรมเพื่อดูแลความปลอดภัยในชุมชน
- 4) ปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ การปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่
- 5) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในแต่ละด้านตามที่ได้กล่าวมาในข้างต้น

ชุดที่ 3 นักวิชาการ ภาคประชาสังคม

- 1) ภูมิหลัง ได้แก่ อาชีพ ตำแหน่งงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว
- 2) การศึกษาวิจัย หรือทำงานเกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยระดับชุมชน
- 3) บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของตำรวจ ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ สมาชิกในชุมชนในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน
- 4) ปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ ทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ การปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจ แกนนำและสมาชิกในชุมชน
- 5) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในแต่ละด้านตามที่ได้กล่าวมาในข้างต้น

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาเพื่อ สร้างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แนวคิด และทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย
2. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นหารือกับผู้เชี่ยวชาญ และที่ปรึกษาโครงการวิจัยเพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ และปรับปรุงข้อคำถามให้สมบูรณ์มากขึ้น
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยภาพรวมทางด้านเนื้อหาโดยการหาดัชนี ความสอดคล้องของคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item-objective congruence: IOC) โดยใช้สูตร การคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นในแต่ละข้อที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

4. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล

สำคัญต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเชิงครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ออกแบบการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) มีการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างควบคู่ไปกับการสังเกต โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยและประเทศสหราชอาณาจักร ดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศไทย มีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) ผู้บริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้บริหารของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 ผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย นักวิชาการ ภาคประชาสังคม ผู้นำชุมชน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลักหก ผู้นำชุมชน และตัวแทนในชุมชน เป็นต้น จากนั้น จัดสนทนากลุ่มในประเทศไทยจำนวน 1 ครั้ง โดยการเชิญผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็น เสนอแนะเพื่อให้สอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ณ ประเทศสหราชอาณาจักร (United Kingdom) ได้มีการเก็บข้อมูลใน 3 พื้นที่ ได้แก่ เกาะเจอร์ซีย์ (Jersey) เมืองดันดี (Dundee) และที่เมืองครัมเบีย (Cumbria) โดยพบปะกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หัวหน้าตำรวจ และอัยการสูงสุดที่เกาะเจอร์ซีย์ (Jersey) ผู้บริหารองค์กรตำรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ สมาชิกในชุมชน ที่เมืองครัมเบีย และสัมภาษณ์เชิงลึกนักวิชาการ ผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทำงานของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในระดับชุมชนมาเป็นระยะเวลานาน ณ มหาวิทยาลัยดันดี (University of Dundee) ทั้งนี้ การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเทศสหราชอาณาจักร เป็นการติดต่อนัดหมายแบบล่วงหน้า โดยการประสานงานของทีปรีกษาคณะผู้วิจัย มีการใช้วิธีการคัดเลือกแบบบอกต่อ (Snowball sampling) แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ การเดินทาง และระยะเวลาในการศึกษาวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศสหราชอาณาจักรใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ ตั้งแต่ 22 กุมภาพันธ์ 2566 ถึงวันที่ 5 มีนาคม 2566

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครตำรวจบ้าน และผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจโดยนำมาสรุปและกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยและเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 2) นำแบบสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มากที่สุดและง่ายต่อความเข้าใจในการให้ข้อมูล
- 3) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปโดยการสนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยตรงและมีการขออนุญาตบันทึกเสียงสนทนา

4) การรักษาความลับและปกปิดตัวตนของผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของจรรยาบรรณของการวิจัย ด้วยการรักษาความลับและปกปิดชื่อ ปกปิดข้อมูลที่ทำให้ผู้อ่านคาดเดาได้ว่าผู้ให้ข้อมูลคือใคร โดยการประสานขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล โดยขอนัดหมายเข้าสัมภาษณ์ มีการชี้แจงให้ทราบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะปฏิเสธการให้ข้อมูล หากข้อมูลนั้นส่งผลกระทบต่อความเสียหายของบุคคล ผู้วิจัยเตรียมการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล โดยมีโครงสร้างคำถาม ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์กลุ่ม และการสนทนากลุ่ม คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยเก็บข้อมูล แนะนำตัว และอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย และประโยชน์ของการวิจัยให้กับบุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ทราบ และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบว่า การตอบรับหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลจะไม่กระทบต่อหน้าที่การทำงานหรือสวัสดิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้ชี้แจงให้ทราบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือ มีอิสระในการให้ข้อมูล เต็มใจให้ข้อมูลหรือยินยอม รวมไปถึงสิทธิที่จะหยุดให้ความร่วมมือในขั้นตอนใดของการวิจัยก็ได้โดยไม่เกิดผลเสียหายใดๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล

นอกจากนี้ผู้วิจัย ได้สร้างความมั่นใจที่จะรักษาความลับเกี่ยวกับ ประวัติและการมีส่วนร่วมในการวิจัยของผู้ให้ข้อมูลทุกคน และถือว่าการตอบคำถามในการสัมภาษณ์ เป็นแนวคิด ทศนคติหรือจุดยืนของผู้ให้ข้อมูลมากกว่าที่จะเป็นการทดสอบความรู้ ดังนั้น การให้ข้อมูลของทุกคนจะไม่มีการเปิดเผย ชื่อ-สกุล จริงของผู้ให้ข้อมูล แต่ขออนุญาตใช้คำว่าผู้แทนของฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการสื่อความหมายแทน เพื่อผู้วิจัยจะสามารถวิเคราะห์เจาะจงถึงปัญหาที่เกิดขึ้น อันเกี่ยวข้องกับภารกิจตามประเด็นของการวิจัยในครั้งนี้

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีการจำแนกประเภท (Identifying) ข้อมูล การลงรหัส (Coding) การจัดหมวดหมู่ (Categorizing) วิเคราะห์และนำเสนอข้อสรุป (Conclusion) ให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีการลงพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่ตำบลหลักหก และพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี และมีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม นอกจากนี้ มีการเดินทางไปเก็บข้อมูลในประเทศสหราชอาณาจักร รายละเอียดปรากฏตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

บทที่ 4

การศึกษาวิจัยเรื่องชุมชนปลอดภัยกับการประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทย เปรียบเทียบประเทศสหราชอาณาจักรได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร
2. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร
3. เพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการความปลอดภัยในประเทศไทย

จากการศึกษาวิจัยดังกล่าว มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ณ ประเทศสหราชอาณาจักร (United Kingdom) ได้มีการเก็บข้อมูลใน 3 พื้นที่ ได้แก่ เกาะเจอร์ซี (Jersey) เมืองดันดี (Dundee) และที่เมืองครัมเบีย (Cumbria) มีการพบปะกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หัวหน้าตำรวจ และอัยการสูงสุดที่เกาะเจอร์ซี (Jersey) ผู้บริหารองค์กรตำรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ สมาชิกในชุมชน ที่เมืองครัมเบีย และสัมภาษณ์เชิงลึกนักวิชาการ ผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทำงานของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในระดับชุมชนมาเป็นระยะเวลานาน ณ มหาวิทยาลัยดันดี (University of Dundee)

นอกจากนี้ มีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเทศไทย ได้แก่ ผู้บริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้บริหารของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 ผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย นักวิชาการภาคประชาสังคม ผู้นำชุมชน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลักหก ผู้นำชุมชน และตัวแทนในชุมชน เป็นต้น จากนั้น จัดสนทนากลุ่มในประเทศไทยจำนวน 1 ครั้ง โดยการเชิญผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้สอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย ได้มีการสรุปประเด็นในการวิเคราะห์ไว้ 5 ประเด็น ได้แก่

- 1.นโยบายเกี่ยวกับการทำให้ชุมชนปลอดภัย
- 2.ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัคร (ที่ทำให้ชุมชนปลอดภัย)
- 3.การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลความปลอดภัย
- 4.การฝึกอบรมสมาชิกในชุมชน
- 5.ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง

1.ประเทศสหราชอาณาจักร

1) นโยบายเกี่ยวกับการดูแลให้ชุมชนปลอดภัย

.... เรามีกำลังตำรวจของเราเอง 13 หน่วย แต่ละหน่วย ก็จะมีกองกำลังของตนเองในการดูแลความปลอดภัยในเขตพื้นที่ของตน

(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

...ประชากรในเจอร์ซี่มีประมาณ 170,000 คน ในขณะที่ตำรวจไทยมีประมาณ 230,000 คนซึ่งมากกว่าประชากรในเจอร์ซี่ นโยบายด้านความปลอดภัยคือ ตำรวจที่เจอร์ซี่เหมือนกับตำรวจหลายที่ มีหลายบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ (Double hands and different hats) เพื่อความปลอดภัยของชุมชน เมื่อปีก่อนมีแก๊สระเบิดที่เกาะเจอร์ซี่มีคนเสียชีวิต เราก็สูญเสียตำรวจที่ไปทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยที่นั่นด้วย...

(ผู้บัญชาการตำรวจเกาะเจอร์ซี่ 25/2/2566)

....ที่เจอร์ซี่ให้ความสำคัญกับสมาชิกในชุมชนดูแลกันเอง เช่น เซนติเนียร์มีอำนาจในการตั้งข้อกล่าวหาผู้กระทำความผิดในหลายๆ คดีแล้วส่งเรื่องมาที่ผมซึ่งผมมีอำนาจในการตรวจสอบข้อกล่าวหาที่จะฟ้องคดีเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกัน และผมยังมีอำนาจในการกำกับ ตรวจสอบการตั้งข้อกล่าวหาในแต่ละเรื่องด้วย...

(อัยการสูงสุด เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

เกาะเจอร์ซี่มียุทธศาสตร์ในการป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว 4 ด้าน ได้แก่ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ การป้องกัน ประเมินปัจจัยเสี่ยงของผู้ตกเป็นเหยื่อ

(ผอ.คุมประพฤติ เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

นโยบายด้านความปลอดภัยของเกาะเจอร์ซี่ เราจะให้ความสำคัญตั้งแต่ปัญหาครอบครัว การป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน จะไม่ได้ดูเฉพาะอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเท่านั้น....

(นักสังคมสงเคราะห์ เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

...เรามีผู้ตรวจการงานตำรวจและอาชญากรรม (Police and Crime Commissioner) ซึ่งมาจากพลเรือนในพื้นที่กฎหมายกำหนดให้มีความรับผิดชอบในการดูแลความปลอดภัยสาธารณะโดยกำกับดูแลการทำงานของหัวหน้าตำรวจ (Police Chief) ในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ เรายังมี National Crime Agency ซึ่งรับผิดชอบต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นทั้งประเทศซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามพรมแดน...

(หัวหน้าตำรวจเมืองครัมเปีย 3/3/2566)

...ด้วยแนวคิดการดูแลความปลอดภัย ทำให้ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อตำรวจและผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ เช่น PCSOs ดีมากๆ สมาชิกในชุมชนให้การยอมรับและเชื่อมั่นในการทำงานของเรา...

(เจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองครัมเปียคนที่ 2 4/3/2566)

...เรายังคงใช้หลักคิดตำรวจคือประชาชนและประชาชนคือตำรวจ นโยบายจึงต้องเป็นไปเพื่อทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนโดยเฉพาะปัจจุบันมีพลเรือนที่มาทำหน้าที่ผู้ตรวจการตำรวจและอาชญากรรม ที่จะช่วยติดตามนโยบายในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่...

(ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองครัมเปียคนที่ 1 3/3/2566)

2) ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัคร (ที่ทำให้ชุมชนปลอดภัย)

.... เกาะเจอร์ซี มีนโยบายการดูแลความปลอดภัยที่ค่อนข้างจะแปลกประหลาดจากที่อื่น เรามี 13 เขตพื้นที่แต่ละพื้นที่จะดูแลความปลอดภัยของตนเอง เป็นรูปแบบที่ย้อนกลับไปตั้งแต่เมื่อประมาณ 800 ปีก่อนในช่วงที่อยู่ภายใต้การปกครองของประเทศฝรั่งเศส... ถือได้ว่าเก่าแก่ที่สุดในยุโรป...

ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นตำรวจอาสา มาจากความสมัครใจ ไม่มีค่าตอบแทน ดังนั้น ใครจะมาทำหน้าที่นี้ได้ หลายคนมีงานประจำแต่ต้องแบ่งเวลามาทำงานเป็นตำรวจอาสา...

ปัจจุบัน พยายามให้มีแรงจูงใจให้คนที่ทำงานประจำมาทำหน้าที่ตำรวจอาสา คือ จะได้รับวันหยุดชดเชยเพิ่มขึ้น

... การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษในกระบวนการยุติธรรม อยู่ที่ต้องการตัดสินใจของตำรวจอาสาโดยเซนทิเนียร์ซึ่งมีความเห็นว่าควรส่งให้อยู่การฟ้องคดีหรือไม่ มีใช้อยู่ที่ตำรวจซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติมาเป็นระยะเวลายาวนานแล้วโดยเซนทิเนียร์ต้องสาบานตนที่ศาลหลวง (Royal Court) ก่อนเข้ามาทำหน้าที่

...ที่เจอร์ซีย์ กฎหมายไม่ให้อำนาจพลเรือนจับกุมเว้นแต่เป็นเหตุฉุกเฉินจริงๆ

(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เกาะเจอร์ซีย์ 24/2/2566)

The States of Jersey Police เริ่มก่อตั้ง ในปี ค.ศ.1952 ซึ่งช่วงแรกมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเพียง 64 คน...

ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ 215 คน และยังมีเจ้าหน้าที่อีก 135 คน ที่สนับสนุนการทำงานของตำรวจ เช่น เจ้าหน้าที่การเงิน ฝ่ายบัญชี และฝ่ายบุคคล เป็นต้น ตำรวจอาสาที่มีการก่อตั้งมาเป็นระยะเวลานานแล้ว ตั้งแต่ก่อนที่ผมจะมาอยู่

...เรามีแผนกต่างๆ ได้แก่ ฝ่ายสืบสวน ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน ฝ่ายการข่าว ฝ่ายตรวจตรา ฝ่ายเจรจาต่อรอง ฝ่ายต่อต้านการก่อการร้าย ฝ่ายอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

(ผู้บัญชาการตำรวจเกาะเจอร์ซีย์ 25/2/2566)

มีระบบการคัดเลือกตำรวจอาสาของแต่ละ Parish (จังหวัด) มีคณะกรรมการคัดเลือกที่มาจากตำรวจอาสา และจากนายกเทศมนตรีซึ่งประชาชนเลือก...

ใครอยากสมัครเป็นตำรวจอาสา ก็สามารถเป็นได้ ทุกอาชีพ มีระบบการฝึกอบรมก่อนเป็นตำรวจ 3 เดือน มีจำนวน ชั่วโมงที่ต้องอบรมให้ครบตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้...

(ตำรวจอาสาเกาะเจอร์ซีย์คนที่ 1 25/2/2567)

...เรามีระเบียบแนวทางปฏิบัติในการทำงานของตำรวจอาสา และมีระบบการตรวจสอบกันเอง เรียกมาคุย ซักถาม อธิบาย... นอกจากนี้ มีการกำหนดมาตรฐานในการทำงาน และต้องปฏิบัติตามโดยตำรวจเจอร์ซีย์ เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาก็มีฝ่ายตรวจสอบเข้ามาดูตารางการทำงาน และแนวทางการปฏิบัติงานตามที่ได้กำหนดไว้

(อดีตหัวหน้าตำรวจอาสาเกาะเจอร์ซีย์ 25/2/2567)

โดยธรรมเนียมปฏิบัติ ที่เกาะเจอร์ซีย์นี้ เซนติเนียร์ (หัวหน้าตำรวจอาสา) สามารถแจ้งข้อกล่าวหาพลเรือนที่กระทำผิดได้ซึ่งมีมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 15 ผมชอบแนวคิดนี้...

(ผู้บัญชาการตำรวจเกาะเจอร์ซีย์ 25/2/2566)

...ที่เกาะเจอร์ซีย์มีหน่วยงานตำรวจใน 12 เขตพื้นที่ซึ่งโดยกฎหมายก็จะทำงานกับตำรวจอาสาในเขตพื้นที่นั้นๆ เพื่อดูแลความปลอดภัยของชุมชน

ปี ค.ศ.2019 มีการจัดระบบการดำเนินคดีอาญาเนื่องจากมีจำนวนการกระทำความผิดที่เพิ่มมากขึ้น เซนทิเนียร์ในแต่ละเขตของตนเอง จะมีการพิจารณาคดีกันในเรื่องกันว่าเห็นควรดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดรายนี้หรือไม่ในเขตอำนาจศาลนั้นๆ
...ผมยังมีหน้าที่รับเรื่องราวร้องเรียนจากประชาชนหากพบว่าตำรวจอาสาทำผิดเองหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่กำหนดไว้...

(อัยการสูงสุด เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

...เพียงแค่เซนทิเนียร์ (หัวหน้าตำรวจอาสา) มีอำนาจแจ้งข้อกล่าวหาแก่พลเรือนที่กระทำความผิด ในขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่นี่ไม่มีอำนาจแบบนี้ซึ่งฟังดูแล้วอาจจะแปลกประหลาดมากๆ แต่อันนี้คือระบบของที่นี่ ...

(ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

เซนทิเนียร์จะเป็นผู้มีความเห็นเสนอมาที่ผมว่าควรฟ้องในการกระทำความผิดครั้งนี้หรือไม่ แล้วผมก็จะพิจารณาในแต่ละคดีอีกครั้ง...

(อัยการสูงสุด เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

... ประเทศอังกฤษมีกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนให้คนในชุมชนมาทำงานเป็นตำรวจเพื่อช่วยเหลือความปลอดภัยในแต่ละชุมชน...

...PCSOs เป็นรูปแบบหนึ่งที่กำหนดให้สมาชิกในชุมชนสามารถมาทำงานเป็นตำรวจเพื่อดูแลความปลอดภัยของชุมชน มีระบบการคัดเลือกที่ชัดเจน ทำหน้าที่ในการตรวจตราความเรียบร้อย มีการปรากฏกายให้เห็นเด่นชัด ได้รับค่าตอบแทนจากรัฐ โดยเงินงบประมาณมาจากรัฐบาลกลางและภาษีในแต่ละพื้นที่...

ในครีမ်เบียมี PCSOs จำนวน 60 คน ทำงานเต็มเวลา ...

(หัวหน้าตำรวจเมืองครีမ်เบีย 3/3/2566)

...ด้วยระเบียบ และกฎหมายที่กำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ทำให้ได้คนในชุมชนที่มีความตั้งใจจริงที่จะมาช่วยกันดูแลความปลอดภัยในชุมชน และเขาก็ไม่อยากจะกระทำความผิด...

(เจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองครีမ်เบียคนที่ 1 4/3/2566)

การสมัครเข้าทำงานดูแลความปลอดภัยในชุมชน มีหลักเกณฑ์กำหนดไว้โดยกฎหมาย สมาชิกในชุมชนใครก็ได้ สามารถสมัครมาทำงานได้โดยต้องผ่านระบบการคัดเลือก การฝึกอบรม...

(ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองครัมเบียคนที่ 2 4/3/2566)

3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลความปลอดภัย

....แต่เดิมเซนต์นีเรียในฐานะผู้นำชุมชนเป็นผู้นำดูแลความปลอดภัยร่วมกับสมาชิกในชุมชน จนกระทั่งปี ค.ศ.1857 จึงเริ่มมีการให้ความหมายของคำว่า “ตำรวจ” แล้วมาทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในชุมชนเนื่องจากเริ่มมีชาวไอริชอพยพ โยกย้ายถิ่นฐานมาทำงาน และใช้ชีวิตที่เกาะเจอร์ซี่...

...ถ้าต้องการเป็นตำรวจอาสา ต้องเป็นพลเมืองในเขต Parish (จังหวัด) นั้นๆ เป็นแบบสมัครใจ ไม่ว่าจะทำอาชีพอะไรก็ตาม ใครจะมาเป็นก็ได้ เช่น เป็นแพทย์ วิศวกร คนขับรถรับจ้างสาธารณะ พนักงานบริษัท ขอให้เป็นไปตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ แต่สิ่งเดียวที่ต้องเหมือนกันคือ ความปรารถนาที่ต้องการจะดูแลความปลอดภัยให้แก่ชุมชน...

(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

เราให้ความสำคัญตั้งแต่การคัดเลือกคนมาทำหน้าที่ตำรวจอาสา เช่น ถ้าเราขาด 10 อัตรา เราก็จะให้ประกาศผ่านช่องทางต่างๆ เช่น ในซูเปอร์มาร์เก็ต แหล่งชุมชน และโซเชียลมีเดีย เป็นต้น และสมาชิกในชุมชน ทุกคนสามารถมาทำหน้าที่ตรงนี้ได้ เช่น พนักงานขายของในร้านค้า เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย พนักงานธนาคาร และผู้สื่อข่าว เป็นต้น ขึ้นอยู่กับการสัมภาษณ์ ประวัติการทำงาน งานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน จะมีคณะกรรมการพิจารณา....

(เซนต์นีเรีย เกาะเจอร์ซี่ 25/2/2566)

ตำรวจอาสาต้องสาบานตนก่อนเข้ารับตำแหน่งที่ Royal Court มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเฉกเช่นเดียวกับตำรวจรัฐ (State Police) ...ถึงแม้เค้าจะไม่ใช้ตำรวจแบบตำรวจของรัฐแต่พวกเขาก็มีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ชุมชน...

...สมาชิกในชุมชนทุกคนมีหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ต้องช่วยกันดูแลความปลอดภัยให้แก่ชุมชน ตามแนวคิดเซอร์โรเบิร์ตฟิธ ผู้ก่อตั้งแนวคิดตำรวจสมัยใหม่ที่ประเทศอังกฤษ...

(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

...ถือได้ว่าสมาชิกในชุมชนมีบทบาทสำคัญในการช่วยกันดูแลความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ของตนเอง เช่น เซนติเนียร์ที่ได้รับการคัดเลือกมาจากคนในชุมชนมีส่วนสำคัญต่อการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น

(อัยการสูงสุด เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

...เกาะเจอร์ซี่มีเซนติเนียร์ 56 คน มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายด้านความปลอดภัยของนายกเทศมนตรีในแต่ละเขตพื้นที่ซึ่งได้รับเลือกมาจากประชาชน นายกเทศมนตรียังมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลตำรวจอาสาที่เกาะเจอร์ซี่ตามกฎหมาย...

(เซนติเนียร์ เกาะเจอร์ซี่ 25/2/2566)

นอกจากจะช่วยกันในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน สมาชิกในชุมชนยังมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้
ประชาชนสามารถร้องเรียนการทำงานของตำรวจอาสาได้หากเห็นว่ามีพฤติการณ์ที่ไม่ถูกต้อง...

(อัยการสูงสุด เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

...ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจของรัฐและตำรวจอาสาเป็นไปอย่างดี แต่หัวหน้าตำรวจก่อนหน้านี้อาจจะมีสัมพันธ์น้อยกว่าโดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์โควิด-19

(ผู้บัญชาการตำรวจเกาะเจอร์ซี่ 25/2/2566)

ตำรวจที่ทำงานกับชุมชนตามแนวคิดตำรวจผู้รับใช้ชุมชน เพิ่งเริ่มจัดตั้งขึ้นเพื่อต้องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในชุมชน มีตำรวจ 16 คนที่ทำหน้าที่ตรงนี้โดยแต่ละคนจะถูกมอบหมายให้อยู่ในแต่ละเขตพื้นที่ ทำงานคนละอย่างน้อย 2 ปี สิ่งสำคัญคือคนในชุมชนรู้ว่าถ้าเกิดปัญหา จะต้องไปหาใคร ตำรวจเหล่านี้มีช่องทางในการติดต่อต่างๆ ทั้งโทรศัพท์ โซเชียลมีเดีย

ผมเคยทำงานใกล้ชิดกับชุมชนมาก่อน ก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งหัวหน้าตำรวจที่เกาะเจอร์ซี ตำรวจสามารถหยุดอาชญากรรมจำนวนมากได้ หากเค้ารู้จักชุมชนของเค้าดีพอ หากสมาชิกในชุมชนไว้ใจ และเชื่อมั่นก็จะมาหาตำรวจ

การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ทำให้สถิติอาชญากรรมลดลง ตรงพื้นที่นี้ไม่ใหญ่โตมาก ถ้าในกรุงลอนดอน เกิดคดีราวๆ 10,000 คดีต่อวัน ขณะที่เกาะเจอร์ซีเกิดคดี 3,000 คดีต่อปี

...เกาะเจอร์ซีมีปัญหาเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเนื่องจากเป็นพื้นที่ปลอดภาษี เราต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับธนาคารในพื้นที่เพื่อตรวจสอบเส้นทางการเงิน เช่น เมื่อวานนี้ มีเงินโอนเข้ามาที่ธนาคารแห่งหนึ่ง 200,000 ปอนด์ ซึ่งอาจสงสัยเกี่ยวกับเรื่องการฟอกเงิน ธนาคารก็จะแจ้งมาที่เราเนื่องจากความสัมพันธ์อันดีที่มีต่อกัน หรือถ้าคุณนำเงินสด 20,000 ปอนด์ ไปซื้อรถยนต์หนึ่งคัน ตัวแทนจำหน่ายรถจะยังไม่ขายให้คุณ แต่จะแจ้งมายังเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อทำการตรวจสอบ...

(ผู้บัญชาการตำรวจเกาะเจอร์ซี 25/2/2566)

พนักงานคุมประพฤติมีบทบาทสำคัญในการประเมินความเสี่ยงผู้กระทำผิดต่อศาล ครอบครัว ศาลอาญา สืบเสาะข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อศาลโดยอาศัยความร่วมมือในการได้รับข้อมูลจากประชาชน

(ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ เกาะเจอร์ซี 24/2/2566)

ตำรวจอาสาที่นี้มาจากคนในแต่ละเขตพื้นที่ซึ่งมีความตั้งใจจะเข้ามาช่วยเหลือความปลอดภัยของชุมชน จึงทำงานด้วยความเต็มใจถึงแม้จะไม่มีค่าตอบแทนแต่ก็รู้สึกว่าได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกในชุมชน...

(ตำรวจอาสาเกาะเจอร์ซีคนที่ 2 25/2/2567)

...แนวคิดให้ตำรวจอาสาทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในแต่ละเขตพื้นที่มีมาหลายร้อยปีแล้ว มีมาก่อนที่จะมีตำรวจเจอร์ซี หากไม่จริงจังคงไม่ได้รับการยอมรับจนกระทั่งปัจจุบันนี้

(ตำรวจอาสาเกาะเจอร์ซีคนที่ 4 25/2/2567)

...เราทำงานคู่กันกับผู้ตรวจการงานตำรวจและอาชญากรรม (Police and Crime Commissioner) ในการขับเคลื่อนนโยบายการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของชุมชนเพราะแต่ละชุมชนมีบริบทที่แตกต่างกันมีทั้งเมืองใหญ่ เมืองเล็ก...

...เรามีการประยุกต์ใช้แนวคิดเพื่อนบ้านเตือนภัย (Neighborhood Watch) เป็นอาสาสมัครจากภาคประชาชนคล้ายกันกับ Special Constabulary ซึ่งทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก ช่วยแจ้งเหตุต้องสงสัยต่างๆ และร่วมทำงานกับตำรวจในพื้นที่บางคนคืออดีตตำรวจที่เกษียณแล้ว แต่ทำงานแบบสมัครใจ ไม่มีค่าตอบแทน...

...Special Constabulary ทำงานฟรี ไม่ได้รับค่าตอบแทน แต่ทำงานได้ผลดีมาก ๆ ทุกคนสามารถสมัครได้...

(หัวหน้าตำรวจเมืองครัมเบีย 3/3/2566)

...ในประเทศอังกฤษ เรายังคงให้ความสำคัญกับแนวคิดกิจการงานตำรวจโดยความเห็นชอบของประชาชน (Policing by consent)

(เจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองครัมเบียคนที่ 1 3/3/2566)

การทำงานที่นี้ เน้นให้ความสำคัญกับการรับฟังปัญหาจากชุมชน ให้คนในชุมชนได้เข้ามาร่วมกันในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน...

(ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองครัมเบียคนที่ 1 3/3/2566)

...สมาชิกในชุมชนทุกคนสามารถสมัครมาทำงานเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ แต่ก็ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยจะดูคุณสมบัติที่สำคัญ เช่น ประวัติอาชญากรรม พฤติกรรมละเมิดกฎหมาย ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ล้มละลาย เพราะอาจนำไปสู่ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบหากเข้ามาทำงานตำรวจ

(ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองครัมเบียคนที่ 2 4/3/2566)

...ประชาชนเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจ เค้าก็จะให้ข้อมูลกับเราซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน

(เจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองครัมเบียคนที่ 2 4/3/2566)

...สมาชิกในชุมชนรู้สึกดีที่มีผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจระดับชุมชน เช่น Police Community Support Officers (PCSOs) ซึ่งสมาชิกในชุมชนสามารถสะท้อนปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ และยังช่วยในการตรวจตราดูแลความเรียบร้อย...

(นักวิชาการดำเนินงานตำรวจจากมหาวิทยาลัยดันดี 2/3/2566)

...การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการงานตำรวจที่ประเทศนี้เข้มข้น... มีหัวหน้าตำรวจเคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง 1 คน โดยผู้ตรวจการงานตำรวจและอาชญากรรม เนื่องจากทำงานไม่เป็นไปตามนโยบายที่เคยพูดคุยกันไว้ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ได้...

(นักวิชาการดำเนินงานตำรวจจากมหาวิทยาลัยดันดี 2/3/2566)

4) การฝึกอบรมสมาชิกในชุมชน

ในแต่ละชุมชนมีการคัดเลือกสมาชิกเข้ามาทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยของชุมชน มีการจัดการฝึกอบรมโดย เซนทิเนียร์จะออกแบบวางแผนร่วมกันกับตำรวจของเกาะเจอร์ซี...

(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เกาะเจอร์ซี 24/2/2566)

...ตำรวจอาสาไม่ได้รับเงินเดือนจากรัฐ.... ช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เยอรมันเข้ามาที่เกาะเจอร์ซีเป็นเวลาแห่งการทำลายในระบบกิจการตำรวจของที่นี่ ในการฝึกอบรมสมาชิกในชุมชน

...เรามีจัดอบรมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสมัครมาเสมอเพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์อาชญากรรม...ผมขอชมเชยปฏิบัติเกี่ยวกับตำรวจอาสาที่นี่ ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ในการดูแลความปลอดภัยโดยสมาชิกในชุมชนแต่ต้องมีการฝึกอบรม...

(ผู้บัญชาการตำรวจเกาะเจอร์ซี 25/2/2566)

...เซนทิเนียร์มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลายอย่างซึ่งมีทั้งหมดใน 12 พื้นที่ จำเป็นต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ กำกับดูแลในการพัฒนาความรู้และกำกับดูแลการทำงานของตำรวจอาสา รวมทั้งรับผิดชอบต่อเรื่องร้องเรียนต่างๆ ที่เกิดขึ้น...

(อัยการสูงสุด เกาะเจอร์ซี 24/2/2566)

...ตำรวจได้รับการฝึกอบรมจากสำนักงานตำรวจเกาะเจอร์ซี ซึ่งมีหลักเกณฑ์ต่างๆ กำหนดไว้ เช่น การติดต่อสื่อสาร การหยุดรถ การใช้วิทยุ การออกตรวจตรา การควบคุม

ตัว การจับกุม การป้องกันตนเอง...แต่ไม่ได้ใช้มาตรฐานเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
เจอร์ซีเพราะเค้าต้องเป็นมืออาชีพกว่าเรา...

(เซนทิเนียร์ เกาะเจอร์ซี 25/2/2566)

เราต้องผ่านการฝึกอบรมซึ่งดำเนินการโดยตำรวจเจอร์ซี มีหลักเกณฑ์และมาตรฐานใน
การฝึกอบรมเพื่อให้การทำงานเป็นไปได้อย่างดี และมีความร่วมมือกับตำรวจในเรื่องการ
ฝึกอบรมอย่างใกล้ชิด

(ตำรวจอาสาเกาะเจอร์ซีคนที่ 3 25/2/2567)

...เราได้รับการฝึกฝน มีระบบในการพัฒนาการทำงานซึ่งเราจำเป็นต้องรักษามาตรฐาน
ในการทำงานตามที่ได้รับการฝึกอบรมมา

(ตำรวจอาสาคนที่ 5 เกาะเจอร์ซี 25/2/2566)

...Special Constabulary แต่งกายเหมือนตำรวจจริง จะได้รับการฝึกอบรมก่อนเข้า
ทำงานโดยต้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนดก่อนถึงจะเริ่มทำงานได้ และระหว่างการทำงานก็จะมี
การฝึกอบรมไปด้วย...

...ตำรวจที่นี่จะไม่พกพาอาวุธปืน การฝึกอบรมตำรวจที่พกพาอาวุธปืน จะมีการฝึกอบรม
ทักษะเป็นการเฉพาะเพื่อรับมือกับเหตุการณ์กรณีคนร้ายใช้อาวุธ...

(หัวหน้าตำรวจเมืองครัมเบีย 3/3/2566)

...ตำรวจได้รับการฝึกอบรมในหลากหลายด้านเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมาก
ยิ่งขึ้น เช่น ตัวผมเองก็ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายเพื่อให้ได้
ทราบแนวทางการเฝ้าระวัง ป้องกันเหตุ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการฝึกอบรมให้แก่ผู้ช่วย
เจ้าพนักงานตำรวจในชุมชนด้วยเช่นกัน

(เจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองครัมเบียคนที่ 2 4/3/2566)

...เราได้รับการฝึกอบรมจำนวน 15 สัปดาห์ ก่อนที่จะเริ่มทำงาน แต่ถึงแม้จะอบรม
ตามที่กำหนดแล้ว หากไปทำงานในพื้นที่แล้ว ก็ยังมี On the job trainer ที่จะช่วย
กำกับดูแลการทำงาน สอนงาน...

(ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจเมืองครัมเบียคนที่ 2 4/3/2566)

4) ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง

ตำรวจต้องใช้เทคนิคการแก้ไขปัญหาชุมชน Problem solving มากกว่าที่จะคอยแก้ไข ปัญหาอาชญากรรม เรามีจัดอบรมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับแนวคิดดังกล่าวเพื่อต้อง ไปดูว่าปัญหาอาชญากรรมเกิดจากอะไร เช่น เด็กและเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่ขาด การอบรม เลี้ยงดูที่ดี ขาดการศึกษาที่ดี ขาดเงิน ไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีแนวโน้มจะก่ออาชญากรรม ดังนั้น เราควรต้องดูเรื่องการเกิดของเด็กจากครอบครัวที่ ไม่พร้อม

...ควรมีการจัดมาตรฐานการฝึกอบรมตำรวจอาสาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน....

(ผู้บัญชาการตำรวจเกาะเจอร์ซี 25/2/2566)

...ปฏิเสธไม่ได้ว่าความสำเร็จจากการทำงานของตำรวจต้องอาศัยความร่วมมือจากทุก ฝ่าย ตำรวจจึงจำเป็นต้องเป็นทั้งผู้ปฏิบัติและผู้ประสานงาน จึงจะทำให้ชุมชนปลอดภัย

(อัยการสูงสุด เกาะเจอร์ซี 24/2/2566)

...Code of ethics, Professional conduct และการตรวจสอบทุกข้อร้องเรียน จะช่วยลดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบของตำรวจ

(หัวหน้าตำรวจเมืองครัมเปีย 3/3/2566)

...ความสำเร็จในการดูแลชุมชนต้องเกิดมาจากความร่วมมือของคนในชุมชน ดังนั้น ต้องให้สมาชิกในชุมชนได้มีความตระหนัก และมีจิตสำนึกที่จะเข้ามาช่วยกันดูแล ตรงนี้เป็นเรื่องที่ท้าทายในแต่ละเขตพื้นที่

(ตำรวจอาสาเกาะเจอร์ซีคนที่ 6 25/2/2567)

2.ประเทศไทย

1) นโยบาย เกี่ยวกับการทำให้ชุมชนปลอดภัย

ก่อนได้รับตำแหน่งก็ได้มีการแถลง จะดูแลพี่น้องประชาชนในเรื่องสาธารณสุข โภค โรคติดต่อ การศึกษา ผู้พิการรวมทั้งปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีแนวทางการ แก้ไขปัญหาและจัดทำโครงการดูแลความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน

(นายกเทศมนตรีตำบลหลักหก 6/7/2566)

บทบาทของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจปัจจุบันเราใช้อาสา ส่วนใหญ่อาสาจะมาตาม ที่ เวลาสะดวกซึ่งอาจจะเป็นเวลากลางคืน แต่อาชญากรรมเกิดขึ้นมากในเวลากลางวัน เช่น เหตุลักทรัพย์ที่เราเจอในการสำรวจภาคประชาชนกลับเกิดมากกว่าในเวลากลางวัน มากกว่ากลางคืน ในช่วงที่คนไม่อยู่บ้านหรือแม้แต่คนอยู่บ้านก็ยังเข้าไปขโมย ที่มองว่า เป็นปัญหาใหญ่เรื่องของขอบเขตอำนาจหน้าที่

(ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรม 26/7/2566)

กลุ่มวัยรุ่นทำดีหลักหก เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีจิตใจอาสาช่วยเหลือชาวบ้าน เหมือนจิตอาสา เวลาว่างเข้ามาช่วยเหลือสังคม ส่วนมากจะเป็นในเขตพื้นที่ตำบลหลักหก สมาชิก ส่วนมากจะเป็นเพื่อนพี่น้องอยู่ที่ตำบลหลักหก

(วัยรุ่นทำดีหลักหก 23/6/2566)

ระบบดูแลความปลอดภัย ส่วนมากเป็นกลุ่มวัยรุ่นและมีการประสานงานกับผู้นำชุมชน ของแต่ละที่ เมื่อเกิดปัญหาอะไรทางผู้นำจะโทรมาแจ้งทางกลุ่ม โดยทางผู้นำไม่ได้ มองข้ามในส่วนของหน่วยงานอื่นแต่มองว่าทางกลุ่มสามารถเข้าถึงได้รวดเร็วและ สนับสนุนให้ได้ จากนั้นทางกลุ่มจะมีการประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

(วัยรุ่นทำดีหลักหก 23/6/2566)

การดูแลชุมชนในเมืองเอกการออกตรวจแบบไม่ระบุเวลาหรือเรียกว่าสุ่มตรวจ ในอนาคตอาจจะมีการทำตู้แดงเหมือนของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อเสริมเจ้าหน้าที่ตำรวจในเวลาเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอในเวลากลางคืน

(ที่ปรึกษาศูนย์กู้ภัยเมืองเอก 23/6/2566)

มีหน้าที่คอยติดต่อประสานงาน ดูแลน้องๆในทีม การจัดโครงการให้น้องๆเข้าฝึกอบรม การจัดการดูแลความสะดวกเรียบร้อยภายในชุมชน และวางแผนการประชิดเหตุต่างๆ และคอยวิเคราะห์ผลตอบรับจากคนในชุมชน สวนบทบาทหน้าที่ในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน เวลาเกิดเหตุ อุบัติเหตุ เป็นธรรมดาที่กู้ภัยจะต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือ

(ผู้อำนวยการศูนย์กู้ภัยเมืองเอก 23/6/2566)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ชุมชนเป็นนโยบายที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ความสำคัญ การมีผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจดูแลความปลอดภัยให้แก่ชุมชนเป็นสิ่งที่ดี....

(ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 4/4/2567)

ระบบการจัดสายตรวจ เราต้องรู้จักการจัดสายตรวจว่า ตรวจผลัดไหน อย่างไร จัดสายตรวจให้ครบวงจรแล้วในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่

(สารวัตรป้องกันปราบปราม สภ. ปากคลองรังสิต 22/6/2566)

พื้นที่เสี่ยงในชุมชนหรือในพื้นที่ เราจะมีจุดตรวจบังคับ จุดเสี่ยงจุดล่อแหลมในชุมชน ตลอดจนการ ป้องกันเหตุ นักเรียนตีกันในช่วงเช้า และช่วงเย็นในพื้นที่ อาสาตำรวจหรือ ตำรวจชุมชน จะช่วยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ผมถือว่าเป็นเรื่องที่ดีมาก ทุกคนต้องเอาประชาชนเป็นศูนย์กลางในการดูแล

(สารวัตรป้องกันปราบปราม สภ. ปากคลองรังสิต 22/6/2566)

สมัยที่เป็นผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ตอนนั้นมีช่วงเริ่มต้นในการที่จะตั้งในเรื่องของศูนย์ยุติธรรมชุมชน ได้มีโอกาสได้ทำในเรื่องของศูนย์ยุติธรรมจังหวัดและศูนย์ยุติธรรมชุมชน โดยหลักการจริงๆ การที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมหรือการมีส่วนร่วมในการให้ความรู้หรือการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการที่จะดูแลชุมชนเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

(ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม 8/7/2566)

เริ่มเป็นอาสาชาวบ้าน ช่วยดูแลทุกด้าน สุขภาพ สวัสดิการ ความปลอดภัยและอาชญากรรม ตั้งแต่ ปีปี ทำงานจิตอาสาเป็น ประธานกองทุนแม่ 30 รวมเกือบ 2538 ป ของแผ่นดิน หมู่ที่ 1 ระชานกองทุนหมู่บ้าน ประธานเครือข่ายของหมู่บ้าน ตำบลหลักหก

(ผู้นำชุมชนหลักหก หมู่ 1 30/6/2566)

2) ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัคร

เรามีแผนงานร่วมกับตำรวจและทางชุมชน โดยที่ก่อนหน้านี้จะมี ทั้งหมด 8 นายด้วยกันที่จะออกตรวจพื้นที่ แต่มีปัญหาเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณก็เลยต้องยกเลิกไป

(นายกเทศมนตรีตำบลหลักหก 6/7/2566)

ไม่มีระเบียบกฎหมายรองรับเลยแต่จะมีระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับเรื่องอาสาสมัครแต่จะพูดถึงเรื่องการแต่งกาย ไม่ได้เป็นระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ที่จำเป็นที่ต้องมี

(นักวิชาการ 26/7/2566)

ระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวกับอาสาตำรวจ คิดว่าส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ามีหน้าที่อะไรบ้าง เพราะบางทีในกรณีที่อาสาไปแอบอ้างเป็นตำรวจ หรือไปเบ่งกับชาวบ้านทำให้ชาวบ้านกลัว ก็จะมีตัวอย่างแบบนี้ คิดว่าต้องมีการทำให้แยกออกสำหรับตำรวจและอาสาตำรวจว่ามีหน้าที่อะไรบ้าง มีบทบาทหน้าที่อย่างไรบ้าง ต่างกันอย่างไร

(วัยรุ่นทำดีหลักหก 23/6/2566)

ปัจจุบัน เรามีตำรวจบ้านในการช่วยดูแลความปลอดภัยชุมชน ยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดไว้โดยตรง ต้องอ้างอิงจากระเบียบของ ตร. ที่มีอยู่...

(รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี)

เรามีกฎหมาย พ.ร.บ.รักษาความปลอดภัยอยู่แต่เราไปใช้กับในส่วนของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแต่ยังไม่ได้ใช้ในส่วนของภาคประชาชน แต่ถ้ามองให้เหมือนเป็นตัวประชาชนแท้ๆซึ่งอาจจะมีปัญหา ถ้าเราเห็นในสิงคโปร์ หรือหลายๆประเทศที่มี Auxiliary police ที่เป็นเหมือนผู้ช่วยตำรวจอาจจะไม่มีอาวุธแต่จะมีเป็นเครื่องมือที่จะรักษาความสงบ หรืออาจเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน สหรัฐอเมริกาก็มีที่เขาจะไปพร้อมกับสายตรวจ เราควรจะมีการปรับปรุงกฎหมายว่าเจ้าหน้าที่ที่จะมาช่วยตำรวจเอามาจากทางคนที่ผ่านการเกณฑ์ทหารมา แล้วถ้าเขามีความสามารถในการปฏิบัติได้ดีอาจจะมีโอกาสเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในอนาคตเหมือนกับว่าทำให้เป็นเรื่องเป็นราวทำให้เป็นอาชีพและทำให้เป็นกิจจะลักษณะมากขึ้น

(ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม8/7/2566)

...เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับอาสาสมัครโดยเฉพาะ จำเป็นต้องให้การทำงานร่วมกับตำรวจเป็นแบบอาศัยความร่วมมือ... การใช้แนวคิดตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิตมาช่วยดูแลมหาวิทยาลัย และชุมชน เห็นด้วยกับแนวคิดนี้ เพราะอยู่ในชุมชนและช่วยดูแลชุมชน มีคำตอบแทนจากมหาวิทยาลัยต่างกับตำรวจบ้านที่ไม่มีคำตอบแทน...

(ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 4/4/2567)

3) การฝึกอบรมสมาชิกในชุมชนในการดูแลความปลอดภัย

...มีการฝึกอบรม โครงการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ร่วมกับ กองบัญชาการปราบปรามยาเสพติด ที่ทำอยู่ในปัจจุบันนี้เป็นโครงการชุมชนยั่งยืนในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดแบบบูรณาการ

(ผู้บังคับหมู่งานป้องกันปราบปราม สภ. ปากคลองรังสิต 22/6/2566)

เรื่ององค์ความรู้ ซึ่งทางกลุ่มอาจจะยังไม่มีองค์ความรู้ในบางเรื่อง จำเป็นต้องเพิ่มทักษะ และเพิ่มองค์ความรู้ให้เราด้วยในการช่วยเหลือ เช่น เรื่องของการระงับเหตุ การจดจำ รูปพรรณสัณฐาน หรือแม้แต่เรื่องของการไกล่เกลี่ย ถ้าเพิ่มองค์ความรู้ก็จะช่วยคนในชุมชนได้มากขึ้นและเพิ่มความปลอดภัยมากขึ้น...

(วัยรุ่นทำดีหลักหก 23/6/2566)

4) การมีส่วนร่วมของชุมชน

พื้นที่ในตำบลหลักหก มี 7 หมู่บ้าน 19 ชุมชน 11.7 ตารางกิโลเมตร ที่เทศบาลดูแล และเกรงว่าจะดูไม่ทั่วถึง คงต้องพึ่งจิตอาสาที่มาคอยช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ตำรวจและเทศบาล ถ้าเรามีชุดดูแลประชาชน ก็จะช่วยให้ลูกบ้านอุ่นใจ ในยามจำเป็น

(นายกเทศมนตรีตำบลหลักหก 6/7/2566)

ปัจจุบันทำหน้าที่หลัก เป็นเสมียนประจำวัน ได้ 5 ปี แล้วและหน้าที่รอง รับหน้าที่เป็นวิทยากร คุณครูตำรวจ D.A.R.E. สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เรื่องการต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน

(ผู้บังคับหมู่งานป้องกันปราบปราม สภ. ปากคลองรังสิต 22/6/2566)

ในส่วนของการอาสาสมัคร มีการเพิ่มทุกปี มีการดึงสมาชิกหรือชาวบ้านเข้ามาในกลุ่มไลน์ เพิ่มมาเรื่อยๆ ขยายไปเรื่อยๆ โดยตอนนี้มีได้ประมาณ 300 คน จากที่เริ่มต้นมีไม่กี่คน ส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านและอาสา

(ผู้บังคับหมู่งานป้องกันปราบปราม สภ.ปากคลองรังสิต 22/6/2566)

กลุ่มจะทำงานร่วมกันกับหน่วยงานกู้ภัยเมืองเอก ซึ่งทำงานร่วมกันมานานแล้ว เวลาเกิดเหตุอะไรเกิดขึ้นจะเข้าถึงจุดเกิดเหตุได้ไวกว่า และช่วยสนับสนุนจุดเกิดเหตุในเบื้องต้นได้ เช่น ช่วยกันรถ ช่วยปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพราะในกลุ่มมีการเรียนการช่วยเหลือเบื้องต้นมาไว้เป็นพื้นฐาน มีการอบรม เหมือนชาวบ้านช่วยชาวบ้านมากกว่า

(วัยรุ่นทำดีหลักหก 23/6/2566)

ถ้าเรามองของการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนที่อยู่ที่นั่นเป็นบ้านใครใคร่รัก
เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหน้าที่ในการดูแลความสงบที่เขาสามารถจะทำงานได้ เขาเองที่จะ
เป็นคนพิจารณารักษาความปลอดภัยในพื้นที่เขา เขารักท้องถิ่นเขา

(ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม 8/7/2566)

มีโครงการชุมชนยั่งยืนฯ ของตำรวจระยะเวลาของโครงการ ก็คือ 1 มิถุนายน 2565
ถึง 31 สิงหาคม 2565 เข้ามาเป็นแบบแผนในการดูแลคนในชุมชน แต่ก่อนหน้านี้ก็จะ
เห็นปัญหาทั้งหมดเพราะอยู่ร่วมกับชาวบ้านมานาน รวมถึงเรื่องปัญหาความปลอดภัย
เป็นเรื่องสำคัญ แต่ก็มี การดูแลตามรูปแบบของโครงการ อย่างเนื่องเรื่อยมา
คณะทีมงานก็จะมีผู้ใหญ่บ้าน ประธาน แกนนำชุมชน และการสร้างเครือข่ายเพื่อที่จะ
คอยช่วยกันดูแลเฝ้าระวังปัญหาต่างๆ

(ผู้นำชุมชนหลักหมื่น 1 30/6/2566)

5) ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง

คำแนะนำเพิ่มเติมกับแนวคิดตำรวจผู้ช่วยอาจจะผลักดันโดยคณะกรรมการกระจาย
อำนาจได้ (มหาดไทย) มหาดไทยสามารถเป็นเจ้าภาพเรื่องพวกนี้ได้เพราะได้
ประโยชน์ ตัวท้องถิ่นถือว่าเป็นหัวคะแนนเสียงใหญ่สำหรับทางฝ่ายการเมือง อันนี้ถือว่าเป็น
นโยบายที่เรียกว่าตอบสนองต่อท้องถิ่นอย่างหนึ่ง

(นักวิชาการ 26/7/2566)

เรื่องการศึกษาถามว่าจำเป็นไหมก็จำเป็น แต่ที่สำคัญหากมีการผ่านการเกณฑ์ทหาร
มาแล้วจะมีการพิจารณาเป็นพิเศษ เพราะจะมีระเบียบวินัย การมาทำตำแหน่งตรงนี้ก็
ไม่ได้ชี้เหร่ เพราะทุกคนเมื่อเห็นรูปแบบแล้วจะรู้สึกอบอุ่น เหมือนเราไปไหนขับรถไป
เจอเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะรู้สึกอบอุ่น

(นายกเทศมนตรีตำบลหลักหมื่น 6/7/2566)

อาสาสมัครมีอาวุธเพียงไม้กระบอง มือเปล่า และไฟฉายทำให้เกิดความเสี่ยงด้านความ
ปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ซึ่งผู้ต้องสงสัยหรือผู้ร้ายส่วนใหญ่มีอาวุธและบางทีอาจเป็นอาวุธ

ที่ดีกว่าฝ่ายเรา เวลาเราไปออกตรวจก็จะทำให้เกิดความเสี่ยงได้ เอาชีวิตไปเสี่ยง เพราะฉะนั้นเรื่องเทคโนโลยี ก็คงจะลดความเสี่ยงได้

(นายกเทศมนตรีตำบลหลักหก 6/7/2566)

มีปัญหาเรื่องบุคลากรในการปฏิบัติในด้านนี้ บุคลากรมีจำนวนจำกัด งานล้นมือสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจหนึ่งนายทำหน้าที่ 3- 4 หน้าที่ ตัวอย่างเช่นตัวผมเอง

(ผู้บังคับหมู่งานป้องกันปราบปราม สภ. ปากคลองรังสิต 22/6/2566)

โรงเรียนนายร้อยเนี่ยสามารถเทรนนิ่งตัว รปภ.ได้ จริงๆตำรวจต้องใช้ประโยชน์จากตรงนี้ จริงๆเราใช้ รปภ.ที่เป็นเอกชนได้ อันนี้เราใช้มิติเอกชนอันนี้นะ ที่ทำเป็นมิติภาคประชาชน ถ้าได้สองอย่างนี้ตำรวจจะสบายมาก

(ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม8/7/2566)

3.สนทนากลุ่ม (Focus group)

ได้จัดขึ้นเมื่อวันที่24 ส.ค.2566 ณ ห้อง 1-308 ตั้งแต่เวลา 13.30 น.-16.30 น. โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมให้ข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สรุปประเด็นที่สำคัญ 5 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. นโยบาย เกี่ยวกับการทำให้ชุมชนปลอดภัย

ในส่วนของผู้ปกครองเป็นเรื่องของการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข และดูแลประชาชนตั้งแต่เกิดจนถึงตาย ในส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อยชุมชนมีบทบาทมานานควบคู่กับตำรวจในพื้นที่ สิ่งที่จะชี้แจงเมื่อมีการปฏิรูปการยุบตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านออกจากพื้นที่ในเทศบาลเมืองทำให้ฝ่ายปกครองไม่มีคนของตนเองในพื้นที่เขตเทศบาลเมือง ดังนั้นหน้าที่หลักในการรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นเรื่องของท้องถิ่น เทศบาล และตำรวจ

การตั้งอาสารักษาดูแลชุมชนเป็นเรื่องที่ดี โดยทั่วไปเป็นหน้าที่ของราษฎรหรือประชาชนในการที่จะปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและชุมชนของตนเอง รวมทั้งกฎหมายได้เปิดโอกาสให้เมื่อเกิดเหตุซึ่งหน้าสามารถดำเนินการตามกำลังหรือตามความเหมาะสมที่ทำได้ ในส่วนที่มองว่าการจะทำให้เกิดความสำเร็จ ในการมีส่วนร่วมคือ

ใจเขา หมายถึง ความรู้สึก ปัญหาต่างๆ ค่อยแจ้งให้เขารู้ว่าอนาคตข้างหน้าเขาจะเจอปัญหาอะไร ความปลอดภัยสำคัญกับเขามากแค่ไหน ทำให้เขามีส่วนร่วมในการรักษาพื้นที่และชุมชนของตนเอง

วิธีที่จะทำอะไรให้ยั่งยืน ควรให้บทบาทและการกิจ มอบหมายหน้าที่และมอบหมายข่าวสาร เช่น การติดตามสถานการณ์ความมั่นคงหรือการชุมนุมทางการเมือง ให้อำนาจพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบหรือให้ไปสำรวจพื้นที่ของตนเองว่ามีจุดเสี่ยงอะไรบ้าง เช่น โต๊ะสน๊ิกเกอร์ แหล่งมั่วสุมตามบ้านร้าง ชุมชน และห้องเช่า เป็นต้น

(ป้องกันจังหวัดปทุมธานี 24/8/2566)

โดยมีชุมชนใดชุมชนหนึ่งหากมีประชาชนให้ความร่วมมือในการปกป้องหรือดูแลทรัพย์สินของชุมชนนั้นเป็นเรื่องที่ดี ปัญหาอาชญากรรมต่างๆ คือไม่ได้มุ่งเน้นจับกุมมากกว่าแต่การป้องกันที่ดีที่สุดคือประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันทรัพย์สินและชีวิตของตนเอง นี่คือการปกครองของตำรวจ

การจับกุมเป็นเรื่องของเหตุผล ผลที่เกิดจากการป้องกันอาจจะไม่เพียงพอจึงทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมเกิดขึ้น สิ่งที่ดีที่สุดคือการป้องกัน จึงอยากได้แนวความคิดที่จัดตั้งมหาวิทยาลัยแพร่กระจายไปทั่วชุมชน แต่ต้องมีผู้รับของชุมชนนั้นๆ รวบรวมสมาชิกขึ้นมาว่าจะดำเนินการไปในรูปแบบใดในแต่ละวันแต่ละรอบ มีการประชุมวางแผนงาน จัดหน้าที่เหมือนกับมหาวิทยาลัยก็จะมีกรอบการจัดหน้าที่ ซึ่งชุมชนก็อยากให้เป็นอาสาโดยธรรมชาติที่มีแรงขับเคลื่อนจากใจเพื่อมาเป็นจิตอาสา

ถึงจะเป็นตำรวจมหาวิทยาลัย เมื่อออกตรวจพื้นที่พบเจอเพศที่อ่อนแอและเสี่ยงต่อภัยที่ใกล้ถึงตัวในวันข้างหน้า ควรจะต้องช่วยเหลือหรือไม่สามารถช่วยเหลือได้ควรต้องแจ้งตำรวจ ฉะนั้นควรช่วยเหลือและดูแลกัน แต่ถ้าไม่ช่วยเหลือกันปัญหาอาชญากรรมก็จะเกิดขึ้น

(สารวัตรป้องกันปราบปราม สภ. ปากคลองรังสิต 24/8/2566)

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตำรวจ ตำรวจอาสาหรือตำรวจชุมชน หรือทางตำรวจมหาวิทยาลัย จะทำได้แค่เรื่องการจับกุมซึ่งหน้าในความผิดอาชญากรรมพื้นฐานแต่จริงๆ แล้วในการปฏิบัติงานของอาสาจริงๆ อาจจะมีมิติอะไรต่างๆ เช่น การจัด การจราจร การถือคัลล์ เป็นต้น ซึ่งไม่มีอำนาจในการจัดการ แต่ในการป้องกันไม่ได้มีแค่เรื่องของการจับซึ่งหน้า จะมีเรื่องของ การเรียกจุดตรวจค้น จะมีงานของคณะกรรมการกระจายอำนาจ ซึ่งตอนนี้ได้มีแนวคิดไว้ว่า เมืองที่มีความพร้อมอย่างเมืองกรุงเทพมหานคร

กับพหุวิทยาในเรื่องการปกครองจัดการจราจร อาจจะกลายเป็นภารกิจของเจ้าพนักงานของท้องถิ่น อาจจะตั้งงานจราจรในส่วนนี้ออกมาเป็นของท้องถิ่น แต่เรื่องการจับกุม อาจจะยังเป็นหน้าที่ของตำรวจ นอกจากนี้ในเรื่องของการตั้งกรวย การตรวจรถ การบังคับรถ ซึ่งในอนาคตต่อไปอาจจะเป็นของท้องถิ่นก็จะเป็นมิติใหม่ๆ ในงานของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ

(อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 24/8/2566)

ตามหลักการเห็นด้วย แต่ไปเห็นในหลายๆ ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นตำรวจที่พูดเกี่ยวกับเรื่อง Auxiliary Police จริงๆ ต้องอธิบายให้ชัด และอาจจะประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ภายใต้การกำกับดูแลได้ด้วย ซึ่งตำรวจเองก็บอกว่ามีอาสาสมัครตำรวจอยู่แล้ว แต่ว่าไม่ค่อยชัดเจน แจกบัตรไประหว่างปฏิบัติหน้าที่ต้องระบุภารกิจให้ชัดเจน หลังออกจากหน้าที่จะต้องจบหน้าที่ แต่ Auxiliary Police หรืออาสาสมัครจะอยู่ตลอดเวลา ซึ่งไม่ใช่ควรต้องให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย ในส่วนของสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 ซึ่งมีความยินดีที่จะเป็นตัวเชื่อมโยงเพราะหน้าที่ของสำนักงานกิจการยุติธรรมทำหน้าที่ประสานการทำงานร่วมกัน ไม่ใช่แค่ทำหน้าที่ตำรวจอย่างเดียว แต่จะทำหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยทำหน้าที่ร่วมกัน ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องนำมาปิดฝุ่นให้มันเกิดขึ้นใหม่ก็ได้ไม่มีปัญหา”

(ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม 24/8/2566)

อาสาสมัครก็เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาโดยอย่างแรก และเป็นแนวคิดที่หลายๆ ประเทศที่ดำเนินการและทั้งที่กำลังพัฒนาให้ความสำคัญกับ แนวคิดด้านนี้ ซึ่งประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในนั้นที่จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาในด้านนี้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนเกิดความปลอดภัยมากขึ้น อาสาสมัครตำรวจหรือเจ้าพนักงานตำรวจ อาจจะต้องเริ่มต้นให้เห็นตัวประโยชน์และสิ่งที่ปฏิบัติได้จริงจากชุมชนเมือง เพราะว่าปัญหาอาชญากรรมส่วนใหญ่ มักก่อตัวเกิดขึ้นในสังคมเมืองมากกว่า

(อาจารย์ประจำโรงเรียนนายร้อยตำรวจ 24/8/66)

2. ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัคร (ที่ทำให้ชุมชนปลอดภัย)

การที่จะมีระเบียบรองรับ ก็จะมีหลายๆ หน่วยงานที่สามารถออกระเบียบได้ เช่น ตำรวจ ฝ่ายปกครองหรือท้องถิ่น พบว่า พ.ร.บ. เทศบาล มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบ

เรียบร้อย โดยเทียบเคียงว่าต่อไปคนที่ป็นอาสาสมัครได้ค่าตอบแทนมัย จะมีให้เห็น เปรียบเทียบว่าอาสาสมัครได้ค่าตอบแทนและสวัสดิการ และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ถ้าได้รับคำสั่งจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรี ก็จะสามารถจัดสรรค่าตอบแทนของท้องถิ่นออกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยวันละ 200 บาท ทำงานวันละ 8-12 ชั่วโมง ได้ไปเจอระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 ประมาณ 10 กว่าปีแล้ว ซึ่งในระเบียบตัวนี้จะบอกถึงอาสาสมัครของตำรวจบ้าน

(ป้องกันจังหวัดปทุมธานี 24/8/2566)

ในโครงการสำหรับผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจถ้าเราทำได้จริงเราควรกำหนดและมี พ.ร.บ. รองรับให้ชัดเจน และกำหนดคุณสมบัติของผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจนเพื่อจะได้มาช่วยงานเจ้าหน้าที่ตำรวจได้

(ผู้นำชุมชนตำบลหลักหกหมู่ 1 24/8/2566)

ได้มีการนำเสนอใน พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติฯ ว่ามีตำรวจผู้ช่วยและขึ้นอยู่ว่าจะมอบหมาย อำนาจหน้าที่ของตำรวจให้ตำรวจผู้ช่วยมากน้อยแค่ไหน เคยนำเสนอถึงผู้บริหารตำรวจ แต่ทางผู้บริหารตำรวจแจ้งว่ารับไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเกินไป ได้มีการส่งร่างกฎหมายให้เพื่อจะได้ช่วยสนับสนุนต่อไป ซึ่งตอนนั้นที่ได้ไปนำเสนอในกรรมาธิการ ร่าง พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติฯ หลายๆ คนก็เห็นด้วย เพียงแต่อาจจะเป็นเรื่องที่ใหม่เกินไป อาจจะต้องออกแบบระบบและพิจารณาให้ละเอียด หากเกิดมีการผลักดันไปถึงนโยบายเขาเรียกว่าตำรวจยุคใหม่จริงๆ จะทำให้วงการตำรวจก้าวหน้าขึ้น และการกระจาย การให้บริการจะนำไปสู่ประชาชนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติฯ ได้พูดถึงเรื่องการแต่งตั้งโยกย้ายอะไรก็ไมรู้ แต่ทำให้ระบบเรื่องของการแต่งตั้งเกิดการแทรกแซง อาจจะเป็นไปได้ยากขึ้นสำหรับตำรวจ ซึ่งเป็น พ.ร.บ. ที่ตอบสนองต่อตำรวจ แต่ถ้าเกิดว่าเป็น พ.ร.บ. ที่ตอบสนองต่อประชาชน ก็เป็นเรื่องของการกระจายการให้บริการ จึงอยากให้การแก้กฎหมายในส่วนต่อไปในการปฏิรูปของตำรวจจริงๆ เป็นเรื่องของการกระจายการให้บริการแก่ประชาชน

(อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 24/8/2566)

ระเบียบและกฎหมายก็มีส่วนสำคัญที่จะเป็นตัวผลักดัน ถ้ามีกฎหมายสักตัวหนึ่งที่เกี่ยวกับเรื่องของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ หรืออาสาสมัครตำรวจ หรือ Auxiliary Police กำหนดเป็นกฎหมายกลางขึ้นมาเชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้ไปแก้ระเบียบแก้กฎหมายเพื่อรองรับกับงานด้านอาสา อย่างที่ติดขัด ณ ปัจจุบันจริงๆ และเป็นปัญหาคือ ท้องถิ่น เพราะมีงบประมาณ มีทรัพยากรที่จะสนับสนุนงานของตำรวจเยอะเลย แต่ติดขัดเรื่องระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวย หรือว่าอาจจะต้องมีอะไรที่เกี่ยวกับระเบียบที่กำหนดให้ท้องถิ่นทำได้ จึงอยากให้เงินมาสนับสนุนงาน ดังนั้น ปัจจุบันไม่สามารถที่จะขอเงินตามท้องถิ่นมาช่วยได้ ส่วนใหญ่ก็จะไปขอในรูปแบบส่วนตัวของร้านค้า และขอภาคเอกชนมาช่วยสนับสนุน แต่งบประมาณของท้องถิ่นสามารถที่จะสนับสนุนงานของตำรวจได้ แต่ว่าด้วยระเบียบและข้อจำกัดทำให้ไม่สามารถที่จะเชื่อมโยงในเชิงเกี่ยวพันกันได้ ระหว่างตำรวจกับท้องถิ่น (อาจารย์ประจำโรงเรียนนายร้อยตำรวจ 24/8/2566)

กฎหมายเป็นเรื่องสำคัญ ถ้ากล่าวถึงเรื่องท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ. ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ในเรื่องการรักษาความปลอดภัย ซึ่งมีงบประมาณแต่ปล่อยงบประมาณไม่ได้และไม่รู้ว่าปล่อยกันยังไง เพราะว่ามีตัวเชื่อมมาให้ตำรวจโดยตรง ซึ่งจริงๆ แล้วมีกฎหมายตัวหนึ่งที่เป็นตัวเชื่อมจะใช้ พ.ร.บ. รักษาความปลอดภัยฯ หรือ พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติฯ ซึ่งปัจจุบันนี้ไม่เห็นใน พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติฯ จะมีสาระพิเศษ ซึ่งควรจะต้องออกมาเป็นกฎหมายสักตัวหนึ่งในเรื่องของการรักษาความปลอดภัย และเป็นการเชื่อมระหว่าง พ.ร.บ. ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) หรือเชื่อมระหว่าง พ.ร.บ. ผู้บังคับใช้กฎหมายต่างๆ ก็เชื่อมกันได้ ซึ่งตัวเงินท้องถิ่นมีเยอะ และหน้าที่จริงๆ ท้องถิ่น คือการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ชุมชน ซึ่งจะเข้าไปเรื่อง Auxiliary Police ได้ ในส่วนของนโยบายที่มีการขับเคลื่อนผลักดันให้เป็นรูปธรรมมีตัวเชื่อม พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติฯ และ พ.ร.บ. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่เล็กน้อย แต่อาจจะมียกกฎหมายที่เป็นตัวเชื่อมหรืออาจจะออกกฎหมายรับรองตัวเชื่อม ซึ่งผลงานวิจัยก็มีในเรื่องของมิติในด้านกฎหมาย

(ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม 24/8/2566)

ช่วงที่ยังไม่มีเรื่องแก้กฎหมาย พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติฯ จึงอยากให้ออกเป็นระเบียบภายในการปฏิบัติ เป็นคำสั่งตำรวจหรือประกาศแนวทาง โดยอย่างของกระทรวงมหาดไทยจะออกระเบียบในเรื่องราษฎรอาสา ชุติรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ซึ่งออกเป็นระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยชุติรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยเริ่มตั้งแต่การสมัคร คุณสมบัติ อำนาจหน้าที่ และขอบเขตอำนาจหน้าที่ รวมถึงการกำหนดเครื่องแต่งกายบัตรประจำตัว

(ป้องกันจังหวัดปทุมธานี 24/8/2566)

ถ้าเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานในเรื่องการแต่งตัวตามระเบียบที่กำหนดก็จะทำให้ผลกระทบมันลดลงได้”

(สารวัตรป้องกันปราบปราม สภ.ปากคลองรังสิต 24/8/2566)

3. การฝึกอบรม

โดยที่ผ่านมามหาวิทยาลัยรังสิตได้มีการอบรมโครงการตาสับปะรด ซึ่งเป็นโครงการที่ดีมากๆ ทั้ง เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยรังสิต อาสาต่างๆ กลุ่มผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้าง สมาชิกในหมู่บ้านทั้งหมดได้เข้ามาอบรมในโครงการดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดหลายอย่างเกี่ยวกับการอบรม เช่น การแจ้งเหตุต้องแจ้งอะไร การทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างไร ถ้าอยากให้เป็นต้นแบบที่ดีควรจัดซ้อมแผนสักรอบ ซึ่งมหาวิทยาลัยรังสิตยังไม่เคยมีการซ้อมแผนใหญ่ใช้หรือไม่ เพราะว่าในมหาวิทยาลัยมีตึกอาคารสูงแต่ไม่เคยมีการซ้อมแผนจริงๆ เมื่อหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาสนับสนุนช่วยเหลือจะไม่รู้ว่าต้องทำอะไร แต่มหาวิทยาลัยก็มีทีมงานของมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว ถ้าสามารถมาสนับสนุนกันได้จะรู้ว่าหน้าที่คืออะไร

(ที่ปรึกษาศูนย์กู้ภัยเมืองเอก 24/8/2566)

การฝึกอบรม อาจจะมีการพัฒนาต่อยอดจาก พ.ร.บ. รักษาความปลอดภัยที่เคยเรียนมาแล้ว อาจจะใช้หน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมาย โดยทำร่วมกับ พ.ร.บ. รักษาความปลอดภัยได้

(ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม 24/8/2566)

การใช้อาสาสมัครตำรวจ หรือผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ สิ่งที่ต้องพัฒนาคือตัวผู้ปฏิบัติ จำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาให้เห็นภาพว่าทำได้จริงแค่ไหน เพราะต่างจังหวัดในพื้นที่

นอกเมืองปัญหาอาชญากรรมไม่ได้รุนแรง และการปฏิบัติงานและความสัมพันธ์ของคนในชุมชนค่อนข้างดี แต่ว่าในเมืองจะเป็นลักษณะอีกรูปแบบหนึ่งในเรื่องของความร่วมมือส่วนชุมชน ประชาชนก็เหมือนอาสาสมัครที่รับมาอยู่ตามสถานีตำรวจต่างๆ ประมาณ 10-20 คน มาเข้าอบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลืองานตำรวจ ซึ่งอีกส่วนหนึ่งก็อาจจะเพิ่มจำนวนได้ คือทำอย่างไรก็ได้ให้ประชาชนที่เป็นคนธรรมดา ได้มีโอกาสเข้ามาช่วยงานปฏิบัติในลักษณะกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับตำรวจ และในส่วนของภาครัฐ ท้องถิ่นที่ทำงานในพื้นที่เดียวกัน อย่างที่ทางท่านกัญญ์เมืองเอกได้เสนอเรื่องของการซ่อมแผนการปฏิบัติการร่วมกัน โดยหน่วยงานต่างๆ รับบทบาทหน้าที่ของตนเองแล้วว่าต้องทำอะไร เทศกิจหรือเจ้าหน้าที่ที่ทำงานกระจายตัวในพื้นที่เมื่อมีเหตุจะต้องทำอะไรบ้าง และอีกส่วนหนึ่งที่จะต้องไปดูว่าในแต่ละพื้นที่มีภาคส่วนไหนที่สามารถทำงานร่วมกัน ดังนั้นจะทำให้เรื่องของอาสาสมัครตำรวจสามารถที่จะมีความเป็นไปได้

(อาจารย์ประจำโรงเรียนนายร้อยตำรวจ 24/8/2566)

ได้นำความรู้จากที่ได้รับการฝึกอบรมมาใช้ในการปฏิบัติตามที่ได้อบรมกันมา แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ทางแยก ทางตัดต่างๆ เช่น บริเวณสี่แยกขุนวายบางที่ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ซึ่งในตอนเช้าจะมีการโบกรถอยู่ทุกวัน ดังนั้นในการที่ปฏิบัติทุกวันนี้ ทำด้วยจิตอาสาและความสมัครใจอยู่แล้ว

(หัวหน้างานจราจร 24/8/2566)

อาสาจราจรจะมีการจัดอบรมในวันที่ 25 สิงหาคม 2566 และจะมีการออกบัตรเป็นเหมือนผู้ช่วยเจ้าพนักงาน เป็นอาสาโดยมีอำนาจหน้าที่ตามขอบเขตที่กำหนดทาง สก.ปากคลองรังสิตมีส่วนร่วมในการอบรมทุกปี เพื่อต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ในการดูแลทรัพย์สินและความปลอดภัยของชุมชนนั้นๆ ไม่ว่าจะด้านป้องกันทรัพย์สิน ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการจราจร

(สารวัตรป้องกันและปราบปราม สก.ปากคลองรังสิต 24/8/2566)

การปรากฏกายเป็นส่วนหนึ่งเพื่อช่วยลดโอกาสการเกิดปัญหาอาชญากรรม ซึ่งก็ได้อบรมในเรื่องการปรากฏกายและนำมาปรับใช้ในการทำงานได้ ฉะนั้นการปรากฏกายเป็นวิธีการที่ตัวอย่างหนึ่ง

(รองผู้อำนวยการสำนักงานตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิต ฝ่ายปฏิบัติการ 24/8/2566)

4. การมีส่วนร่วมกับชุมชน

จากประสบการณ์ทำงานอาสาต่างๆ ส่วนใหญ่จะทำธุรกิจส่วนตัว รับจ้างทั่วไป ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้าง จะเข้ามามีส่วนร่วมเนื่องจากมีเวลาทำได้ทั้งกลางวัน กลางคืนสามารถร่วมทำงานได้ แต่ถ้าเราไปคัดเลือกคนที่ทำงานประจำมักไม่ค่อยมี เวลาหรือเสียสละมาทำงานร่วมกับชุมชน ควรต้องมอบหมายบาทบาทและภารกิจให้ ชัดเจน และมีกิจกรรมในการพบปะเครือข่าย รวมถึงการมีผลงาน เช่น เจอเหตุการณ์ ซึ่งให้นำไปสู่การจับกุมผู้ต้องหาได้ ขอยกตัวอย่าง อำเภอสามโคกเจอคนร้ายลักตัด สายไฟที่เป็นปัญหาใหญ่ของจังหวัดปทุมธานีมาก พบเจอและจับกุมได้ จึงทำใบ ประกาศนียบัตรโดยผู้ว่าราชการจังหวัดมอบให้ที่ประชุม ในเรื่องของการทำงานนอก มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะ นอกจากมีการประชุมประชาคม มีการซ้อมแผนทำ ความเข้าใจกับชุมชน ยกตัวอย่าง เขตนครรังสิตเมื่อถึงเวลาปฏิบัติหน้าที่ก็จะมี อาสาสมัครนำกรวยไปตั้งเส้นทางจุดเฉพาะในช่วงเวลาเร่งด่วนทำอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะเป็นผู้ช่วยเหลือตำรวจได้อย่างดี

(ป้องกันจังหวัดปทุมธานี 24/8/2566)

โครงการชุมชนปลอดภัยประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทย เป็นงานที่ใหญ่ถ้าทำได้จริงก็จะเป็นประโยชน์กับชุมชนอย่างสูง เพราะว่าปฏิบัติหน้าที่อยู่ ในชุมชนตำบลหลักหกเกี่ยวข้องกับหลายหน้าที่ เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ประธานเครือข่ายของหมู่บ้านตำบลหลัก หก ประธานหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลหลักหก และประธานโครงการชุมชนยั่งยืนแก้ปัญหา ยาเสพติดแบบครบวงจรหมู่ที่ 1 ภายใต้สังกัดของท่าน พ.ต.ต.พงษ์พัฒน์ สีหนาม เป็นผู้ดูแลหมู่ที่ 1 ถ้ามีผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกพื้นที่ในประเทศไทย สมมติ สภ.ปากคลองรังสิตมีหลายตำบลที่ต้องดูแล และหากทุกตำบลมีผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ ตำรวจก็สามารถเข้าไปช่วยเหลือ ดูแลป้องกันได้ ประสานตำรวจได้เร็ว และต้องแยกแยะ ได้ด้วยว่าตำรวจต้องมาเลยทันทีเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือเหตุการณ์นี้ไม่ต้องมารอได้ จะเป็นการวิเคราะห้เบื้องต้นได้ด้วย ดังนั้นมหาวิทยาลัยรังสิตดำเนินการตรงนี้ได้ จะเป็นแบบอย่างที่ดีและแก้ไขปัญหาในประเทศไทยได้เยอะมาก ได้ทำงานอาสาหลายรูปแบบ ซึ่งมองว่าถ้าเกิดมีโครงการผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจขึ้นมาจริงๆ ชุมชนมีความพร้อม เพราะทุกคนน่าจะมีความภูมิใจที่ได้ทำหน้าที่อาสา

(ผู้นำชุมชนตำบลหลักหกหมู่ 1 24/8/2566)

กู้ภัยเมืองเอก จะมีน้องๆ จิตอาสาที่มาทำเกี่ยวกับเรื่องอาสาจราจรและด้านความปลอดภัยในพื้นที่อยู่แล้ว ปัญหาที่เจอคนภายนอกไม่เท่าไรเพราะเขารู้และเห็นว่าเป็นกู้ภัย และตำรวจมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ

(ผู้อำนวยการศูนย์กู้ภัยเมืองเอก 24/8/2566)

ในส่วนทางเทศกิจจะช่วยเหลือชุมชน โดยการติดตั้งตู้เขียวเหมือนกับตู้สายตรวจของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่เป็นตู้แดงเพื่อช่วยตรวจสอบในชุมชนได้

(เจ้าหน้าที่เทศกิจตำบลหลักหก 24/8/2566)

ถ้าอยากให้ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจกลับมาเป็นระบบ จะต้องวางระบบให้ดี ถ้าอยากทำงานร่วมกับชุมชน ซึ่งในชุมชนมีใครบ้าง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ปกครอง เทศบาล เจ้าหน้าที่ดับเพลิง อาสาสมัคร โดยมีหลายส่วนในการทำงาน กรณีเข้าในพื้นที่เกิดเหตุ ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยรู้ว่าใครทำหน้าที่อะไร

(ที่ปรึกษาศูนย์กู้ภัยเมืองเอก 24/8/2566)

การมีส่วนร่วมประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีอย่างมาก เพราะว่าประชาชนที่มีพื้นที่ก็สามารถทราบว่าพื้นที่ไหนปลอดภัยและไม่ปลอดภัย จึงจะไม่ตกเป็นเหยื่อ และให้ผู้บังคับใช้กฎหมายสามารถที่จะดำเนินวางแผนในการดำเนินการได้

(ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม 24/8/2566)

การนำบางส่วนที่เกี่ยวข้องในชุมชนมามีส่วนร่วมกับการตำรวจ ถ้าเป็นในตัวเมืองอาจจะต้องมาวิเคราะห์ว่าจะมีภาคส่วนไหนที่สามารถเข้ามาร่วมช่วยเหลือตำรวจได้บ้าง ยกตัวอย่างเช่น อาจจะแบ่งเป็นภาคประชาชน ภาคเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น ซึ่งใน 3 ภาคส่วนนี้ต้องไปดูว่าในแต่ละพื้นที่ชุมชนในตัวเมือง ภาคเอกชนไหนที่เป็นจุดแข็งในพื้นที่นั้นๆ ในเมืองปทุมธานีจะเป็นมหาวิทยาลัยรังสิตที่มีศักยภาพมีความสามารถที่จะให้ความช่วยเหลือได้ อย่างเช่น การตั้งตำบลอะไรขึ้นมาซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถจะมาช่วยในเรื่องของการปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ได้นอกจากนั้นในหมู่บ้านจัดสรรที่เป็นหมู่บ้านใหญ่ๆ ก็จะมีชุดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.) ผู้บริหารการจัดการ และกรรมการหมู่บ้าน โดยอาจจะต้องไปวิเคราะห์ว่าในแต่ละพื้นที่จะมีภาคเอกชนส่วนไหนบ้างที่จะมาร่วมกับตำรวจได้บ้าง และจะมอบหมายให้ทำอะไร กำหนดหน้าที่ให้ทำอะไร ส่วนชุมชน ประชาชนก็เหมือน

อาสาสมัครที่รับมาอยู่ตามสถานีตำรวจต่างๆ ประมาณ 10-20 คน มาเข้าอบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลืองานตำรวจ

(อาจารย์ประจำโรงเรียนนายร้อยตำรวจ 24/8/2566)

รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องงานจราจร จะปฏิบัติหน้าที่อยู่ทางเข้าด้านหน้ามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ดูแลจราจรและประชาสัมพันธ์แจ้งรถที่สัญจรไปมา และมีตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิต (พลธง) ใส่เสื้อกั๊กเขียวสะท้อนแสงปฏิบัติหน้าที่ 1 นาย ถือธงสีแดงอำนวยความสะดวกให้คนข้ามทางม้าลาย โดยในช่วงเช้าจะมอบหมายให้ตำรวจมหาวิทยาลัยเพิ่มจุดเพื่อระบายรถของทางมหาวิทยาลัยรังสิต และจะให้ ตร.ม.ที่ใส่เสื้อกั๊กเขียวสะท้อนแสง 2 นาย ให้อยู่ด้านทางออกพระศรีฯ เพื่อระบายรถและให้นักศึกษาเดินข้ามถนนทางม้าลาย ส่วนทางเข้าพระศรีฯ จะมีกระผมกับ ตร.ม. พลธง เพื่อระบายรถไม่ให้ติดทั้งช่วงเช้าและช่วงเย็น จะปฏิบัติหน้าที่ประจำทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ในเวลาทำการของมหาวิทยาลัย เพื่อช่วยระบายรถให้ไหลคล่องตัว

(หัวหน้างานจราจร 24/8/2566)

การจราจรมีปัญหาหลังจากเทศบาลตำบลหลักหกขอพื้นที่คืนข้างอาคาร 2 ถึงอาคาร 4 ปรากฏว่ามีรถนักศึกษา หรือรถร้านค้าเข้ามาจอด อาจจะต้องพึ่งทาง สภ.ปากคลองรังสิตเพื่อเขียนใบสั่งที่มาจอดข้างอาคารดังกล่าว เพราะมาจอดก็เกิดการร้องเรียนและเกิดปัญหาในช่วงเย็นทำให้รถติด รถเลี้ยวเข้า-ออกชวยไม่ได้ รถไม่สามารถสวนทางกันได้ จึงส่งผลทำให้เกิดปัญหารถติด และปัญหาบริเวณทางข้ามม้าลาย ผู้ขับขี่มักขับขี่มาด้วยความเร็วและชอบเร่งรถเมื่อถึงทางม้าลาย

(หัวหน้างานจราจรและประชาสัมพันธ์ 24/8/2566)

ได้รับผิดชอบ ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ 2 ประเด็นคือ งานจราจร และงานรักษาความปลอดภัยรอบรอบมหาวิทยาลัย ประเด็นที่ 1 คือ งานจราจร จะกำกับ ดูแลการจราจรโดยเน้นตรงบริเวณสี่แยกขุนวาย และประเด็นที่ 2 คือ งานรักษาความปลอดภัยรอบรอบมหาวิทยาลัยกรณีเกิดอุบัติเหตุต่างๆ ทั้งภายในมหาวิทยาลัยและชุมชนโดยรอบ ซึ่งจะเข้าไปช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกการจราจร นอกจากนี้ ได้มีการออกตรวจหลายๆ จุดตามจุดอันตราย และจุดเสี่ยง และช่วงดี ๆ โดยตระเวนออกตรวจจนในมหาวิทยาลัยหนึ่งรอบ เพื่อตรวจตราดูแลนักศึกษา จากนั้นออกตระเวนตรวจบริเวณรอบๆ มหาวิทยาลัยตามหอพักต่างๆ นักศึกษาเยอะมาก จึงให้ความสำคัญกับนักศึกษา ซึ่งในการออกตรวจ

มักพบนักศึกษาจากสถาบันข้างเคียงช่วงดึกๆ ทาง ตร.ม. สายตรวจจะออกตรวจประมาณตี 1-2 แต่ในการออกตรวจจะตระเวนตรวจเวลาไม่ซ้ำกัน ส่วนมากในระหว่างออกตรวจจะพบนักศึกษาผู้หญิงมีนมมา และแต่งตัวล่อแหลมเดินอยู่คนเดียว ซึ่งดูแล้วไม่ปลอดภัยอาจจะตกเป็นเหยื่อของผู้ที่ไม่หวังดี แต่ก็ได้รับการฝึกอบรมจึงทำให้รู้ว่าใครมีพฤติกรรมที่ไม่ประสงค์ดี และสังเกตอยู่ห่างๆจนกว่านักศึกษาดังกล่าวจะพ้นตัวหรือเดินทางต่อไปได้

(หัวหน้าสายตรวจ 24/8/2566)

ปัจจุบันที่มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่าตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิตมีปัญหาเรื่องการวางกรวยถ้าไม่มีตำรวจอยู่ประชาชนก็จะกล่าวว่กับผู้ปฏิบัติ กรณีเกิดปัญหาอย่างนี้ควรจะต้องมีตำรวจสัก 1 นาย เพื่อมาคอยสั่งการและควบคุมดูแลผู้ปฏิบัติ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสบายใจ ถ้าเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในระดับที่ควบคุมควรจะเป็นระดับ สวป. หรือสารวัตรในการควบคุมมวลชนเรื่องผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งถ้าผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจได้ทำงานภายใต้คำสั่งของท่านสารวัตร จะมีแรงกระตุ้นออกมาทำงานและช่วยเหลืองานต่างๆ

(สารวัตรป้องกันปราบปราม สภ.ปากคลองรังสิต 24/8/2566)

เป็นนโยบายที่ดีว่าจะมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจบ้านและพร้อมรวบรวมกำลังช่วยเหลือร่วมกับชุมชน ซึ่งอยากเห็นภาพที่มีศูนย์ภูภัยเมืองเอก และตอนนี้มีสมาชิกใหม่คือ วัยรุ่นทำดีหลักหก และศูนย์หลักหกมีศักยภาพในการออกตรวจ อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งๆ ละ 2 ชั่วโมง โดยอาจจะกระจายกำลังด้วยการปรากฏกาย โครงการตาสับปะรดหรือโครงการอบรมตำรวจบ้านก็ดี โดยในส่วนโครงการตาสับปะรดนั้นจะได้ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์รับจ้างหลายๆ วินมาเป็นหูเป็นตาหากพบเหตุอะไรก็แจ้งเข้ามาเรื่อยๆแล้วเป็นโครงการที่ดี ถ้าเป็นไปได้อยากออกตรวจร่วมกันในพื้นที่หมู่บ้านเมืองเอก โดยให้ผู้ปกครอง และนักศึกษาได้เห็นว่ามีการบูรณาการร่วมกัน ซึ่งเป็นเหมือนกับกองกำลังที่คอยดูแล

(รองผู้อำนวยการสำนักงานตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิต

ฝ่ายปฏิบัติการ 24/8/2566)

โครงการชุมชนปลอดภัยกับการประยุกต์ใช้แนวคิดของผู้ช่วยเจ้าพนักงาน ซึ่งเป็นโครงการที่ดี ถ้ามีการนำแนวความคิดทางทีมผู้วิจัยได้มาร่วมกับชุมชน และปฏิบัติการอย่างจริงจัง โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ เช่น กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) กล้อง Body Camera ติดตามตัว หรือกล้องจากโดรน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับเรื่องความปลอดภัย โดยทำคู่ไปกับชุมชน เจ้าหน้าที่ตำรวจ เทศบาลตำบลหลักหก ซึ่งถ้าทำอย่างจริงจังพร้อมสนับสนุนและทางหน่วยงานสำนักงานตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิตร่วมสนับสนุนอยู่แล้ว การป้องกันอาชญากรรมในชุมชนก็จะลดลงและเบาบางได้มากยิ่งขึ้น

(รองผู้อำนวยการสำนักงานตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิต

ฝ่ายบริหารและนวัตกรรม 24/8/2566)

อยากให้มีโครงการแบบเปิดรับชาวบ้านหรือผู้ที่สนใจในการเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน โดยเริ่มจากในชุมชนเล็กๆ ก่อน คือชุมชนหมู่ 1- 5 ในตำบลหลักหก เพื่อหาคนที่ตั้งใจอยากจะเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ และให้มีการเปิดอบรมทักษะในการเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ เพราะเวลาที่ออกไปเจอเหตุจริงๆ จะได้ว่ามีหน้าที่ในการปฏิบัติในที่เกิดเหตุได้อย่างไร และเมื่อได้ไปรับการอบรมแล้ว กรณีที่ไปช่วยเหลือเหตุต่างๆ ควรต้องมีบัตรพนักงานหรือบัตรอื่นๆ ที่สามารถแสดงตนให้เห็นว่า ได้ผ่านรับการอบรมมาแล้ว

(ผู้นำชุมชนวัยรุ่นทำดีหลักหก 24/8/2566)

5. ข้อเสนอแนะ

สิ่งหนึ่งที่จะสนับสนุนได้เกี่ยวกับอุปกรณ์และความปลอดภัย เช่น ไฟฉาย กระบอง กุญแจมือ เสือเกราะ เป็นต้น ควรสนับสนุนอุปกรณ์เพราะว่าคนที่มาเป็นอาสาได้เสียสละเวลา ชีวิต และร่างกายเข้ามาช่วยเหลือสังคม หน่วยงานที่ดูแลจัดตั้งก็ควรต้องสนับสนุนด้วย รวมทั้งพื้นฐานในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน ควรจะป้องกันดูแลให้ดีที่สุด

(ป้องกันจังหวัดปทุมธานี 24/8/2566)

อยากให้แต่ละชุมชนจะต้องทำงานร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ได้เพราะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยถ้าทำเกินกว่าเหตุอาจจะเกิดผลกระทบกลับมาหาตนเอง สิ่งไหนที่ทำได้ สิ่งไหนที่ทำได้ไม่ควรจะยึดเกี่ยวกันไว้ระหว่างตำรวจกับชุมชนจะทั้งกันไม่ได้ เพราะว่ากฎหมายบังคับใช้อยู่ ในส่วนของจรรยาบรรณอยากให้มีระเบียบชัดเจนที่เป็นรูปแบบ ถ้าใครเข้ามาในเขตชุมชนจะต้องรู้ว่านี่คืออาสาสมัครของ สภ.ปากคลองรังสิต

(สารวัตรป้องกันปราบปราม สภ.ปากคลองรังสิต 24/8/2566)

ในส่วนเรื่องอาสาศัมครที่จะให้ชุมชนปลอดภัยโดยใช้แนวคิดของผู้ช่วยเจ้าพนักงานเกี่ยวกับทรัพยากรหน่วยงานภาครัฐ และผู้บังคับใช้กฎหมายมีจำนวนไม่เพียงพอ แต่ว่าการทำให้เป็นเรื่องเป็นราวและมีกฎหมายที่เฉพาะ มีการกำหนดระเบียบต่างๆ สามารถพัฒนาได้

(ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม 24/8/2566)

ถ้ามีกฎหมายสักตัวหนึ่งที่จะเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ ซึ่งจะทำให้ทุกอย่างเดินไปด้วยกัน และสามารถที่จะปรับเปลี่ยนอะไรได้ ถ้าเป็นไปได้ พ.ต.ท.ดร.พงษ์ธร ธัญญสิริ มีร่างกฎหมายสักตัวหนึ่งและเปิดทางให้แต่ละหน่วยปรับตัวเข้าหากัน ปรับระเบียบแก้ไขสิ่งที่ติดขัด โดยจะเป็นตัวอย่างที่เคยไปพบเรื่องการทำวิจัยจราจร จะเชื่อมโยงกับท้องถิ่น ซึ่งบางอย่างท้องถิ่นพร้อมที่จะสนับสนุน แต่ว่าด้วยระเบียบที่ติดขัดจึงไม่สามารถที่จะให้ได้จะต้องไปขอในรูปแบบอื่นอีกซึ่งไม่ตรงปลายปัญหา ถ้าเป็นไปได้ควรต้องมีกฎหมาย

(อาจารย์ประจำโรงเรียนนายร้อยตำรวจ 24/8/2566)

ก่อนผู้ขับจะถึงทางม้าลาย จะขอรบกวนทางเทศบาลตำบลหลักหกว่า จะทำอะไรให้ผู้ขับชะลอความเร็วเนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีทางม้าลาย และขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ยืนโบกรถผู้ขับก็ยังไม่ชะลอความเร็วบางครั้งเกือบจะชนเจ้าหน้าที่เนื่องจากไม่ยอมปฏิบัติตามกฎจราจรบริเวณทางม้าลาย นอกจากนี้ บางครั้งใช้โทรโข่งประกาศแจ้งว่า บริเวณนี้มีทางม้าลายแต่ผู้ขับก็ยังไม่ปฏิบัติตาม

(หัวหน้างานจราจรและประชาสัมพันธ์ 24/8/2566)

บัตรผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งอาสากู้ภัยที่สมัครกันมา คือก่อนจะได้บัตรอาสาจะต้องไปปฏิบัติเก็บชั่วโมงกรณีศึกษาจนถึงจะให้บัตรอาสาได้ และต้องแสดงตัวตนว่าคุณอยากเป็นอาสาจริงๆ และค่อยพิจารณาให้บัตรอาสา เพราะฉะนั้นจึงอยากเสนอว่า ถ้าใครอยากเป็นอาสา อยากทำงาน และอยากมีบัตรจะต้องไปเก็บชั่วโมงกรณีศึกษาตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนดก่อน โครงการตาสับปรดจะอยากเสนอว่า เมื่อ 10 ปีที่แล้วกู้ภัยเมืองเอกพยายามรณรงค์เรื่องโครงการตาสับปรดเหมือนกัน โดยเมื่อก่อนเราใช้วิทยุสื่อสารแบบเครื่องแดง แต่ปัจจุบันนี้จะมีระบบ Zello จึงขอนำเรียนว่า จะเป็นไปได้ไหมที่ทางมหาวิทยาลัยรังสิต จะพิจารณาวิทยุสื่อสารโดยตั้งระบบ Zello ขึ้นมา เพื่อให้นักศึกษาหรือคนในพื้นที่ได้แจ้งข่าวได้มากกว่า และไม่ต้องไปซื้อวิทยุสื่อสารในราคาพัน

กว่าบาทซึ่งสามารถใช้โทรศัพท์ได้เลย ถ้าย้ายเด็กนักศึกษาที่เข้ามาศึกษา โดยให้มาอยู่
ทะเบียนบ้านกลางของมหาวิทยาลัยได้ จำนวนตำรวจที่จะมาสนับสนุนจะเพิ่มขึ้นตาม
จำนวนประชากรแฝงที่เข้ามาเป็นประชากร ถ้านักศึกษาเข้ามาอยู่ในทะเบียนบ้านกลางก็
จะเพิ่มตามกฎหมายอยู่แล้ว ซึ่งอาจจะเป็นตัวช่วยได้เยอะ อยากให้นำไปพิจารณาว่า
จะรณรงค์กันอย่างไรให้นักศึกษาที่เข้ามาเรียนตั้งแต่ปี 1-4 เข้ามาเป็นประชากร ที่อยู่ใน
ตำบลหลักหก และปัญหาเรื่องสาธารณูปโภคต่างๆ ก็จะได้มีการแก้ไขด้วยงบประมาณ
ที่คนเข้ามาอยู่จริง

(ผู้อำนวยการศูนย์กู้ภัยเมืองเอก 24/8/2566)

การออกตรวจกันหลายคนเป็นการสนับสนุนที่ดี อยากให้มีการออกตรวจร่วมกับตำรวจ
ในเวลากลางคืน เพราะว่าตำรวจติดภารกิจจึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเหลือน้อย
บางสัปดาห์ก็จะไปปฏิบัติภารกิจประมาณ 10 กว่าคน ดังนั้นจึงจะขอประสานว่าอาจจะ
ออกตรวจร่วมกันบ้าง ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เหลือกำลัง บางที่ทั้งโรงพักเหลือเจ้าหน้าที่
ตำรวจ 3 นาย

(ผู้บังคับหมู่งานป้องกันปราบปราม สภ.ปากคลองรังสิต 24/8/2566)

อำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ อยากให้เขียนให้ชัดเจนว่า ตัวผู้ช่วยสามารถ
ทำอะไรได้บ้าง อยากให้มีกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน และก็มีคนพร้อมที่
สามารถสนับสนุนได้

(ที่ปรึกษาศูนย์กู้ภัยเมืองเอก 24/8/2566)

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องชุมชนปลอดภัยกับการประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทย เปรียบเทียบประเทศสหราชอาณาจักรได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร 2) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร 3) เพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการความปลอดภัยในประเทศไทย

การศึกษาวิจัยดังกล่าว มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ณ ประเทศสหราชอาณาจักร (United Kingdom) ได้มีการเก็บข้อมูลใน 3 พื้นที่ ได้แก่ เกาะเจอร์ซี (Jersey) เมืองดันดี (Dundee) และที่เมืองครัมเบีย (Cumbria) และมีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเทศไทย เช่น ผู้บริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้บริหารของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 ผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย นักวิชาการ ภาคประชาสังคม ผู้นำชุมชน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหลักหก ผู้นำชุมชน และตัวแทนในชุมชน เป็นต้น จากนั้น จัดสนทนากลุ่มในประเทศไทยจำนวน 1 ครั้ง โดยการเชิญผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้กำหนดมีการสรุปประเด็นในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 สภาพปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร

5.1.1) นโยบายเกี่ยวกับการดูแลชุมชนให้ปลอดภัย

นโยบายการดูแลความปลอดภัยของชุมชนในปัจจุบันยังไม่ค่อยชัดเจนเท่าที่ควร กล่าวคือรัฐยังคงใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นหลักซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละสถานีตำรวจส่วนใหญ่ก็มักมีสัดส่วนไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรในพื้นที่ เช่น ในพื้นที่ชุมชนหลักหก อ.เมือง จ.ปทุมธานีซึ่งเป็นพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยรังสิตตั้งอยู่มีนักศึกษาและประชากรรวมประมาณ 40,000-50,000 คน แต่มีเจ้าหน้าที่สายตรวจที่รับผิดชอบดูแลเพียง 2 คน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดูแลความปลอดภัยของชุมชน ถึงแม้ในพื้นที่ดังกล่าว ได้มีการจัดตั้งโครงการนำร่องคือ

ตำรวจมหาวิทยาลัยรังสิตซึ่งทำหน้าที่ในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจแต่ยังคงต้องทำงานโดยอ้างอิงระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 ซึ่งระเบียบฯ ดังกล่าว ก็มีการประกาศใช้มาเป็นระยะเวลามากกว่า 15 ปีแล้ว

นอกจากนี้ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2565 มาตรา 7 ได้มีการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่สถานีตำรวจเพื่อใช้ในการดูแลรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยในชุมชนโดยไม่ต้องนำส่งคลัง ดังที่ได้กำหนดไว้

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดระบบการบริหาร การปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัยของประชาชนให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน โดยต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายงบประมาณ และอาสาสมัคร ตลอดจนการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานตำรวจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช. กำหนด

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่สถานีตำรวจใด ให้ใช้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจและกิจการในสถานีนางนั้น โดยไม่ต้องนำส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน

(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2566:4)

ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติฯ ฉบับดังกล่าว มีเจตนารมณ์ต้องการให้อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัยของประชาชนให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน แต่กระนั้นก็ตาม ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช. กำหนดซึ่งปัจจุบันยังมิได้มีการออกระเบียบเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายฉบับดังกล่าว

นอกจากนี้ หาก ก.ต.ช. มีการออกระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครก็จะเป็นไปในลักษณะแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ แต่คงมิได้ให้อำนาจอาสาสมัครที่จะมีอำนาจ หน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดในชุมชนต่างๆ ที่ผู้พักอาศัยในชุมชนส่วนใหญ่หวาดกลัวภัยอาชญากรรมอยู่ในระดับสูง และมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อพักอาศัยอยู่ในชุมชนเช่นการพักอาศัยในชุมชนเมืองเอก (กฤษณพงศ์ พุทธะกุล และจอมเดช ตรีเมฆ, 2558)

ถึงแม้จะมีการผลักดันในระดับนโยบายเพื่อให้มีการรกร่างกฎหมายเกี่ยวกับผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจเป็นการเฉพาะ แต่ดูเหมือนว่าอาจต้องทำความเข้าใจในระดับผู้กำหนดนโยบายให้เห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการดูแลความปลอดภัยโดยผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้กล่าวไว้

“ได้มีการนำเสนอใน พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติฯ ว่ามีตำรวจผู้ช่วย และขึ้นอยู่กับว่าจะมอบหมายอำนาจหน้าที่ของตำรวจให้ตำรวจผู้ช่วยมากน้อยแค่ไหน เคยนำเสนอถึงผู้บริหารตำรวจแต่ทางผู้บริหารตำรวจแจ้งว่ารับไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเกินไป”

(อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 24/8/2566)

นโยบายการดูแลความปลอดภัยในชุมชนของประเทศไทย มาจากแนวคิดการจัดองค์การแบบระบบราชการ (Bureaucracy Management) โดยมีหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบหลัก เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งถือว่าเป็นสถาบันทางสังคม (Social institute) ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญในการปกป้อง ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน สังคม แต่อย่างไรก็ตาม นโยบายการดูแลความปลอดภัยของชุมชนดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนโดยให้ความสำคัญกับสมาชิกชุมชนมากกว่าการสั่งการจากส่วนกลางแต่เพียงอย่างเดียว จำเป็นต้องนำแนวคิดรูปแบบการบริหารงานภาครัฐแบบใหม่ที่มีความยืดหยุ่นและทันสมัย สามารถแก้ปัญหาการปกครองและปัญหาสังคมที่มีความซับซ้อน และผันผวนมากขึ้น ซึ่งไม่สามารถการแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีการของรูปแบบระบบราชการที่มีมาแต่เดิม

ในขณะที่ประเทศสหราชอาณาจักรได้กำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในระดับชุมชน กล่าวคือ เน้นการแก้ไขปัญหาในชุมชนมากกว่าการมุ่งเน้นต่อสู้กับอาชญากร หรือที่มักคุ้นเคยกับการใช้คำว่า “Soft policing” โดยการใช้แนวคิดที่มุ่งเน้นการปรากฏกายของเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ตรวจตรา ดูแลความปลอดภัยภายในชุมชนร่วมกับสมาชิกในชุมชนโดยกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษ เป็นเทคนิคที่ให้พลเรือนเข้าร่วมทำงานกับตำรวจ เป็นการลดช่องว่างระหว่างตำรวจกับประชาชน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่เหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการตรวจตรา ดูแลความปลอดภัยภายในชุมชน ย่านธุรกิจ และพื้นที่ที่สำคัญ โดยเน้นการปรากฏกายของเจ้าหน้าที่ที่สามารถมองเห็นได้ง่าย เข้าถึงได้ และมีความคุ้นเคยกับชุมชน การปรากฏกายของเจ้าหน้าที่ในการตรวจตราในที่สาธารณะซึ่งมีลักษณะที่เห็นเด่นชัดดังกล่าว สามารถช่วยลดการเกิดอาชญากรรมโดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดอาชญากรรมสูง (Sherman and Eck, 2002; Tuffin, Morris and Poole, 2006)

หากพิจารณาถึงนโยบายการดูแลความปลอดภัยของชุมชนที่เกาะเจอร์ซีย์ซึ่งเป็นดินแดนปกครองตนเองตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 13 ภายใต้อธิปไตยของประเทศสหราชอาณาจักร (Crown Dependency) แต่ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของประเทศสหราชอาณาจักร (Miles, 2007) มีการนำแนวคิดระบบตำรวจกิตติมศักดิ์ (Honorary Police system) หรือระบบตำรวจอาสาสมัครมาใช้ซึ่งมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานมากกว่า 800 ปี ถือได้ว่ายาวนานที่สุดในยุโรป ดังที่ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้กล่าวไว้

.... เกาะเจอร์ซีย์ มีนโยบายการดูแลความปลอดภัยที่ค่อนข้างจะแปลกประหลาดจากที่อื่น เรามี 13 เขตพื้นที่ที่แต่ละพื้นที่จะดูแลความปลอดภัยของตนเอง เป็นรูปแบบที่ย้อนกลับไปตั้งแต่เมื่อประมาณ 800 ปีก่อน ในช่วงที่อยู่ภายใต้การปกครองของประเทศฝรั่งเศส... ถือได้ว่าเก่าแก่ที่สุดในยุโรป...

(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เกาะเจอร์ซีย์ 24/2/2566)

อันที่จริงแล้ว เกาะเจอร์ซีย์มี 12 เขตพื้นที่ที่แบ่งเป็นแบบเขตศาสนา (Parish) สมาชิกจะถูกคัดเลือกและทำงานแบบอาสาสมัคร (Honorary Police, 2022) หรือเปรียบเทียบกับผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยที่มักจะเรียกว่า “ตำรวจอาสา” แต่เนื่องจากบุคคลที่ทำหน้าที่ดังกล่าวที่เจอร์ซีย์จะแต่งเครื่องแบบเหมือนกันกับตำรวจ มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยภายในชุมชน คุณภาพชีวิต การทำงานร่วมกันของคนในชุมชน ด้วยลักษณะดังกล่าว จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นตัวอย่างที่มีลักษณะเด่นระหว่างระบบงานตำรวจอย่างไม่เป็นทางการซึ่งถูกผสมผสานเชื่อมโยงกับโลกยุคปัจจุบัน

จากหลักฐานที่พออ้างอิงได้ว่าระบบงานตำรวจใน 12 เขตพื้นที่ศาสนา (Parish) ถูกจัดตั้งขึ้นในศตวรรษที่ 12 หรือก่อนหน้านั้นซึ่งมีที่มาจากกองทัพ แต่แทนที่จะมีการพัฒนารวมเป็นชุมชนเดียว แต่ละเขตพื้นที่ศาสนามีการปกครองตนเอง มีอำนาจที่จะควบคุม ดูแลเหตุการณ์ต่างๆ ภายในเขตปกครองของตนเอง ซึ่งระบบดังกล่าวถือว่ามีประสิทธิภาพในการรักษาความสงบเรียบร้อยทั่วทั้งเกาะเจอร์ซีย์ซึ่งถือว่าเป็นชุมชนที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก (Raynor and Miles, 2004:5) ต่อมาสภาพสังคม และสภาพปัญหาอาชญากรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป จึงได้มีการจัดตั้งหน่วยงานตำรวจขึ้นครั้งแรกชื่อว่า The States of Jersey Police (SOJP) ในปี ค.ศ.1952 ถึงแม้จะมีการจัดตั้งหน่วยงานตำรวจขึ้นอย่างเป็นทางการ ระบบงานตำรวจกิตติมศักดิ์ก็ยังคงมีการปกครองดูแลกันเอง มีการทำงาน ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับชุมชนในบางแง่มุม ดูเหมือนมีอำนาจมากกว่าตำรวจที่แต่งตั้งจากรัฐ (Mawby, 2007:220)

กล่าวได้ว่า ตำรวจอาสาที่เกาะเจอร์ซีย์เป็นรูปแบบกิจการงานตำรวจที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำหน้าที่ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจโดยทั่วไป เป็นตัวอย่างที่ดีของตำรวจผู้รับใช้ชุมชนแบบดั้งเดิมหรือแบบ

โบราณซึ่งมีการนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้มากกว่าหลายร้อยปีโดยปราศจากการเปลี่ยนแปลง ที่สำคัญเจ้าหน้าที่ตำรวจอาสาคือสมาชิกที่ได้รับความไว้วางใจจากคนในชุมชนนั้นๆ ด้วยความคุ้นเคยกับคนในพื้นที่ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างไม่เป็นทางการ ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่นั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป นโยบายการดูแลความปลอดภัยในชุมชนของประเทศไทยที่เป็นแบบระบบราชการเน้นการสั่งการจากส่วนกลางไปยังระดับพื้นที่แบบบนลงล่าง (Top-down command) ควรต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดโดยใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนจากคนในชุมชนสะท้อนปัญหา และแนวทางการแก้ไขไปยังส่วนกลางหรือผู้มีอำนาจในรูปแบบจากล่างขึ้นบน (Bottom-up approach)

5.2) ด้านระเบียบ และกฎหมาย

ปัจจุบัน การทำหน้าที่ของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทย ต้องอ้างอิงระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 ซึ่งยังไม่ได้มีการปรับปรุงให้เท่าทันกับสถานการณ์อาชญากรรมในปัจจุบัน นอกจากนี้ ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่กล่าวถึงบทบาท อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจเป็นการเฉพาะ รวมทั้งยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับระบบการคัดเลือก การฝึกอบรม การกำหนดค่าตอบแทน และจำนวนชั่วโมงการทำงานรายสัปดาห์ รายเดือน เฉกเช่นในประเทศสหราชอาณาจักร การทำหน้าที่ของราษฎรในฐานะผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจจึงเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติฯ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ในลักษณะอาสาสมัคร ตำรวจบ้าน หรือ อส.ตร.

หากพิจารณาบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของอาสาสมัครในลักษณะปฏิบัติการตามระเบียบฯ ข้อ 8 ได้กำหนดไว้ดังนี้

- 1) เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- 2) เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อย การบริการและอำนวยความสะดวกด้านการจราจร
- 3) แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้าย คดีอาญาทั่วไป และคดียาเสพติด
- 4) ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งจุดตรวจ จุดสกัดในพื้นที่
- 5) ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน รวมทั้งเป็นเครือข่ายของฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในท้องที่

6) นอกเหนือจากข้อ (1) ถึง (5) อำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามระเบียบฯ ดังกล่าว ได้กล่าวถึงอำนาจในการจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดหรือต้องหาว่ากระทำความผิดของผู้ช่วยเจ้าพนักงานให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกฎหมายให้อำนาจราษฎรที่จะทำการจับกุมบุคคลได้โดยเฉพาะหากพบเห็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าและเป็นความผิดที่ระบุอยู่ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2499 ในเรื่องอำนาจการจับกุมกรณีความผิดซึ่งหน้า มีการกำหนดให้อำนาจราษฎรในการจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นไปในฐานะราษฎรคนหนึ่ง (มาตรา 79) หรือเมื่อเจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายจับขอความช่วยเหลือเพื่อจัดการตามหมายจับนั้น แต่จะบังคับให้ผู้ใดช่วยโดยอาจเกิดอันตรายแก่เขานั้นไม่ได้ (มาตรา 82)

เจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีการบัญญัติเรื่องอำนาจการจับของราษฎรไว้เพื่อต้องการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมเพราะหากรอเจ้าหน้าที่ตำรวจมาถึงที่เกิดเหตุเพื่อทำการจับกุม คนร้ายก็อาจจะหลบหนีไปแล้ว และขณะเดียวกันก็ไม่ต้องการให้ราษฎรมีความเสี่ยงเกินไปหากเห็นว่าการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิดนั้นมีความเสี่ยงต่อชีวิตเกินไป

กรณีอำนาจการจับของ อส.ตร. ในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงานที่พบเห็นการกระทำความผิดซึ่งหน้านั้น กล่าวได้ว่า ความผิดซึ่งหน้า คือ ความผิดที่เห็นกำลังกระทำ หรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่า เขาได้กระทำความผิดมาแล้วสุดๆ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฯ มาตรา 80 วรรคหนึ่ง (เกียรตินิจร วังนะสวัสดิ์, 2552)

อย่างไรก็ดี ความผิดอาญาดังที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฯ ให้ถือว่าความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งหน้า กรณีดังนี้ (มาตรา 80 วรรคสอง (1) และ (2)) (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2566)

(1) เมื่อบุคคลหนึ่งถูกไล่จับตั้งผู้กระทำโดยมีเสียงร้องเอะอะ

(2) เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทนจะทันที่ทันใดหลังจากการกระทำผิดในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุ นั้น และมีสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีร่องรอยพิรุณเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

ถึงแม้บัญชีแนบท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฯ ได้มีการกำหนดความผิดในกฎหมายลักษณะอาญา ที่มาตรา 79 อ้างถึงซึ่งราษฎรมีอำนาจจับได้โดยไม่ต้องมีหมาย แต่ก็ไม่มีอำนาจจับแม้จะเห็นบุคคลนั้นกำลังกระทำความผิด เช่น การดื่มสุรกันในที่สาธารณะแล้วส่งเสียงเอะอะโวยวาย การขับขี่แข่งขันรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะ การจอดรถในที่ห้ามจอด การฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร และการกระทำอนาจาร

เป็นต้น ดังนั้น หาก อส.ตร. พบเห็นการพบเห็นการกระทำผิดเล็กๆ น้อยๆ หรือความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยต่างๆ ภายในชุมชน ยังคงไม่มีอำนาจดำเนินการใดๆ ตามกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ จึงทำได้แต่เพียง ประสานแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมาดำเนินการตามกฎหมายซึ่งหากเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ที่กำลังไม่เพียงพอ หรือติดภารกิจอื่น ย่อมส่งผลต่อความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของสมาชิกในชุมชน

จากแนวคิดด้านการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ หากปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยเกิดขึ้นในชุมชนถึงแม้จะเป็นเรื่อง เล็กๆ น้อยๆ ถ้าไม่รีบดำเนินการแก้ไข ปัญหาเหล่านั้นก็จะลุกลามบานปลายกลายเป็นปัญหาใหญ่ขึ้นจนยากจะเยียวยาแก้ไข (Bursik, 1988; Schneider, 2010; Wilson and Kelling, 2016) นอกจากนี้ หากเกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้นแล้ว ย่อมก่อให้เกิดความสูญเสียต่อตัวเหยื่อทั้งในกรณี การถูกทำร้ายร่างกายจนได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือเสียชีวิต และการถูกล่วงละเมิดทางเพศ เช่น การข่มขืนกระทำชำเรา และการถูกทำร้ายร่างกายแล้วข่มขืน เป็นต้น

จากการศึกษาวิจัยของกฤษณพงศ์ พุตระกูล และจอมเดช ตรีเมฆ (2558) พบว่า ผู้พักอาศัยในชุมชนส่วนใหญ่หวาดกลัวภัยอาชญากรรมอยู่ในระดับสูง และมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อพักอาศัยอยู่ในชุมชน เช่นการพักอาศัยในชุมชนเมืองเอก สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของอัครกร ธรรมศิริ (2562) เรื่องแนวทางการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนรอบสถาบันการศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า หน่วยงานต่างๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลความปลอดภัยภายในชุมชน เช่น สถานีตำรวจภูธรปากคลองรังสิต เทศบาลตำบลหลักหก ผู้ประกอบการหอพักในพื้นที่ ตลอดจนผู้นำชุมชน และผู้พักอาศัยภายในชุมชน ยังขาดความร่วมมือ การประสานงาน การมีปฏิสัมพันธ์ และช่วยกันแก้ไขปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยต่างๆ ส่งผลให้เกิดปัญหาอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ และความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของนักศึกษา และสมาชิกในชุมชน

ดังนั้น การกำหนดระเบียบ และมีกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจนของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ ย่อมส่งผลให้การดูแลความปลอดภัยของชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้กล่าวไว้

“ระเบียบและกฎหมายก็มีส่วนสำคัญที่จะเป็นตัวผลักดัน ถ้ามีกฎหมายสักตัวหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ หรืออาสาสมัครตำรวจ หรือ Auxiliary Police กำหนดเป็นกฎหมายกลางขึ้นมา เชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้ไปแก้ระเบียบแก้กฎหมายเพื่อรองรับกับงานด้านอาสา...”

(อาจารย์ประจำโรงเรียนนายร้อยตำรวจ 24/8/2566)

“ได้มีการส่งร่างกฎหมายให้เพื่อจะได้ช่วยสนับสนุนต่อไป ซึ่งตอนนั้นที่ได้ไปนำเสนอในกรรมาธิการร่าง พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติ หลายๆ คนก็เห็นด้วย เพียงแต่อาจจะเป็นเรื่องที่ใหม่เกินไป อาจจะต้องออกแบบระบบและพิจารณาให้ละเอียด หากเกิดมีการผลักดันไปถึงนโยบายเขาเรียกว่าตำรวจยุคใหม่จริงๆ จะทำให้วงการตำรวจก้าวหน้าขึ้น และการกระจายการให้บริการจะนำไปสู่ประชาชนมากยิ่งขึ้น...”

(อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 24/8/2566)

“ไม่มีระเบียบกฎหมายรองรับเลยแต่จะมีระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับเรื่องอาสาสมัครแต่จะพูดถึงเรื่องการแต่งกาย ไม่ได้เป็นระเบียบที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่จำเป็นที่ต้องมี ”

(นักวิชาการ 26/7/2566)

“ระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวกับอาสาตำรวจ คิดว่าส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ามีหน้าที่อะไรบ้าง เพราะบางทีในกรณีที่อาสาไปแอบอ้างเป็นตำรวจ หรือไปเบ่งกับชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านกลัว ก็จะมีตัวอย่างแบบนี้ คิดว่าต้องมีการทำให้แยกออกสำหรับตำรวจและอาสาตำรวจว่ามีหน้าที่อะไรบ้าง มีบทบาทหน้าที่อย่างไรบ้าง ต่างกันอย่างไร”

(วัยรุ่นทำดีหลักหก 23/6/2566)

หากเปรียบเทียบการดูแลความปลอดภัยระดับชุมชนในประเทศสหราชอาณาจักร เนื่องจากการบริหารงานตำรวจเป็นในลักษณะการกระจายอำนาจซึ่งเป็นไปตามกฎหมายการปฏิรูปตำรวจในประเทศอังกฤษและเวลส์ (The Police Reform Act for England and Wales of 2002) (Ariel, Weinborn and Lawrence, 2016) ด้วยกฎหมายฉบับดังกล่าว จึงทำให้มีการกำหนดให้มีพลเรือนที่ทำหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชน เช่น เจ้าหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชน (Police Community Support Officers: PCSOs) ซึ่งโดยปกติแล้ว PCSOs จะทำงานประมาณ 36 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ได้รับการจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนขึ้นอยู่กับในแต่ละเขตพื้นที่ เช่น กองบัญชาการตำรวจนครบาลกรุงลอนดอน ให้ค่าตอบแทนประมาณ 30,000 ปอนด์ต่อปี ซึ่งยังไม่รวมสิทธิประโยชน์อื่น (Metropolitan Police Bureau, 2023) สวมใส่ชุดที่มีลักษณะเหมือนกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษ (Special constables) ทำหน้าที่เป็นงานตำรวจแบบอาสาสมัครซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดูแลความปลอดภัยภายในชุมชน มีอำนาจเหมือนกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งในการทำหน้าที่ดังกล่าว มีการทำงาน 200 ชั่วโมงต่อปี หรือประมาณ 16 ชั่วโมงต่อเดือน ขึ้นอยู่กับหน่วยงานตำรวจในพื้นที่ซึ่งทำงานด้วยบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบที่สำคัญ เจ้าหน้าที่ตำรวจ

พิเศษในบางพื้นที่ เช่น ลอนดอน จะได้รับสิทธิประโยชน์บางประการเพื่อเป็นการจูงใจให้พลเรือนมาช่วยงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น การเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะฟรีในลอนดอนถึงแม้จะมีใช้ช่วงเวลาการปฏิบัติหน้าที่ทั้งการใช้บริการรถไฟใต้ดิน (Tube) รถประจำทาง เรือ นอกจากนี้ ยังได้รับส่วนลดภาษีท้องถิ่น ส่วนลดต่างๆ จากร้านค้า การรับบริการ เป็นต้น

เจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษซึ่งได้ทำงานมาครบจำนวน 200 ชั่วโมง และได้รับสถานะการเป็นสายตรวจได้เองตามลำพัง (Independent Patrol Status:IPS) มีสิทธิที่จะสมัครและได้รับการคัดเลือกเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจเนื่องจากประสบการณ์ของการทำหน้าที่ตำรวจ (Metropolitan Police Bureau, 2023)

จากการที่มีกฎหมายให้อำนาจ หน้าที่พลเรือนมาทำหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชนที่ชัดเจนในรูปแบบต่างๆ เช่น เจ้าหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชน (Police Community Support Officers: PCSOs) และเจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษ ส่งผลต่อการดูแลความปลอดภัยอย่างเป็นระบบทั้งการคัดเลือกคนเข้ามาทำหน้าที่ การฝึกอบรม การกำหนดค่าตอบแทน การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการทำงาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นเทคนิคที่ให้พลเรือนเข้ามาร่วมทำงานกับตำรวจในพื้นที่ เป็นการลดช่องว่างระหว่างตำรวจกับประชาชน

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่เหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการตรวจตรา ดูแลความปลอดภัยภายในชุมชน ย่านธุรกิจ และพื้นที่ที่สำคัญ จากการศึกษาวิจัย พบว่า แนวคิดดังกล่าว ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อตำรวจ ประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัย ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมเนื่องจากการติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการกับสมาชิกในชุมชน ตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาของชุมชน ส่งผลต่อสถิติการเกิดอาชญากรรมที่ลดน้อยลง (Tuffin, Morris and Poole, 2006) การปรากฏกายให้เห็นเด่นชัดของเจ้าหน้าที่ในการเดินตรวจตรายังเป็นสัญญาณจากรัฐว่ากำลังแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของประชาชนอย่างจริงจัง (Innes, 2004)

ตำรวจอาสาที่ทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในชุมชนที่เกาะเจอร์ซี่ เป็นรูปแบบกิจการงานตำรวจที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำหน้าที่ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจโดยทั่วๆ ไป เป็นตัวอย่างที่ดีของตำรวจผู้รับใช้ชุมชนแบบดั้งเดิมหรือแบบโบราณโดยปราศจากการเปลี่ยนแปลง ผู้ทำหน้าที่ตำรวจอาสาจะมีความภาคภูมิใจเพราะเป็นสมาชิกในชุมชนที่ได้รับการคัดเลือก และได้รับความไว้วางใจจากคนในชุมชนนั้นๆ ด้วยความคุ้นเคยกับคนในพื้นที่ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างไม่เป็นทางการ ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่นั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้กล่าวไว้

...การนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษในกระบวนการยุติธรรม อยู่ที่ต้องการตัดสินใจของตำรวจอาสาโดย เซนทีเนียร์ซึ่งมีความเห็นว่าควรจะส่งให้อัยการฟ้องคดีหรือไม่ มิใช่อยู่ที่ตำรวจซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติมาเป็น ระยะเวลายาวนานแล้วโดยเซนทีเนียร์ต้องสาบานตนที่ศาลหลวง (Royal Court) ก่อนเข้ามาทำหน้าที่

...กฎหมายไม่ให้อำนาจพลเรือนจับกุมเว้นแต่เป็นเหตุฉุกเฉินจริงๆ แต่บทบาทตำรวจอาสาแตกต่างกันเนื่องจากมีกฎหมายกำหนดไว้...

(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

ในปี ค.ศ.1952 ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานตำรวจขึ้นครั้งแรกชื่อว่า The States of Jersey Police (SOJP) ถึงแม้จะมีการจัดตั้งหน่วยงานตำรวจขึ้นอย่างเป็นทางการ ระบบงานตำรวจกิตติมศักดิ์ก็ยังคงมีการปกครอง ดูแลกันเอง มีการทำงาน ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับชุมชนในบางแง่มุม ดูเหมือนมีอำนาจมากกว่าตำรวจที่แต่งตั้ง จากรัฐ (Mawby, 2007:220) ช่วงปี ค.ศ.1990-2000 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในเรื่องของการปกครองตนเองและ อำนาจของตำรวจอาสาในเจอร์ซี่ กล่าวคือ ในปี ค.ศ.2000 มีการแต่งตั้งหัวหน้าตำรวจคนใหม่จากรัฐในการกำกับ ดูแล และบริหารหน่วยงานตำรวจ (the States of Jersey Police Service) ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยทั้งในเรื่องของยุทธศาสตร์ และการทำงานเชิงรุก

แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าตำรวจอาสาจะมีส่วนสำคัญในการทำงานกับตำรวจ แต่ก็ไม่ได้มีส่วนร่วม ในการกำหนดยุทธศาสตร์ และแผนกลยุทธ์ซึ่งส่งผลให้ไม่เกิดการพัฒนาทีมงานตำรวจที่เกาะเจอร์ซี่เท่าที่ควร จากการศึกษาของรัทเธอร์ฟอร์ด (Rutherford, 2002) พบว่า การจำกัดบทบาทของตำรวจอาสาในการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นมาจากความแตกต่างในการจัดการกับปัญหาอาชญากรรม กล่าวคือ เป็นการตอบสนองต่อปัญหา อาชญากรรมในลักษณะแบบตั้งรับมากกว่าเน้นการทำงานเชิงรุกซึ่งถูกระบุไว้ในแผนการพัฒนากลยุทธ์ ด้วยเหตุผล ดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อความร่วมมือและการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและตำรวจอาสาที่เจอร์ซี่

กล่าวโดยสรุป แต่ละประเทศมีประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกันรวมถึงเรื่องของการดูแลรักษาความสงบ เรียบร้อยของชุมชน แต่อย่างไรก็ตาม หากมีการกำหนดกฎ ระเบียบ กฎหมาย ที่ชัดเจนโดยเฉพาะการให้พลเรือนมา ทำหน้าที่ตำรวจในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ ก็จะทำให้การดูแลความปลอดภัยให้แก่ชุมชนเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2.1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลความปลอดภัย

ชุมชนเป็นหน่วยทางสังคมอีกหน่วยหนึ่งซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งหน่วยที่ช่วยในการป้องกันการเกิดอาชญากรรม และขณะเดียวกันก็สามารถก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมเองได้เช่นกัน กล่าวคือ สมาชิกในชุมชนมีบทบาท และมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการควบคุมและป้องกันการกระทำผิดผ่านกระบวนการทางสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อที่ถูกต้อง ติงามของชุมชนนั้นๆ ส่งต่อไปยังปัจเจกบุคคลเพื่อช่วยในการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชน รวมทั้งป้องกันการเกิดอาชญากรรม (Sherman, 1998)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในมิติต่างๆ ดังเช่นมีการกำหนดไว้ในมาตรา 78 ว่ารัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้กำหนดกรอบทิศทางในการพัฒนาประเทศ มีการกำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยในปี พ.ศ.2580 ให้เป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญไว้ 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยกำหนดการ

ขับเคลื่อนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเป็นระยะๆ ละ 5 ปี

จากยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติขึ้นมาโดยมีการจัดทำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) เพื่อให้มีสอดคล้อง รองรับกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี โดยประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มศักยภาพในการบังคับใช้กฎหมาย การอำนวยความสะดวกทางอาญา และการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

ถึงแม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะได้กำหนดให้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมอย่างยั่งยืนอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 3 แต่โครงสร้างขององค์กร และการบริหารงาน ยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวคือ การบริหารงานยังคงเป็นระบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง (Centralization) ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับพื้นที่ยังต้องฟังเสียงผู้บังคับบัญชามากกว่าเสียงของประชาชน ในทางกลับกัน หากมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเป็นการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) ไปสู่ระดับพื้นที่ ก็จะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับพื้นที่ รับฟังเสียงประชาชนมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการร่วมกันในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน (Haanstad, 2013)

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดูแลความปลอดภัย ดังที่ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้กล่าวไว้

สมัยที่เป็นผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ตอนนั้นมีช่วงเริ่มต้น “ในการที่จะตั้งในเรื่องของศูนย์ยุติธรรมชุมชน ได้มีโอกาสได้ทำในเรื่องของศูนย์ยุติธรรมจังหวัดและศูนย์ยุติธรรมชุมชน โดยหลักการจริงๆ การที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมหรือการมีส่วนร่วมในการให้ความรู้หรือการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการที่จะดูแลชุมชนเป็นสิ่งที่สำคัญมาก”

“ถ้าเรามองการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนที่อยู่ที่นั่นเป็นบ้านใครใคร่รัก เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหน้าที่ในการดูแลความสงบที่เขาสามารถจะทำงานได้ เขาเองที่จะเป็นคนพิจารณารักษาความปลอดภัยในพื้นที่เขา เขารักท้องถิ่นเขา”

(ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม 8/7/2566)

แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ยังคงเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจ ทำให้ผู้บังคับบัญชาที่ส่วนกลาง ไม่สามารถดูแลแก้ไขปัญหาชุมชนทั้งประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแต่ละชุมชนก็มีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน

หน่วยงานตำรวจของประเทศสหราชอาณาจักรได้มีการจัดองค์การในลักษณะที่ทำงานร่วมกันกับสมาชิกในชุมชน มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการทำงานระหว่างตำรวจกับประชาชนในพื้นที่ทั้งการมีส่วนร่วมในด้านนโยบายการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม การรับเรื่องร้องเรียน และตรวจสอบการทำงานของตำรวจ กล่าวคือ มีการจัดตั้งผู้ตรวจการงานตำรวจและอาชญากรรม (Police and Crime Commissioner: PCC) ซึ่งมาจากประชาชน มีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญ คือ การสนับสนุน กำกับ ติดตาม ขับเคลื่อนทำงานของตำรวจ และการบริการภายในเขตพื้นที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของชุมชน ลดสถิติการเกิดอาชญากรรม รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ และความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับกิจการงานตำรวจซึ่งบุคคลที่ทำหน้าที่ดังกล่าวมาจากการเลือกตั้งโดยคนในพื้นที่ ภายใต้กฎหมาย Police Reform and Social Responsibility Act 2011 (Association of Police and Crime Commissioners, 2023)

ด้วยแนวคิดดังกล่าว ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ต้องรับฟังเสียงสะท้อนและปัญหาของประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจัง รวมทั้งต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังที่มีผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้

...เราทำงานคู่กันกับผู้ตรวจการงานตำรวจและอาชญากรรม (Police and Crime Commissioner) ในการขับเคลื่อนนโยบายการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของชุมชน

(หัวหน้าตำรวจเมืองครัมเบย์ 2/3/2566)

...การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการงานตำรวจที่ประเทศนี้เข้มข้น... มีหัวหน้าตำรวจเคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง 1 คน โดยผู้ตรวจการงานตำรวจและอาชญากรรม เนื่องจากทำงานไม่เป็นไปตามนโยบายที่เคยพูดคุยกันไว้ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ได้...

(นักวิชาการด้านงานตำรวจจากมหาวิทยาลัยดันดี 2/3/2566)

หากพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ท้องถิ่นที่เกาะเจอร์ซี สมาชิกในชุมชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญโดยการทำงานหน้าที่ตำรวจอาสา โดยเฉพาะจากศตวรรษที่ 19 เจ้าหน้าที่

ตำรวจอาสาถูกคัดเลือกจากพลเรือนที่มีคุณงามความดีเป็นที่ประจักษ์ โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน (Raynor & Miles, 2004: p.27) ซึ่งผู้ได้รับการคัดเลือกก็จะมีคุณภาพภูมิใจในการทำหน้าที่ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้

นอกจากจะช่วยกันในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน สมาชิกในชุมชนยังมีส่วนร่วมกันในการตรวจสอบการใช้อำนาจ และจัดการกับปัญหาต่างๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้

ประชาชนสามารถร้องเรียนการทำงานของตำรวจอาสาได้หากเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ถูกต้อง...

(อัยการสูงสุด เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

...ถือว่าสมาชิกในชุมชนมีบทบาทสำคัญในการช่วยกันดูแลความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ของตนเอง เช่น เชนทิเนียร์ที่ได้รับการคัดเลือกมาจากคนในชุมชนมีส่วนสำคัญต่อการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น

(อัยการสูงสุด เกาะเจอร์ซี่ 24/2/2566)

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ชุมชน ควรเป็นไปตั้งแต่การกำหนดนโยบายการดูแลความสงบเรียบร้อย การป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้น รวมทั้งการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้อำนาจทั้งในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ และการใช้อำนาจของพลเรือนที่มาทำหน้าที่แทนรัฐในการดูแลความปลอดภัยให้แก่สมาชิกในชุมชน

5.2.2) การฝึกอบรมสมาชิกในชุมชน

ตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้สถานีตำรวจในพื้นที่มีบทบาท หน้าที่ ที่ต้องดำเนินการคัดเลือกสมาชิกในชุมชนเพื่อมาทำหน้าที่อาสาสมัครตำรวจบ้าน หรือ อส.ตร. และจัดทำโครงการฝึกอบรมให้แก่สมาชิกในชุมชนที่มาทำหน้าที่ อส.ตร.ให้มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยให้หัวหน้าสถานีตำรวจมอบวุฒิบัตรและบัตรประจำตัวอาสาสมัครตำรวจบ้านตามแบบท้ายระเบียบฯ พร้อมทั้งออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเหลือนเจ้าพนักงานตำรวจ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้สถานีตำรวจจัดฝึกทบทวนในเชิงปฏิบัติการแก่สมาชิก อส.ตร.ปีละ 1 ครั้ง และซักซ้อมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นผู้ช่วยเหลือนเจ้าพนักงาน

แต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ ยังคงประสบปัญหาหลายประการตั้งแต่เรื่องหลักเกณฑ์การคัดเลือก แนวทางการพัฒนาการฝึกอบรม การติดตามประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบ และค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น (กฤตภาส ธนวัฒน์นทกุล, 2559; กิตติพงษ์ นิภาพร, 2561) ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้

“เรื่ององค์ความรู้ ซึ่งทางกลุ่มอาจจะยังไม่มีองค์ความรู้ในบางเรื่อง จำเป็นต้องเพิ่มทักษะและเพิ่มองค์ความรู้ให้เราได้ด้วยในการช่วยเหลือ เช่น เรื่องของการระงับเหตุ การจดจำรูปพรรณสัณฐาน หรือแม้แต่เรื่องของการไกล่เกลี่ย ถ้าเพิ่มองค์ความรู้ก็จะช่วยคนในชุมชนได้มากขึ้นและเพิ่มความปลอดภัยมากขึ้น...

(วัยรุ่นทำดีหลักหก 23/6/2566)

ดังนั้น ภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ซึ่งต้องการได้รับการสนับสนุนจาก อส.ตร. ดูเหมือนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยสมัครใจไม่มีหลักเกณฑ์บังคับให้ต้องทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่โดยเฉพาะหากอาสาสมัครเหล่านั้นติดภารกิจ ไม่สามารถร่วมออกตรวจได้ หรือมีธุระส่วนตัวต่างๆ ก็จะมีผลต่อการวางแผนการออกตรวจ และเฝ้าระวัง ป้องกันเหตุต่างๆ ในชุมชน

หากพิจารณาระบบการฝึกอบรมสมาชิกในชุมชนของประเทศสหราชอาณาจักรเพื่อดูแลความปลอดภัยในชุมชนของตนเอง พบว่า มีความแตกต่างกับระบบของประเทศไทย กล่าวคือ ด้วยกฎหมายกำหนดให้มีพลเรือนที่มาทำหน้าที่เป็นตำรวจทั้งในรูปแบบที่ได้ค่าตอบแทนและอาสาสมัครเปรียบเสมือนเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ นอกจากนี้ มีการกำหนดระยะเวลาในการอบรมที่ชัดเจนก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ เช่น PCSOs มีระบบการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ ส่วนใหญ่เป็นการฝึกอบรมในห้องเรียน วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เป็นการแนะนำให้รู้จักกับบทบาท หน้าที่ของการสนับสนุนการทำงานของตำรวจ และเพิ่มพูนทักษะ องค์ความรู้ในส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งเรื่องการใช้วิทยุ การออกตรวจตรา การเขียนรายงาน การจัดการ รวบรวมพยานหลักฐาน การรวบรวมข้อมูลด้านการข่าว และการจัดการกับสถานที่เกิดเหตุ เป็นต้น

หลังจากการฝึกอบรมในช่วงแรก จะมีการทดสอบ และประเมินผลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลในภาพรวมเพื่อที่จะมอบหมายให้ทำงานในพื้นที่ที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีแผนการฝึกอบรมต่อเนื่องโดยพิจารณาจากบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายดังกล่าว ในช่วงปีแรกของการทำงานจะเป็นช่วงการทดลองงาน พัฒนาทักษะ ความสามารถเพื่อให้ถึงมาตรฐานการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษ (Special constables) เป็นงานตำรวจแบบอาสาสมัครซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดูแลความปลอดภัยภายในชุมชน มีอำนาจเหมือนกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งในการทำหน้าที่ดังกล่าว มีการทำงาน 200 ชั่วโมงต่อปี หรือประมาณ 16 ชั่วโมงต่อเดือนมีการ

ฝึกอบรมในส่วนงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การหยุด การตรวจค้น การทำการจับกุม การใช้การสื่อสารทางภาษา การทำอย่างไรให้ตัวเอง และผู้อื่นปลอดภัย เป็นต้น

ระหว่างการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกจะถูกฝึกให้รู้จักการประเมินความเสี่ยงในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจจะต้องเผชิญในขณะปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้จะมีการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น ขั้นตอนในการทำงาน ความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ ทักษะ และเทคนิคในการช่วยชีวิตกรณีฉุกเฉิน การฝึกอบรมใช้เวลา 23 วัน ในช่วงเวลา 13 สัปดาห์ หรืออาจจะเป็นการอบรมแบบต่อเนื่องวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ประมาณ 4 สัปดาห์ครึ่ง ซึ่งผู้ที่ผ่านการคัดเลือก สามารถเลือกช่วงเวลาการฝึกอบรมที่ตนเองสะดวกได้ หลังการเข้ารับการฝึกอบรม จะได้รับทักษะที่เพิ่มขึ้น เช่น การตัดสินใจ การสื่อสาร การทำงานแบบมืออาชีพ และความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกให้ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจพิเศษจะได้รับการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำงาน แผนการพัฒนาความก้าวหน้า และการดูแลระหว่างทำงาน รวมทั้งเข้าร่วมสมาคมสนับสนุนเจ้าหน้าที่ (Staff Support Associations: SSA) เพื่อให้การสนับสนุนการใช้ชีวิตในการทำงาน

การทำหน้าที่ตำรวจอาสาที่เกาะเจอร์ซี่ มีลักษณะงานที่ไม่ค่อยเป็นทางการ มีการกำหนดการฝึกอบรมในด้านต่างๆ ขึ้นพื้นฐาน เช่น การใช้วิทยุ การออกตรวจตรา การตรวจสอบใบขับขี่ และการสื่อสาร เป็นต้น ไม่ได้มีการฝึกอบรมด้านการบริหารงานยุติธรรมแต่พวกเขาจะมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในเขตพื้นที่ และการละเมิดกฎหมาย (Rutherford, 2002) ซึ่งการอบรม ดำเนินการโดยสำนักงานตำรวจเจอร์ซี่ ซึ่งที่เซนต์นีเยร์ท่านหนึ่งได้กล่าวไว้

...ตำรวจได้รับการฝึกอบรมจากสำนักงานตำรวจเกาะเจอร์ซี่ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ต่างๆ กำหนดไว้ เช่น การติดต่อสื่อสาร การหยุดรถ การใช้วิทยุ การออกตรวจตรา...

(เซนต์นีเยร์ เกาะเจอร์ซี่ 25/2/2566)

อาจกล่าวได้ว่า ตำรวจอาสาเต็มเต็มบทบาทของหน่วยงานตำรวจในด้านต่างๆ ซึ่งโดยปกติแล้ว ตำรวจอาสาจะมีหน้าที่รับผิดชอบในการตัดสินใจว่าคดีใดควรจะนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และเมื่อไหร่ กล่าวคือ เซนต์นีเยร์จะมีบทบาทสำคัญในเรื่องดังกล่าวเพื่อลดจำนวนคดีที่เข้าสู่ชั้นตำรวจ และกระบวนการยุติธรรมซึ่งทำให้ทั้งหน่วยงานตำรวจอาสา และหน่วยงานตำรวจมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน

ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกาะเจอร์ซี่มีการฝึกอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งแตกต่างกันกับ ตำรวจอาสา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวไว้

....เรามีจัดอบรมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสมัครเพื่อให้อำเภอปกครองส่วนท้องถิ่น.....

...ผมขอขอร้องนิยามปฏิบัติเกี่ยวกับตำรวจอาสาสมัคร ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ในการดูแลความปลอดภัยโดยสมาชิกในชุมชนแต่ต้องมีการฝึกอบรม...

(ผู้บัญชาการตำรวจภูธร 25/2/2566)

กล่าวโดยสรุป การฝึกอบรมสมาชิกในชุมชนที่ทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัย หรือสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชนในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ จำเป็นที่จะต้องมีการฝึกอบรมก่อนการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการฝึกอบรมทั้งก่อน และหลังที่ได้ฝึกอบรมแล้ว

5.3 ข้อเสนอแนะในการดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยอาสาสมัครผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร

5.3.1) นโยบายเกี่ยวกับการดูแลให้ชุมชนปลอดภัย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานที่เน้นการกระจายอำนาจตามแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐโดยมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์คือความปลอดภัยของชุมชนมากกว่ามุ่งเน้นที่ระบบสายการบังคับบัญชาแบบระบบราชการ ลดการสั่งการจากบนลงล่าง ให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายในการดูแลความปลอดภัยของตนเอง เนกเช่นในประเทศสหราชอาณาจักร

นอกจากนี้ ปัญหาโครงสร้างของระบบราชการ ไม่สอดคล้องกับแนวคิดกิจการงานตำรวจสมัยใหม่ (Modern Policing) ที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา ก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

- 1) ระบบราชการมีความแข็งตัว ขาดความยืดหยุ่น และไม่สามารถที่จะปรับตัวให้เท่าทันกับการสภาพปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละชุมชน
- 2) การติดต่อสื่อสารภายในองค์กรมักจะไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการทำงานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนโดยเฉพาะในระดับพื้นที่
- 3) โครงสร้างของระบบราชการโดยปกติแล้ว มีแนวโน้มที่จะทำงานแบบตั้งรับ มีลักษณะงานที่แบ่งแยกกับประชาชน ดังนั้น การบริหารงานจึงมีแนวโน้มที่ห่างจากชุมชน ส่งผลต่อความสัมพันธ์ ความร่วมมือ และการรับฟังเสียงสะท้อนต่างๆ จากชุมชน

4) การทำงานในระบบราชการโดยลักษณะงานไม่ได้มีความท้าทาย ขาดความคิดสร้างสรรค์ ขณะที่ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจนนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ ต้องอาศัยการทำงาน และ แก้ไข ปัญหาแบบมีนวัตกรรม

ดังนั้น นโยบายการดูแลความปลอดภัยของชุมชนจำเป็นต้องพิจารณาจากเสียงสะท้อนของสมาชิกในชุมชนในลักษณะล่างขึ้นบน (Bottom up) ไม่ใช่แต่เพียงการสั่งการจากบนลงล่าง (Top down command) เพื่อให้การกำหนดนโยบายในแต่ละระดับสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในชุมชน

5.3.2) ระเบียบและกฎหมายอาสารักษาดินแดน

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2565 ที่ มาตรา 6 ได้เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการจัดการจราจรภายในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

มาตรา 6 สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชา ของนายกรัฐมนตรี และมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ
- (2) ดูแล ควบคุม และกำกับกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น
- (3) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา
- (4) รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน และความมั่นคงของราชอาณาจักร
- (5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (6) ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
- (7) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจ ตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการจัดการจราจรภายในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดความผิดทางอาญาขึ้นสำหรับการกระทำใดเป็นการเฉพาะ และตกอยู่ภายใต้หน้าที่และอำนาจของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติตาม (3) (4) หรือ (5) จะตราพระราชกฤษฎีกาโอนหน้าที่และอำนาจตาม (3) (4) หรือ (5) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดทางอาญาดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นใด ก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ข้าราชการตำรวจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ้นจากหน้าที่และอำนาจดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น และให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566ข:4)

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติฯ มาตรา 6 วรรคสาม ได้กำหนดให้สามารถตราพระราชกฤษฎีกาโอนหน้าที่และอำนาจตาม (3) (4) หรือ (5) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดทางอาญาดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นใดโดยให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

หากพิจารณาถึง พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติฯ ฉบับปัจจุบัน ได้กำหนดให้ อำนาจ และหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน และความมั่นคงของราชอาณาจักรในระดับชุมชนสามารถดำเนินการได้โดยหน่วยงานอื่นนอกเหนือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรืออาจมีการออกกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับผู้ช่วยเจ้าพนักงานโดยกำหนด อำนาจ หน้าที่

ความรับผิดชอบ ค่าตอบแทน และรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการดูแลความปลอดภัยของชุมชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องประเทศอังกฤษและเวลส์ ที่มีการกำหนดให้พลเรือนทำหน้าที่สนับสนุนงานตำรวจในระดับชุมชนซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย The Police Reform Act for England and Wales of 2002 โดยเน้นการแก้ไขปัญหาในชุมชนมากกว่าการมุ่งเน้นต่อสู้กับอาชญากร หรือที่มักคุ้นเคยกับการใช้คำว่า “Soft policing” โดยการใช้แนวคิดที่มุ่งเน้นการปรากฏกายของเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ตรวจตรา ดูแลความปลอดภัยภายในชุมชน (Ariel, Weinborn and Lawrence, 2016)

5.3.3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลความปลอดภัย

ควรมีการนำแนวคิดเกี่ยวกับตำรวจผู้รับใช้ชุมชนมาประยุกต์ใช้ให้มากยิ่งขึ้น กล่าวคือ เป็นการดำเนินงานของตำรวจเชิงประชาธิปไตยซึ่งต้องการความร่วมมือจากผู้ปกครอง พ่อค้า นักธุรกิจ ประชาชนและหน่วยงานอื่นๆ ในท้องถิ่น มาร่วมกันรับผิดชอบต่อชุมชนของตนเอง แนวความคิดในการควบคุมอาชญากรรมเป็น การใช้วิธีการที่สามารถป้องกันอาชญากรรม ลดความหวาดกลัวต่ออาชญากรรม และยังสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนได้ด้วย สิ่งที่เราให้ความสำคัญคือการลดความหวาดกลัวต่ออาชญากรรมเพื่อที่จะทำให้ประชาชนกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติและรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (Oliver, 2000)

องค์ประกอบที่สำคัญของการตำรวจชุมชนมีอยู่ 2 ส่วนคือ ความเป็นมิตรกับชุมชน (Community partnership) และการแก้ไขปัญหา (Problem solving) ซึ่งนำมาซึ่งความสำเร็จของงานตำรวจชุมชน การสร้างความเป็นมิตรกับชุมชนตำรวจจะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับชุมชน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกันอาชญากรรม รวมทั้งการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เร่งด่วนของสมาชิกในชุมชน ส่วนการแก้ปัญหานั้นเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากที่ชุมชนได้บอกถึงปัญหาหรือข้อควรคำนึง และร่วมกันหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหาเหล่านั้น

จุดมุ่งหมายของการตำรวจชุมชนคือการลดอาชญากรรมและความวุ่นวายต่างๆ ในชุมชนโดยการศึกษาวเคราะห์ลักษณะของปัญหา แล้วแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม โดยพื้นที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละนายจะต้องมีขนาดเล็กเหมาะสม มีลักษณะทางกายภาพและสังคมที่เฉพาะหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดขั้นตอนของระบบราชการ นอกจากนี้ ระบบงานตำรวจได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนมากกว่าการจับกุมผู้กระทำผิด โดยถือว่าเป็นทางเลือกสุดท้ายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เท่านั้น วิธีการนี้ถูกนำมาใช้เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างตำรวจกับ

ชุมชน โดยทั่วไปแล้ว หลักคิดของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะปรับเปลี่ยนทัศนคติ และค่านิยมของตำรวจ เน้นเรื่องจริยธรรมตำรวจมากขึ้นกว่าการปฏิบัติงานตำรวจในระบบเก่าที่ปฏิบัติในลักษณะปกติ และหลายครั้งมีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ เพิ่มช่องว่างระหว่างตำรวจกับชุมชน

ยิ่งไปกว่านั้น ควรมีการนำแนวคิดชุมชนสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ที่ต้องการให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทกับงานตำรวจมากยิ่งขึ้นมิใช่เฉพาะแต่เพียงการแจ้งเบาะแส ข้อมูลอาชญากรรม และข้อมูลผู้ต้องสงสัยในพื้นที่เท่านั้นแต่แนวคิดนี้ต้องการแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับกลุ่มคน หน่วยงานภายนอก และองค์กรต่างๆ ให้มีความเข้าใจ และร่วมมือการทำงานกับตำรวจมากยิ่งขึ้นเพื่อความปลอดภัยของชุมชน

นอกจากนี้ ควรนำแนวคิดการเฝ้าระวังอาชญากรรมโดยชุมชน (Crime Neighborhood Watch) ที่ถูกใช้อย่างแพร่หลายในประเทศสหราชอาณาจักร และหลายๆ ประเทศในตะวันตก มาประยุกต์ใช้เป็นการป้องกันอาชญากรรมโดยความร่วมมือกันระหว่างคนในชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีการนำมาตรการ เทคนิคและวิธีการต่างๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งตามแนวคิดดังกล่าว เป็นการลดช่องโอกาสในการกระทำผิดของคนร้ายและเป็นการสนับสนุนให้มีการสร้างความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างสมาชิกในชุมชน จากการศึกษาวิจัยพบว่า ชุมชนที่มีการนำแนวคิด Crime Neighborhood Watch มาประยุกต์ใช้ ส่งผลให้อาชญากรรมลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนทั่วไปที่ไม่ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ (Changwon and Monica, 2011)

ประเทศสหราชอาณาจักรได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลความปลอดภัยตามกฎหมายการปฏิรูปตำรวจในประเทศอังกฤษและเวลส์ (The Police Reform Act for England and Wales of 2002) (Ariel, Weinborn and Lawrence, 2016) ด้วยกฎหมายฉบับดังกล่าว กำหนดให้โครงสร้างการบริหารงานเป็นไปในลักษณะกระจายอำนาจ (Decentralization) แต่ละพื้นที่ก็จะมีกองกำลังตำรวจของตนเองโดยทำงานร่วมกันกับ Police and Crime Commissioner

5.3.4) การฝึกอบรมสมาชิกในชุมชน

ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่กล่าวถึงบทบาท อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจเป็นการเฉพาะ รวมทั้งยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับระบบการคัดเลือก การฝึกอบรม การกำหนดค่าตอบแทน และจำนวนชั่วโมงการทำงานรายสัปดาห์ รายเดือน เฉกเช่นในประเทศสหราชอาณาจักร การทำหน้าที่ของราษฎรในฐานะผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจจึงเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 ในลักษณะอาสาสมัครตำรวจบ้าน หรือ อส.ตร. และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ดังนั้น ควรมีการยกร่างกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจโดยกำหนด รายละเอียดหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมเช่น ในประเทศสหราชอาณาจักรที่กำหนดการฝึกอบรมของผู้ทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในระดับชุมชนอย่างชัดเจนทั้ง PCSOs และ Police Constables เพื่อการดูแลความปลอดภัยของชุมชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการความปลอดภัยในประเทศไทย

จากการศึกษาเรื่องชุมชนปลอดภัยกับการประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจเปรียบเทียบกับประเทศไทยกับประเทศสหราชอาณาจักร มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

5.4.1) การปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อดูแลความปลอดภัยของชุมชน

การดูแลจัดการความปลอดภัยสาธารณะในปัจจุบันยังคงเป็นระบบราชการซึ่งได้มีการใช้มาหลายทศวรรษ กล่าวคือ เชื่อว่าการบริหารงานแบบระบบราชการ เป็นรูปแบบที่ดีที่สุด และมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัดที่สุด การดำเนินการของระบบให้ยึดหลักการบริหารที่อาศัยความมีเหตุมีผล และความถูกต้องตามกฎหมายในการปฏิบัติงาน มีการแบ่งงานกันทำอย่างเป็นทางการตามตัวบทกฎหมาย อาศัยหลักความรู้ความสามารถที่อ้างอิงระบบคุณธรรมเป็นเกณฑ์ในการบริหารงานบุคคล สามารถพยากรณ์พฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ได้ (Max Weber, 1947)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ในมาตรา 258 หมวด ๗ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ, 2566)

ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องนำแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวคิดใหม่มาประยุกต์ใช้ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และในระดับพื้นที่ทั้งการบริหารจัดการควรเป็นการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ (Professional conduct) มีการวัดและมีเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ลดการให้ความสำคัญต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ มาเป็นการควบคุมในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงานให้มีความคล่องตัว เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานได้อย่างทันท่วงที สามารถแก้ไขปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และมีการปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานการทำงานเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่โดยมุ่งเน้นการทำงานโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.4.2) ยกร่างระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวกับผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจเป็นการเฉพาะทั้งด้านการคัดเลือก การฝึกอบรม บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ อำนาจการจับกุม การติดตาม และการประเมินผลการทำงาน เป็นต้นโดยมีสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการยกร่างระเบียบ และกระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบยกร่างกฎหมายผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งสามารถมาได้จากหลากหลายสาขาอาชีพในชุมชน เพียงแต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบและกฎหมาย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปแนวทางที่เกี่ยวกับผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในระดับชุมชนเพื่อดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้

ตารางสรุปผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในระดับชุมชนประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร

รายละเอียด	อาสาสมัครตำรวจ (อส.ตร.)	ตำรวจกิตติมศักดิ์ (Honorary Police) เกาะเจอร์ซี	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจระดับ ชุมชน
อายุ	มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ได้กำหนดอายุขั้นสูงสุด	อายุระหว่าง 20-70 ปี (อาจขยาย ถึง 75 ปี)	อย่างน้อย 18 ปี ไม่มีจำกัดอายุขั้น สูงสุดขึ้นอยู่กับพิจารณาของ คณะกรรมการ
การคัดเลือกเข้าทำงาน	มีการกำหนดไว้ในระเบียบฯ ค่อนข้างจะเป็นนามธรรม	คัดเลือกจากพลเรือนที่มีคุณงาม ความดีเป็นที่ประจักษ์ซึ่ง ดำเนินการโดยคณะกรรมการ คัดเลือกจากหลายภาคส่วน	มีกำหนดไว้ในกฎหมาย มีหลักเกณฑ์ การคัดเลือกที่ชัดเจน แตกต่างกัน แต่ละพื้นที่ (43 หน่วยในอังกฤษ)
การฝึกอบรม	มีการกำหนดไว้ในระเบียบฯ แต่ไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน	สัปดาห์ละ 1 วัน ระยะเวลา 6 เดือน ขึ้นกับช่วงเวลาว่างของผู้ ผ่านการคัดเลือก	มีแผนการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานที่ชัดเจน ในแต่ละเขตพื้นที่ อบรมขั้นต่ำไม่น้อย กว่า 23 วัน
งบประมาณในการ ฝึกอบรม	ไม่ได้กำหนดแหล่งที่มาไว้ ชัดเจน	งบประมาณจากท้องถิ่น	งบประมาณจากท้องถิ่น
การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ ได้รับมอบหมาย	โดยสมัครใจ ไม่มีบทลงโทษ หากไม่ต้องการปฏิบัติหน้าที่	ต้องปฏิบัติงานตามที่ได้รับ มอบหมาย มีสายการบังคับ บัญชาที่ชัดเจน	ต้องปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน
ค่าตอบแทน	ไม่มี	ไม่มี	มีทั้งแบบมีค่าตอบแทนและไม่มี ค่าตอบแทนแต่ถ้าไม่มีค่าตอบแทน จะได้รับสิทธิประโยชน์อย่างอื่น เช่น ใช้ระบบบริการสาธารณะฟรี
การติดตามประเมินผล การทำงาน	แต่ละสถานีตำรวจเป็นผู้ กำหนดซึ่งยังไม่ชัดเจน	ใช้ระบบการประเมินตามสายการ บังคับบัญชา มีหลักเกณฑ์ที่ ชัดเจน	ใช้ระบบการประเมินตามสายการ บังคับบัญชา มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน
ผู้ประเมินผลการ ทำงาน	เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับ มอบหมาย	หัวหน้างานตามสายการบังคับ บัญชา และประชาชนในพื้นที่	หัวหน้างานตามสายการบังคับบัญชา และประชาชนในพื้นที่
ระยะเวลาการทำงาน	2 ปี	3 ปี	แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่

แต่กระนั้นก็ตาม ถึงแม้จะมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานตามแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐ
แนวใหม่ มีการออกระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในการดูแลความปลอดภัยของ
ชุมชน สมาชิกในชุมชนทุกภาคส่วน จำเป็นที่จะต้องมีความตระหนัก ร่วมแรง ร่วมใจ ช่วยกันกับเจ้าหน้าที่รัฐในการ
ดูแลความปลอดภัย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่างๆ จึงจะทำให้ชุมชนมีความสงบสุขเพราะท้ายที่สุดแล้ว
ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ก็ต้องอาศัยสมาชิกในชุมชน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กฤตภาส ธนวัฒน์นทกุล. (2559). การดำเนินการตามนโยบายตำรวจชุมชนสัมพันธ์: ศึกษากรณีโครงการอาสาสมัครตำรวจบ้านในเขตสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่. รัฐศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เข้าถึงที่ https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=496110 เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2566.
- กฤษณพงศ์ พุตระกูล และ จอมเดช ตริเมฆ. (2558). โครงการพัฒนาเมืองมหาวิทยาลัย: ชุมชนเมืองเอกมหาวิทยาลัยรังสิต. แผนงานนโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาอนาคตของเมือง ศูนย์ศึกษามหานครและเมือง มหาวิทยาลัยรังสิต.
- _____, เอนก เหล่าธรรมทัศน์ และ เสกสัน เครือคำ. (2555). การศึกษา ทบทวนองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบงานตำรวจ. สำนักกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.
- _____. (2560). การป้องกันอาชญากรรมในทศวรรษหน้ากับการพัฒนาระบบงานตำรวจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- _____. (2563). วิเคราะห์ร่าง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติฉบับปี พ.ศ.... สนับสนุนงบประมาณโดยสถาบันพระปกเกล้า.
- _____. (2567). ปฏิรูปตำรวจ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอเชียติจิตอลการพิมพ์ จำกัด.
- กองแผนงาน 2 สำนักงานแผนงาน และงบประมาณ กรมตำรวจ. (2539). คู่มือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- กองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ. (2554). คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 513/2554 เรื่อง โครงการตำรวจชุมชน ลง 23 สิงหาคม 2554. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- กิตติพงษ์ นิภาพร. (2561). ยุทธศาสตร์พัฒนาการเรียนรู้สำหรับอาสาสมัครตำรวจบ้านของตำรวจภูธรภาค 6. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กิตติศักดิ์ เจิมสิทธิประเสริฐ จอมเดช ตริเมฆ และ อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์. (2557). ความหวาดกลัวต่ออาชญากรรมของประชาชนในหมู่บ้านเมืองเอก ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ปีที่ 3(1) หน้า 1-30.

- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2552). *หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการดำเนินคดีในชั้นต้นก่อนการพิจารณา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : หจก. สำนักพิมพ์ พลสยาม พรันตัง (ประเทศไทย).
- คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ. (2550). *ข้อเสนอเบื้องต้นในการพัฒนาระบบงานตำรวจ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พุทธศาสนาแห่งชาติ.
- จุมพล หนิมพานิช. (2550). *การบริหารจัดการภาครัฐใหม่: หลักการ แนวคิด และกรณีตัวอย่างของไทย*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชนาวรรณ แยมเพริศศรี และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรชัยพฤกษ์ จังหวัดนนทบุรี. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 6(2), 63-78.
- ปกาศิต เจริมรอด. (2562). การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 6(1), 93-117.
- ประภาพร วรณศรี, และทัชกร แสงทองดี. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่บางอ้อ กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 3(3), 117-126.
- ปรีดา เปี่ยมวาริ. (2552). *การนำระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ไปใช้ในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมรถจักรยานยนต์: กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง*. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรม และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
- ปิยะ อุทาโย, ปรีดา สถาวร, วีรพล กุลบุตร, กฤษณพงศ์ พุตระกูล และ กฤษณะ พัฒนเจริญ (2559). *การศึกษเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานตำรวจและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อการดูแลความปลอดภัยสาธารณะ*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. (2556). *คำศัพท์*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด.
- ณัฐนิชา วัชระ และเสกสัณ เครือคำ. (2565). ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านในเขตพื้นที่ สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2565, 26-34.
- ณัฐพงศ์ ปัญญากาญจน์. (2560). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมด้านยาเสพติด : กรณีศึกษาประชาชนในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*, 4(1), 100-120.
- บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ และคณะ. (2561). *การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่*. เข้าถึงได้จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่> เข้าถึงเมื่อ 15 กรกฎาคม 2566.

รมย์สิทธิ์ วีริยาสร. (2556). การพัฒนาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครตำรวจบ้านในประเทศไทย. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย, 5(2), หน้า 91-106.

วีระ วรวงษ์พันธ์. (2563). การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่ สถานีตำรวจภูธรบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

สถาบันพระปกเกล้า. (2566). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ. เข้าถึงที่ https://www.kpi.ac.th/media/pdf/M7_85.pdf เข้าถึงเมื่อ 7 กรกฎาคม 2566.

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย. (2563). การคำนวณอัตราการรายงานเหตุอาชญากรรมต่อเจ้าหน้าที่ เพื่อหาจำนวนอาชญากรรมจริง. เข้าถึงที่ <https://knowledge.tijthailand.org/article/detail/calculating-the-actual-crime-incidents>

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (2559). การปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (2560). รายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรม เรื่องการปฏิรูประบบงบประมาณกิจการตำรวจเพื่อยกระดับความปลอดภัย ของประชาชน. เข้าถึงที่ https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/usergroup_disaster/3-10.pdf

สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). การสังเคราะห์ภาพรวมเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สมพงษ์ เกศานุช และคณะ. (2560). การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่: ทิศทางการกำหนดกระบวนการทัศน์ในการ บริหารจัดการ. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย. วารสารวิชาการธรรม ทศน์, 17 (2) หน้า 173-186.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2566ก). ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551. เข้าถึงที่ <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%B503/%B503-2g-2551-a0001.pdf> เข้าถึงเมื่อ 1 ตุลาคม 2566.

_____. (2566ข). ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. เข้าถึงที่ <https://www.krisdika.go.th/librarian/getfile?sysid=300200&ext=htm> เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2566.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (2559). ระเบียบ ก.ต.ช

<http://www.boardofroyalthaipolice.go.th/police/sites/default/files/news&activities/4.pdf> เข้าถึงเมื่อ 22 กรกฎาคม 2566.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2548). *คู่มือการนำองค์กรเข้าสู่การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิชั่น ปรีนท์ แอนด์ মিเดีย จำกัด

_____. (2549). *การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ.2550*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิชั่น ปรีนท์ แอนด์ মিเดีย จำกัด

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2555) *นโยบายการบริหารราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2566ก). *ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)*. เข้าถึงที่ <https://www.royalthaipolice.go.th/downloads/strategy.pdf> เข้าถึงเมื่อ 15 กรกฎาคม 2566.

_____. (2566ข). *พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565*. เข้าถึงที่ https://www.royalthaipolice.go.th/downloads/T_0001.pdf เข้าถึงเมื่อ 15 กรกฎาคม 2566.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). *ประกาศคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)* http://library2.parliament.go.th/giventake/content_ncpo/ncpo-announce1-2557.pdf

องค์การตำรวจสากล (INTERPOL). (2021). *Cyber Crime*. เข้าถึงที่ <https://www.interpol.int/en/News-and-Events/News/2020/INTERPOL-report-shows-alarming-rate-of-cyberattacks-during-COVID-19>

อภิญญา พาทีไพเราะ, และเชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของชุมชนดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย*, 15(1), 89-100.

อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์ และคณะ. (2555). *ปัญหาอาชญากรรมในชุมชนเมืองเอก*. ปทุมธานี: สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยรังสิต.

อรรถกร ธรรมศิริ. (2562). *แนวทางการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนรอบสถาบันการศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรังสิต.

ภาษาอังกฤษ

- Ariel, B., Weinborn, C. and Lawrence, W. S.(2016). “Soft” policing at hot spots—do police community support officers work? A randomized controlled trial. Retrieved from <https://link.springer.com/article/10.1007/s11292-016-9260-4> (Accessed 2 July 2023).
- Angel, J. E. (1971). ‘Toward an alternative to the classic police organizational arrangements: A Democratic Model’. *American Society of Criminology*, 9 (2-3), 185-206.
- Association of Police and Crime Commissioners. (2023). *Role of the PCC*. Available at <https://www.apccs.police.uk/role-of-the-pcc/> (Accessed to 15 July 2023).
- Bayley, D. H. (1994). *Policing for the future*. New York: Oxford University Press.
- Bayley, D. H. (2002) ‘Law Enforcement and the Rule of Law: Is there a Trade off?’ *Criminology and Public Policy*, 2 (1), 133-154.
- Brewer, J. D., Guelke, A., Hume, I. and Moxon-Browne, E.(1988). *The Police Public Order and the State: Policing in Great Britain, Northern Ireland, the Irish Republic, the USA, Israel, South Africa, and China*. Basingstoke: Macmillian Press Ltd.
- Brewer, J. D. and Magee, K. (1991). *Inside the RUC: Routine Policing in a Divided Society*. Oxford: Clarendon.
- Brewer, J. D. (1991). ‘Policing in Divided Societies: Theorising a Type of Policing’, *Policing and Society*, Vol. 1 No. 3, p. 179-191.
- Bureau of Justice Assistance. (1994). *Understanding Community Police: A Framework for Action*. Washington D.C.: Bureau of Justice Assistance.
- Center for Problem-Oriented Policing. (2008). *The SARA Model*. <http://www.pop-center.org/about/?p=sara>.
- Clark, T., Foster, L., Sloan, L. and Bryman, A. (2021). *Bryman's Social Research Methods*, Sixth Edition, Oxford: Oxford University Press.
- Changwon, P. and Monica, D. B. (2011). *Good Policing: Instruments, Models and Practices*. Singapore: Asia-Europe Foundation.
- Crawford, A. (2007). Crime prevention and community safety. In M. Maguire, R. Morgan and R. Reiner (Eds), *The Oxford Handbook of Criminology* (4th ed.) Oxford, UK: Oxford University Press.

- Daus, C.S. and Brown, S.G. (2012). The Emotion Work of Police. Invited chapter in Ashkanasy, Hartel&Zerbe (Eds), *Research on Emotions in Organizations*. Emerald Group Publishing Limited.
- Evans, W.N., and Emily G. O. (2007). COPS and Crime. *Journal of Public Economics* 91 (1):181-201.
- Fayol, H. (1916). *General and Industrial Management*. Institute of Electrical and Electronics Engineering, Paris.
- Haanstad, E. (2013). A Brief History of the Thai Police, In, Chambers, P. (ed.), *Knights of the Realm: Thailand's Military and Police, Then and Now*, Chiang Mai: White Lotus, 499.
- Innes, M. (2004). Signal Crimes and Signal Disorder: Notes on Deviance as Communicative Action. *British Journal of Sociology*, 55(3), pp.335-355.
- Johnson, R. R. (2001). The psychological influence of the police uniform. *FBI Law Enforcement Bulletin*, 70(3), 27–32. Retrieved from <http://www2.fbi.gov/publications/leb/2001/mar01leb.pdf>. (Accessed 2 July 2023).
- Jones, T., and Newburn, T. (1999). Urban Change and Policing: Mass Private Property Re-Considered. *European Journal on Criminal Policy and Research* 7(1): 225-244.
- Luther, G., and Lyndall U. (1936). *Papers on the Science of Administration*. New York: Institute of Public Administration Columbia University.
- MacRae, R. (2021) The role of Attorney General as titular head of Jersey's Honorary Police. Retrieved from [https://www.jerseylaw.je/publications/jglr/Pages/JGLR2002_MacRae\(AttGen\).aspx](https://www.jerseylaw.je/publications/jglr/Pages/JGLR2002_MacRae(AttGen).aspx) (Accessed 14 October 2022).
- Mawby, R. I. (2008) 'Plural policing in Europe,' in Oppen Gundhus, H., Larsson, P. and Myhrer, T.-G. (eds.) *Forskniinskonferansen Polisiaer Virksomhet: Hva er Det–Hvem Gjør det*. Oslo: Politihogskolen, pp. 201-231.
- Max, W. (1947). *The Theory of Social and Economic Organization in A.M. Henderson and Talcott Parsons Trans*. New York: Harold Process Company.
- Metropolitan Police Bureau. (2023). Police Community Support Officers. Retrieved from <https://www.met.police.uk/car/careers/met/pcso/become-a-police-community-support-officer/life-as-a-police-community-support-officer/> (Accessed 2 July 2023).

- Metropolitan Police Bureau. (2023). Special constables (volunteer police officers). Retrieved from <https://www.met.police.uk/car/careers/met/police-volunteer-roles/special-constable/special-constable-overview/> (Accessed 3 July 2023).
- Miles, H. (2004) 'The parish hall enquiry: a community-based alternative to formal court processing in the Channel Island of Jersey,' *Probation Journal*, 51(2), pp. 133-143.
- Miles, H. M. (2007) Constructing justice in an island community: honorary police and the parish hall enquiry system in the Channel Island of Jersey. Retrieved from <http://cronfa.swan.ac.uk/Record/cronfa42251> (Accessed 14 October 2022).
- O'Neill, M., de Maillard, J. and van Steden, R. (2022). The enforcement turn in plural policing? A comparative analysis of public police auxiliaries in England & Wales, France and The Netherlands, *European Journal of Criminology*, DOI: 10.1177/14773708211070203.
- O'Neill, M. (2019). *Police Community Support Officers: Cultures and Identities within Pluralised Policing*. Oxford: Oxford University Press.
- Oliver, Willard M. (2000). *Community Policing: Classical reading*, New Jersey; Prentice Hall.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2009). *Armed Violence Reduction: Enabling Development*. <http://www.oecd.org/dac/conflict-fragility-resilience/docs/armed%20violence%20reduction.pdf>.
- Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE). (2008). *Implementation of Police-Related Programmes. Lessons Learned in South-Eastern Europe*. Vienna, SPMU Publication Series Vol.7.
- Pease, B., & Fook, J. (1999). Postmodern critical theory and emancipatory social work practice. In B. Pease, & J. Fook., (Eds.), *Transforming social work practice: Postmodern critical perspectives*. (pp. 1-22). London: Routledge.
- Pegram, R., Barners, G. C., Slothower, M. and Strang, H. (2018). Implementing a burglary prevention program with Evidence-Based Tracking: a Case Study. *Cambridge Journal of Evidence-Based Policing* Vol.2, p.181–191, <https://api.repository.cam.ac.uk/server/api/core/bitstreams/cfdb9915-b3e9-4b0e-8602-2bc7102a6499/content>
- Poothakool, K. and Glendinning, A. (2013). 'Police Reform in Thailand Post-2006.' *International Journal of Criminology and Sociology*, Vol.2, p.371-384.

- Poothakool, K. and Meeaphiam, P. (2022). 'Law enforcement and public health approaches in the Asia-Pacific region'. *Journal of Community Safety and Well-Being*, 7(Suppl 1).
- Putnam, Robert D. (1993). *Making democracy work. Civic traditions in modern Italy*. Princeton: Princeton University Press.
- Quinton, P. and Morris, J. (2008). *Neighbourhood Policing: The Impact of Piloting and Early National Implementation*. London: Home Office.
- Raynor, P. and Miles, H. (2004) *The conduct and effectiveness of parish hall enquiries*. Retrieved from <http://cronfa.swan.ac.uk/Record/cronfa29885> (Accessed 14 October 2022).
- Richard L.Daft. (2010). *New Era of Management*. Australia: South-Western.
- Robbins, S. P. (2001). *Organization Behavior*. 9th ed. New Jersey: Prentice – Hill.
- Ronald, D. H., Thomas, B. and Pamela, D. M. (2004). *Police-Community Relations and the Administration of Justice* (six ed.) USA: Prentice Hall.
- Sadd, S. and Grinc, R. (1994). 'Innovative Neighbourhood Oriented Policing: An Evaluation of Community Policing in Eight Cities'. In: Dennis P. R. (ed.), *The Challenge of Community Policing*. CA: Sage Publications.
- Schneider, S. (2010). *Crime prevention: theory and practice*. USA: Taylor&Francis Group.
- Sherman, L. W. (1998). *Preventing Crime: What Works, What Doesn't, What's Promising*. Office of Justice Programs, National Institute of Justice, U.S. Department of Justice.
- Sherman, L. W., & Eck, J. E. (2002). Policing for prevention. In L. W. Sherman, D. P. Farrington, B. C. Welsh, & D. L. MacKenzie (Eds.), *Evidence based crime prevention* (Revised). New York: Routledge.
- States of Jersey Police.(2023). *Parish Hall Enquiries*. Retrieved from <https://www.gov.je/CrimeJustice/ParishPolicing/pages/parishhallenquiries.aspx> (Accessed 1 July 2023).
- States of Jersey Police. (2022). *Honorary police*. Retrieved from <https://jersey.police.uk/about-us/our-partners/honorary-police/> (Accessed 14 October 2022).
- Stenning, P. C. (2000). Powers and accountability of private police. *European journal on criminal policy and research* 8 (3):325-352.
- Trojanowicz, R. and Bucqueroux, B. (1990). *Community Policing: a Contemporary Perspective*. Cincinnati: Anderson Publishing Company.

- Tuffin R., Morris. J. and Poole, A. (2006). *An Evaluation of the Impact of the National Reassurance Policing Program*. London: Home Office.
- U.S. Department of Justice. (2015) . *Campus law enforcement 2011-2012*. Available at <https://bjs.ojp.gov/content/pub/pdf/cle1112.pdf>. (Accessed to 10 September 2023).
- Wakefield, A. (2008). Private policing: a view from the mall. *Public administration* 86 (3):659-678.
- Wilson, J. Q. (1971) 'Reviewed work: Minorities and the Police: Confrontation in America'. *Political Science Quarterly*, 86(3), 479-481.

อนุมัติจริยธรรมวิจัยในคน

ERB2023/017.3001 (1)

COA. No. RSUERB2023-015

RSU-ERB
RSU ETHICS REVIEW BOARD

เอกสารรับรองโครงการวิจัย (Certificate of Approval)
โดย คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต

เอกสารรับรองเลขที่ : COA. No. RSUERB2023-015
ชื่อโครงการวิจัย : ชุมชนปลอดภัยกับการประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ
ในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร
Community safety in respect of implementing the Use of
Community-Oriented Public Police Auxiliaries in Thailand
through Comparisons with the United Kingdom
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : รศ.พ.ด.ท.ดร.กฤษณพงศ์ หุตระกูล
ชื่อนักวิจัยร่วม : ดร.อารณีย์ วิวัฒน์ภรณ์
หน่วยงานที่สังกัด : คณะอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต
วิธีทบทวน : พิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนแบบเร่งด่วน (Expedited Review)
เอกสารที่รับรอง : 1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
3. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย
4. แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์
วันที่รับรอง : 7 กุมภาพันธ์ 2566
วันที่หมดอายุ : 7 กุมภาพันธ์ 2568

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต ได้พิจารณาและมีมติรับรองเอกสาร ดังที่ระบุไว้ข้างต้น โดยยึดหลักจริยธรรม Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ลงนาม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปานันท์ ภาณุเจนกุล)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สำนักงานจริยธรรมการวิจัย ห้อง 504, ชั้น 5, อาคารอาทิตย์ อุไรรัตน์ (ตึก 1), มหาวิทยาลัยรังสิต
โทร. 0-2791-5728 Email: rsuethics@rsu.ac.th

ข้อคำถามภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ข้อคำถาม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) เป็นการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง คำถามเป็นลักษณะแบบปลายเปิด แต่ละคำถามจะตามมาด้วยประเด็นที่จะซักถามต่อ เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ผู้บริหารหน่วยงานระดับสูง และระดับกลางของหน่วยงาน ผู้นำชุมชน/แกนนำหรือสมาชิกในชุมชน

- 1) ภูมิหลัง ได้แก่ อาชีพ ตำแหน่งงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว
- 2) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย แผนงาน เพื่อดูแลความปลอดภัยระดับชุมชน
- 3) ปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยในชุมชน
- 4) การรับสมัคร คัดเลือก ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน
- 5) ปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ ทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ การปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจ แกนนำและสมาชิกในชุมชน
- 6) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในแต่ละด้านตามที่ได้กล่าวมาในข้างต้น

ชุดที่ 2 เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ

- 1) ภูมิหลัง ได้แก่ อาชีพ ตำแหน่งงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว
- 2) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน
- 3) การฝึกอบรม และแผนการฝึกอบรมเพื่อดูแลความปลอดภัยในชุมชน
- 4) ปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ การปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่
- 5) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในแต่ละด้านตามที่ได้กล่าวมาในข้างต้น

ชุดที่ 3 นักวิชาการ ภาคประชาสังคม

- 1) ภูมิหลัง ได้แก่ อาชีพ ตำแหน่งงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว
- 2) การศึกษาวิจัย หรือทำงานเกี่ยวกับการดูแลความปลอดภัยระดับชุมชน
- 3) บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของตำรวจ ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ สมาชิกในชุมชนในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน
- 4) ปัญหา อุปสรรค การดูแลความปลอดภัยของชุมชนโดยผู้ช่วยเจ้าพนักงานตำรวจ ทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ การปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจ แกนนำและสมาชิกในชุมชน

Set 1: Executives and the Middle-level officers of the agencies, Community leader or community members

- 1) Background, i.e. occupation, job title, and duration of duty in that position
- 2) Roles, duties and responsibilities in setting up policies and plans to oversee community safety
- 3) Problems and obstacles for community safety supervision
- 4) Recruitment and selection process for Police Community Support Officers (PCSOs)
- 5) Problems and obstacles for community safety supervision managed by PCSOs in terms of equipment, working with the police, leaders and community member
- 6) Guidance on how to increase in effectiveness in each aspect as mentioned above

Set2: Police officers and Police Community Support Officers (PCSOs)

- 1) Background, i.e. occupation, job title, and duration of duty in that position
- 2) Roles, duties and responsibilities for community safety supervision
- 3) Training and planning for community safety
- 4) Problems and obstacles for community safety supervision in terms of materials and working with other agencies in local area
- 5) Guidance on how to increase in effectiveness in each aspect as mentioned above

Set 3: Academics and civil society

- 1) Background, i.e. occupation, job title, and duration of duty in that position
- 2) Any studies or work in respect of security at community level
- 3) Roles, duties and responsibilities of PCSOs and community members to maintain community safety

- 4) Problems and obstacles for community safety supervised by PCSOs in terms of equipment and working with local police as well as community leaders and community members
- 5) Guidance on how to increase in effectiveness in each aspect as mentioned above

ภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศไทยและประเทศสหราชอาณาจักร

การเก็บข้อมูลในประเทศไทย

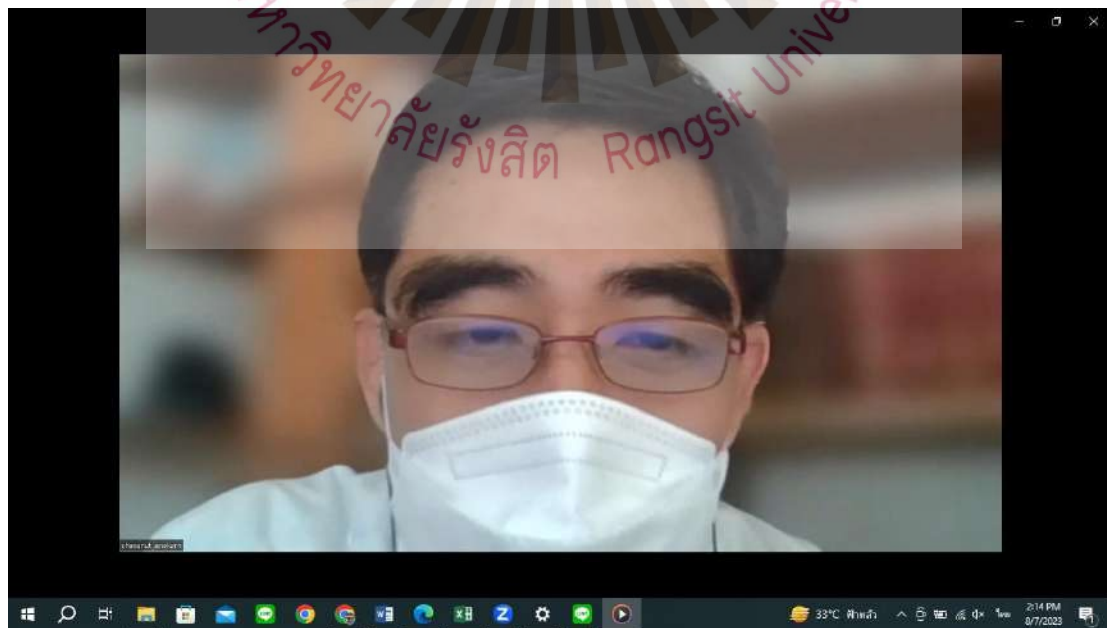
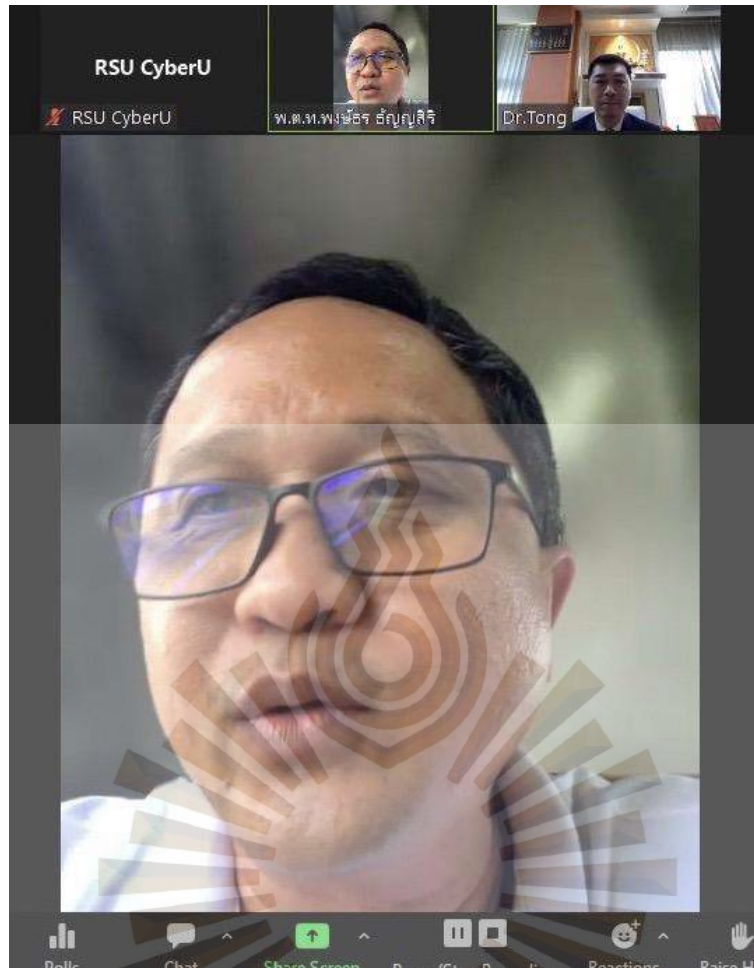

การเก็บข้อมูลในประเทศสหราชอาณาจักร

governmentofjersey

Liked by dr.ying_mathtalent and 14 others

governmentofjersey Last week, the Minister for Home Affairs, Deputy Helen Miles, hosted a delegation from Rangsit University, Thailand. The visitors came to Jersey to learn more about Jersey's policing systems and particularly the role of the Honorary Police and the Parish Hall Enquiry.

They explored how the informal justice system might be adapted to operate in areas of Thailand, and particularly how our honorary and States Police work together.

They also met with representatives of the Honorary Police, the States of Jersey Police, the Probation and Aftercare Service and the Attorney General.

NEWS

Delegation from Thailand investigates the honorary police

By Jack Lister

lister@stonyheavenpost.com

THE Island's honorary police system could be replicated in Thailand, according to a Jerseyman based in the country.

Aaron Le Boutillier (53) left Jersey when he was 30 to go travelling and now works as a lecturer in criminology at Rangsit University in Thailand while studying for a PhD.

He said: 'I was tasked with making connections with the UK police service and I said, "I can do better than that - the Island where I'm from has the oldest honorary police service in the world".

Mr Boutillier co-ordinated what he described as 'a hectic weekend' which involved himself and Thai delegates meeting the Attorney General and Bailiff.

'It's a full-circle moment,' said Mr Le Boutillier. 'I'm very impressed with what the honorary police stands for and that it has stood the test of time.

'In Thailand there is an honorary police system

■ Aaron Le Boutillier

which is not so structured. They have provinces like we have parishes.'

The Thai delegation was led by Lt Col Dr Krisanaphong Poothakool, a senior officer in the Royal Thai Police and associate professor at Rangsit University.

Following their initial visit to the Island, Mr Le Boutillier added that a member of the Thai delegation would take their findings and report to the division one police unit in Bangkok.

Mr Le Boutillier hopes that as a result of the trip it will be made clear what the 'roadmap' for honorary policing looks like in Thailand.

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ประวัติผู้วิจัยโดยสังเขป

รศ.พ.ต.ท.ดร. กฤษณพงศ์ พุตระกูล

มัธยมศึกษา - โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

- โรงเรียนเตรียมทหาร

ปริญญาตรี - รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (ตร.) โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปริญญาโท - Master of Research in Sociology, School of Social Science,
University of Aberdeen, United Kingdom

- ศีศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) มหาวิทยาลัยมหิดล

ปริญญาเอก - Ph.D. in Sociology, School of Social Science, University of Aberdeen,
United Kingdom

- อาชีววิทยา การบริหารงานยุติธรรม และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

ตำแหน่งสำคัญที่ผ่านมา

- พนักงานสอบสวนแผนก 4 กองกำกับการ 3 กองบังคับการปราบปราม
- นายตำรวจติดตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม
- ผู้ช่วยนายเวร ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- อาจารย์คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- คณะทำงานปฏิรูปตำรวจ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- อนุกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.)
- ที่ปรึกษาสำนักงานควบคุมยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime: UNODC)
- ที่ปรึกษาพิเศษโครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ (UNAIDS)

ปัจจุบัน

- รองอธิการบดีฝ่ายความปลอดภัย และประธานกรรมการคณะอาชีววิทยา และการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต
- กรรมการสมาคมโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชีววิทยาและคณะกรรมการวิจัย กระทรวงยุติธรรม
- อนุกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) ด้านการพัฒนาองค์กร
- ที่ปรึกษาด้านงานตำรวจ สมาคมป้องกันการทรมานในที่คุมขังแห่งประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ประวัติผู้วิจัยโดยสังเขป

ผศ.ดร.อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์

- ปริญญาตรี** - นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- ปริญญาโท** - บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขา การตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ปริญญาเอก** - ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารกระบวนการยุติธรรม คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตำแหน่งสำคัญที่ผ่านมา

- คณะทำงานพัฒนาระบบงานปล่อยชั่วคราวในคดีอาญาของเด็กและเยาวชนและจัดทำแบบรายงานประเมินความเสี่ยงสำหรับการปล่อยชั่วคราวเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในศาลเยาวชนและครอบครัว
- เป็นคณะทำงานพัฒนาระบบงานปล่อยชั่วคราวในคดีอาญาเด็กและเยาวชนและจัดทำแบบรายงานประเมินความเสี่ยงสำหรับการปล่อยตัวชั่วคราวเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในศาลเยาวชนและครอบครัว
- ขึ้นทะเบียนผู้ไกล่เกลี่ยของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ครั้งที่ 16 ตามคำสั่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่ 261/2565 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2565
- ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ให้คำปรึกษาด้านจิตสังคมประจำศาลอาญาตลิ่งชัน ประกาศ ณ วันที่ 7 สิงหาคม 2566
- ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ประเมินประจาศาลอุทธรณ์ ดีเด่น ด้านการสนับสนุนการไกล่เกลี่ยประจำปี 2566
- ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวารสารกระบวนการยุติธรรมคำสั่งสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ 24/2567 เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ลงวารสารกระบวนการยุติธรรม สัณ ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2567

ปัจจุบัน

- รองคณบดีฝ่ายบริหารคณะอาชีววิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต
- ผู้อำนวยการหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีววิทยาและการบริหารงานยุติธรรม คณะอาชีววิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต
- ผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชีววิทยาและการบริหารงานยุติธรรม คณะอาชีววิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต